BROJ 221 / PROSINAC 2015.

CIJENA 33 KN / WWW.PLAYBOY.HR

PLAYBOY

IZD. 01215

INTERVJU
ZORAN PRIMORAC

20 PITANJA
BENICIO DEL TORO

POSEBAN PRILOG
PLAYBOY STYLE

SATURDAY NIGHT LIVE
ZDRAVI DUH SATIRE

STAR WARS
SPECIJAL

SAVJETNIK
KAKO SE RIJEŠITI FOBIJA

REBOOT
GAMERI OSVOJILI ZAGREB

MOTO GP
DRAMA U KRALJEVSKOJ KLASI

STREET ART
MURALI IZ LONČEVOG SPREJA

ISSN 1331-206-5 PRINTED IN CROATIA

SRBIJA 349 RSD · SLOVENIJA 4,70 € · BiH 8,90 KM

PRIMORAC, LUCAS & REBOOT

IMAO SAM 27 kada me je kao „Vjesnikova" novinara dopala velika povlastica: izvještavanje s Olimpijskih igara u Seulu. Bilo je to doista iznimno priznanje s obzirom na moje godine: dotad nitko u Jugoslaviji tako balav nije dobio takvu čast. Krenuo sam dakle na to trotjedno putovanje u Južnu Koreju, u društvu samih novinarskih iskusnjara s područja cijele tadašnje države...

Putovalo se čarterom iz Beograda, a kako sam se užasavao leta zrakoplovom, nije puno falilo pa da ostanem na beogradskom aerodromu. Tu moju pomno smišljenu „sabotažu" (vidi, vidi, avion mi pobjegao...) spriječio je, međutim, novinarski bard Žarko Susić koji me u zadnji čas nekako ugurao u DC-10 s kojim su na Igre poletjeli i istinski velikani našeg športa kao što su Goran Ivanišević, Dražen Petrović i Toni Kukoč. I – Zoran Primorac.

Zadarski stolnotenisač bio je tad devetnaestogodišnjak i sasvim sigurno mu se tad nije motalo po glavi kako će se dvadeset i sedam godina kasnije naći u prilici da nastupi na svojim osmim Olimpijskim igrama. U Seulu te 1988. Primorac je osvojio srebrnu medalju u paru i to je bilo njegovo prvo veliko odličje od njih dvadesetak koje je osvojio u karijeri računajući samo ona najveća natjecanja, europska i svjetska prvenstva te Olimpijske igre.

Primorca se slobodno može nazvati sportskim fenomenom svjetskih razmjera, osobom koja je bespogovorno zavrijedila da se nađe u Playboyevu glavnom intervju, te da se u razgovoru s našim mlađahnim suradnikom Vladimirom Zrinjskim (koji, kako sam kaže, nije bio ni u planu kad je Primorac u Koreji oko vrata objesio srebro) podsjeti tog svog impresivnog i nesvakidašnjeg sportskog puta.

Kad smo već krenuli u povijest, možemo još malo unatrag, sve do svibnja 1977. kad se je pojavio prvi film iz serijala „Zvjezdani ratovi". U kinodvoranama širom svijeta samo što nije krenuo novi, sedmi nastavak, a George Lucas, kreator te kultne sage, u ono doba nesumnjivo nije pretpostavljao da je stvorio filmsku priču koja će za sobom povući milijune i milijune fanova po cijelom svijetu. A kako Tihoni Brčić „Star Warse" ima u malom prstu, idealna je osoba da nas pripremi za buđenje Sile.

Nostalgičari eto tako dolaze na svoje, no ovo vam izdanje donosi i drugu krajnost. Nedavno je naime u Zagrebu održan „Reboot Infogamer", veliki sajam igraće industrije kojega je posjetilo čak pedeset tisuća ljudi, dobrim dijelom generacije koja se nije ni rodila kad je Zoran Primorac u Seulu stao na postolje, da ni ne govorimo o godinama kad su se na filmskom platnu prvi put susreli Luke Skywalker i Han Solo.

Industrija video igara postala je upravo fascinantni biznis u kojemu se okreću deseci milijardi dolara, koja zapošljava stotine tisuća ljudi, a igrama se zabavlja, kažu zadnji podaci, gotovo dvije milijardi stanovnika planeta!

Ovo blagdansko izdanje naraslo je za 16 stranica. Razlog? Poplava zanimljivog materijala koji je prošlog mjeseca stizao u redakciju sa svih strana. Otud poseban Playboy style prilog, Benicio del Toro u 20 pitanja, portret zagonetnog umjetnika Lonca, reportaža o nesvakidašnjem završnom obračunu u motociklističkom GP-u, pa priče o legendarnoj Airstream prikolici i četrdesetoj obljetnici megapopularnog Saturday Night Live showa...

A ostalo u miru potražite sami.

Mihovil Švigir
GLAVNI UREDNIK

SADRŽAJ / PLAYBOY 221 / PROSINAC 2015.

110

PLAYBOY
H R V A T S K A

Mihovil Švigir
GLAVNI UREDNIK
Jadran Mimica
IZVRŠNI UREDNIK
Ivica Profaca
UREDNIK (RADAR)
Igor Vranješ
ART DIREKTOR
Silvija Kanaet
ASISTENTICA GL. UREDNIKA
Kristijan Zorjan
VODITELJ MARKETINGA
Ante Divić
PROMOCIJA

Godišnja pretplata: 349,00 kn

Adresa redakcije
Preradovićeva 23, 10000 Zagreb
tel. +385 1 481 1644; faks: +385 1 455 2367
e-mail: **info@playboy.hr**

Rukopise i fotografije ne vraćamo

Nakladnik
M14 d.o.o., Preradovićeva 23, 10000 Zagreb
tel. +385 1 455 1066; faks: +385 1 455 2367
e-mail: **m14@zg.htnet.hr**

Tisak: Vjesnik d.d., Zagreb, Slavonska avenija 4

Distribucija za inozemstvo:
INTER-PRESS, Široki Brijeg (BiH)
PRESS INTERNATIONAL d.o.o., Zagreb (Srbija)

Prvi broj hrvatskog Playboya izašao je u veljači 1997. godine

HUGH M. HEFNER
EDITOR-IN-CHIEF

U.S. PLAYBOY
Scott Flanders
CHIEF EXECUTIVE OFFICER
David Israel
CHIEF OPERATING OFFICER
Jimmy Jellinek
EDITORIAL DIRECTOR
Mac Lewis
ART DIRECTOR
Rebecca Black
PHOTO DIRECTOR

INTERNATIONAL PUBLISHING
Mike Violano
SVP/CONTENT LICENSING & RIGHTS
Mary Nastos
PUBLISHING SERVICES MANAGER
Gabriela Cifuentes
DIGITAL ASSET MANAGER
Lacey Won
EDITORIAL COORDINATOR

1 PLAYBOY MIRIS PLAY IT WILD

Uz toliko *smsanja* i *tweetanja*, zavođenje je postalo tako predvidljivo i dosadno. Krajnje je vrijeme da malo podgrijemo stvari. Neka ti Playboy bude inspiracija za pronalaženje najingenioznijeg i najneočekivanjeg načine kako zavesti… u realnosti. Tvoj telefon ne bi trebao imati više akcije od tebe.

Kad imaš Playboyev stil i sigurnost, ne trebaš se skrivati iza *online* slike i profila. Iskoristi šansu i kreni. *Play it wild!*

Kada se život čini monoton, nahrani svoju glad za uzbuđenjima upotrebljavajući kreativnu tehniku zavođenja – samo najvještiji i najhrabriji igrači osvojiti će sretnu djevojku. S Playboyem možeš otkriti uzbuđenje natjecanja – sezona lova je otvorena!

Budi prvi s novim **Play it Wild**, primamljivim orijentalnim mirisom za muškarce koji su uvijek spremni riskirati. Miris otvara iznenađujuća fuzija svježeg limuna, grejpa i muškatnih oraščića, srce mu kuca u ritmu divlje čokolade i borovnice, uz seksi kožne note. Sve to stvara senzualan, ludo neodoljiv i zavodljiv muški miris.

S Playboy mirisom kao tvojim trenerom za zavođenje, imaš sve alate za divlju igru. Play it Wild liniju (dostupnu u BIPA drogerijama) čine Eau de Toilette 50ml, After shave Lotion 100ml, 24H Deodorant body spray 150ml te 2-In-1 Shampoo & shower gel 250ml.

HISTRIA

2 SPA & WELLNESS U PARK PLAZA HOTELIMA

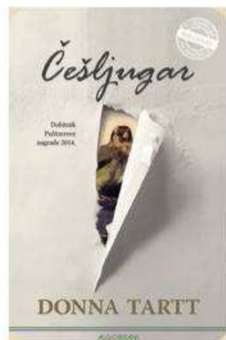
VEĆ STE ODAVNO ZABORAVILI na bezbrižne ljetne užitke? Možda je pravo vrijeme da ih se prisjetite – „Arenaturistovi" hoteli **Park Plaza Histria** i **Park Plaza Arena** u Puli te **Park Plaza Belvedere** u Medulinu, nisu zatvorili svoja vrata, naprotiv – u svom punom sjaju očekuju vas i u ove (pred)blagdanske dane temeljeći svoju raskošnu ponudu na raznolikim spa&wellness užitcima.

Spa & wellness centri [comfort zone] space smješteni su u sva tri spomenuta hotela, a radi se o inovativnom spa brendu za stvaranje potpunog osjećaja ljepote i ugode, baziranom na prepoznavanju potreba suvremenog gosta koji je užurban, uvijek u pokretu, pod stresom, kojem stalno izmiče onaj trenutak kada može biti u ravnoteži i doticaju sa samim sobom.

Ekskluzivni prostor u kojem je svaki detalj dizajniran kako bi učinio vaše spa iskustvo jedinstvenim, kombinira najnovija kozmetološka dostignuća, vrhunski *skin care*, s orijentalnim i suvremenim wellness terapijama. Naravno, uz kvalificirano osoblje usredotočeno na balansiranje pojedinca, sve do postizanja savršenog sklada duha i tijela.

Različite sobe za masažu i tretmane, sobe za manikuru i pedikuru, VIP prostorija za tretmane, masaže i privatno korištenje parne saune, vodeni kreveti, finska sauna sa kromoterapijom, aromatične parne saune, relax zone, whirlpooli, individualni fitness treninzi, grijani unutarnji bazen s morskom vodom… – sve to i puno više možete pronaći na jugu Istre i tako bar nakratko pobjeći od svakodnevnice. Više na www.arenaturist.com

BELVEDERE

3 DONNA TARTT: „ČEŠLJUGAR"

Trinaestogodišnji sin privržene majke i nepouzdana oca Theo Decker, preživi teroristički napad u newyorškom Muzeju za modernu umjetnost, dok je s majkom razgledavao slike flamanskih majstora. Majka nažalost napad nije preživjela. Jedan čovjek u muzeju tad mu na samrti ukazuje na malenu sliku Carela Fabritiusa koju je njegova majka posebno voljela i koju Theo potom uzima…

Ostavši sam i izgubljen, bez obitelji i rodbine i bez mjesta za život, k sebi ga prima bogata obitelj njegova školskog prijatelja. U svom novom domu na Aveniji Park, Theo se ne snalazi najbolje, školski kolege i prijatelji ne znaju kako bi uopće razgovarali s njime, muči ga nepodnošljiva čežnja za majkom i godinama se drži za predmet koji ga najviše podsjeća na nju – sliku malenog češljugara – njegova simbola prkosa i ujedno svjedoka jednog izgubljenog života.

Ta moćna i prelijepa slika u godinama koje slijede uvući će ga u kriminalno podzemlje, među dilere umjetnina i droge, u epicentar sve opasnijeg kruga u kojem će njegov život visjeti o tankim nitima koje se svakog trena mogu prekinuti.

„Češljugar" Donne Tartt vodi nas na uzbudljivo književno putovanje od blještavila elitnog Upper East Sidea, preko mračnih antikvarnih radionica u Greenwich Villageu, sve do pustoši predgrađa Las Vegasa i uskih riječnih amsterdamskih kanala. Napeta je to priča o umjetnosti i ljubavi, gubitcima i opsjednutosti, o preživljavanju i kreaciji, i o najdubljim tajnama identiteta i sudbine.

Epske širine, goleme narativne snage i izbrušenog stila, ovo je roman trajne napetosti i neprimjetne ovisnosti. Uostalom, američka spisateljica za njega je dobila i Pulitzerovu nagradu za književnost.

U hrvatskom izdanju imamo ga priliku čitati u nadahnutom prijevodu Nevene Erak Camaj, dok je naslovnica preuzeta s originalnog američkog izdanja.

Nakladnik: „Algoritam"

4 KIEHL'S SINCE 1851 U ARENA CENTRU ZAGREB

KIEHL'S SINCE 1851, legendarna njujorška ljekarna i proizvođač visokokvalitetnih proizvoda za njegu kože i kose, otvorio je svoja vrata u Arena Centru Zagreb.

Kiehl'sovo klasično nasljeđe i posvećenost kupcu u srži su svakog proizvoda i usluge u 164 godine dugoj povijesti tvrtke – od istraživanja sastojaka i testiranja sigurnosti formula, do unutarnjeg uređenja dućana – apsolutno sve je podređeno individualnim potrebama kupaca. Glavni cilj je jasan: poslužiti kupce u brižljivo uređenom, edukativnom prostoru ispunjenom dokazano učinkovitim proizvodima za njegu, u kojima uživaju odani kupci širom svijeta.

U svim Kiehl's prodavaonicama načela klasične ljekarne protkana su modernim elementima koji odaju počast počecima tvrtke u njujorškoj četvrti East Village. Već samim ulaskom u jedinstveni prostor posjetitelji su uvučeni u dugu povijest i ekscentričan karakter tvrtke. Posvuda se mogu vidjeti tragovi duge tradicije brenda, uključujući fotografije originalne lokacije glavne trgovine u New Yorku, obitelji osnivača i ekspedicija pod Kiehl'sovim sponzorstvom.

Povijesni elementi iznenađuju i oduševljavaju kupce koji u dućanu mogu vidjeti i legendarni *vintage* motocikl te Kiehl'sov poznati kostur „Mr. Bones".

5 KOMPLETNE ZVJEZDANE STAZE NA PICKBOXU

Ususret novom serijalu „Zvjezdanih staza" koji se počeo snimati i čija se premijera očekuje početkom 2017. godine, **Pickbox** svim fanovima kultne SF serije „Zvjezdane staze: Nova generacija" donosi svih sedam sezona. Gledatelji sigurno u dušu poznaju kapetana Picarda, ali vjerojatno neće moći odoljeti nekim novim sitnicama o životu posade na svemirskom brodu Enterprise.

Pitate se što se jede miljama svjetlosnih godina dalje? Uz replikator je hrana najbolja moguća! Samo zamisliš što bi jeo i molekularna znanost ti to omogući. Naprava iz koje izlazi sva moguća hrana ovoga svijeta san je svakog gurmana, a i osobe koja voli jesti, ali ne i kuhati. Picard redovito naručuje topli Earl Grey, a jednom posluži i bularijanske kanapee; Worf je lud za sokom od šljiva, a nerijetko se počaste i pravom bogatom gozbom.

Kada je riječ o modi 24. stoljeća, ona neodoljivo podsjeća na devedesete. Odjeća 24. stoljeća zaista je minimalistička, ali to bi se prije svega moglo pripisati uniformama same flote koja je uvijek jednostavna, praktična i udobna. Žene često nose kombinezone koji su u, osim u devedesetima, kod nas došle u modu prije nekoliko godina. Međutim, rase koje naši putnici susreću, ipak se mogu pohvaliti s malo više mašte i njihove hrabre kreacije uspjele su nas nebrojeno puta nasmijati.

Vjerojatno se pitate i koje su inovativne tehnologije obilježile „Zvjezdane staze". Osim što su inspirirale *geekove* da postanu znanstvenici i izumitelji, tehnologija koja se u svakodnevnom životu koristila na Enterpriseu utjecala je i na naše moderno doba. Tako smo vidjeli staromodnije verzije pametnih telefona, tableta, GPS-a, bežične bubice, univerzalnih prevoditelja i tako dalje. Uređaj koji su koristili za skeniranje bioloških, geoloških i meteoroloških anomalija zvao se trikoder i u svemiru je koristan za mjerenje razine kisika ili detektiranje potencijalne opasne zaraze na nekom planetu. Godine 2012. profesor sa Sveučilišta u Ontariju izradio je prototip takva uređaja koji skenira magnetska polja i omogućava nam da otkrivamo nevidljive pojave koje se nalaze oko nas.

Kada završite sa svih sedam sezona „Zvjezdanih staza", na Pickboxu vas čekaju ništa manje zanimljive „Zvjezdana vrata SG-1", „Zvjezdana vrata: Svemir" i „Zvjezdana vrata: Atlantis".

Za sve one koji preferiraju SF serije čija se radnja odvija na Zemlji, tu su „Extant" s Halle Berry, „Heliks", „Agenti SHIELD-a" i „Moći" koje su snimljene prema Marvelovom stripu.

6 ZKM: HINKEMANN

Kada su nedavno tri sjajne glumice (Nina Violić, Jadranka Đokić, Ksenija Marinković) jedna za drugom „promijenile dres" i iz Zagrebačkog kazališta mladih preselile se kod bivše šefice Dubravke Vrgoč u HNK-a, nije bilo malo onih koji su mislili da će se ZeKaeM teško oporaviti od šoka. No, ništa se nije dogodilo, dapače! ZeKaeM reda uspješnice jednu za drugom, a **Hinkemann** (po istoimenoj drami njemačkog književnika Ernsta Tollera) jedna je od najboljih predstava koja se ove godine mogla pogledati na domaćim pozornicama.

Koja je to formula elemenata privatnog i društvenog, duhovnog i materijalnog, koja nas čini sretnima – pitanje je koje pred nas postavljaju redatelj Igor Vuk Torbica i sjajna glumačka postava koju predvode Rakan Rushaidat i gost iz „Gavelle" Ozren Grabarić. Pokušajte se stoga dokopati ulaznica za jednu od prosinačkih izvedbi (11., 12., 13., 15., 16. i 17. 12.) i prepustite se čistom kazališnom užitku.

7 STAR WARS BATTLEFRONT

Ovih dana sve se zbiva u vrlo udaljenoj galaksiji. **Star Wars Battlefront** (PC, PS4, Xbox One) najambicioznija je video igra u povijesti Jedaja. Vizualno su ponuđeni životoliki stvorovi Endori, paprat koja vijori na vjetriću i pijesak Tatooina koji mijenja oblik. A onda – ra-ta-ta-ta – grune oružje i nađete se pod paljbom patrole Stormtroopersa.

Online se pridružujete grupi pobunjenika kako biste pokorili gigantski Imperial Walker koji se nalazi pod dubokim snijegom. Skriveni u zapusima snijega, ciljate nisko i izbjegavate neprijatelje Empirea, opremljeni ste *jet-packom* sve dok se ne obruši Walker. Letite izbjegavajući metke dok pucanje može izazvati vrtoglavicu.

Ipak, igrati kao Boba Fett i Darth Vader ili pilotirati u Millennium Falconu može biti zadovoljavajuće svim SF fanovima.

Svaki **peti muškarac** mašta o **seksu s medicinskom sestrom**.

Najplaćeniji glumci u 2015.

Robert Downey Jr.	**80 milijuna USD**
Jackie Chan	**50 milijuna USD**
Vin Diesel	**47 milijuna USD**

Najplaćenije glumice u 2015.

Jennifer Lawrence	**52 milijuna USD**
Scarlet Johansson	**36 milijuna USD**
Melissa McCarthy	**23 milijuna USD**

ŠANSA DA VAS U ŽIVOTU POGODI GROM IZNOSI **1:10.000**

Više od **50%** ljudi koji osvoje **jack pot** na lottu nastave raditi svoj dotadašnji posao.

Žena u Hrvatskoj u prosjeku rodi **prvo dijete** s **26** godina.

Prosječna žena u pet godina potroši **metar i pol ruža za usne**!

SVAKE MINUTE U SVIJETU SE POŠALJE **240 MILIJUNA E-MAILOVA**.

Na svakih **100.000** ženske djece, **223** od njih će postati liječnice.

SEVERINA je još uvijek popularnija od Rozge. Na dan 25.11. ima **876.197** fana na Facebooku, a Rozga **696.718**

Ako se vjenčate s osobom koja vam je bila **ljubavnica** dok ste bili u braku s nekim drugim, vjerojatnost da se i s tom osobom **razvedete** povećava se za **60%**

Čak **43%** žena redovito **glumi orgazam.**

U vrijeme prošlogodišnjih blagdana, Amerikanci su 911 zvali zbog:

nezgoda s umjetnim božićnim drvcem	3084 x
ozljeda božićnim lampicama	3327 x
ozljeda ne-električnim božićnim ukrasima i dekoracijama	6433 x

www.volkswagen.hr

Kupuješ novi automobil? →

Super. Sad je pravo vrijeme za to...

...jer bez obzira kako ga financiraš, automatski dobivaš jedan jako dobar poklon!

...a ukoliko vozilo financiraš preko Porsche leasinga, možeš birati između dodatne dvije pogodnosti!

ili

Za vrijednost jedne šalice kave mjesečno, dobivaš servis vozila do 105 000 km!*

Ako pak radije voliš ispijati svaki dan kavu sa svojim prijateljima, iskoristi bonus do 7 000 kn i vozi.

Svaka kombinacija je dobitna.
Izaberi svoju.

Ponuda vrijedi za vozila kupljena do 31.12.2015., a registrirana u 2016.

Das Auto.

---

*Tarifa SERVIS ZA 1€/mj. 11/2015. za financiranje putem Porsche leasing d.o.o. uključuje redovne servise vozila propisane od strane proizvođača u visini 1 €/mj. (popis ovlaštenih servisa ove tarife: www.porscheleasing.com.hr) po ugovorenoj ukupnoj kilometraži dodatka Ugovora o leasingu ili do maksimalno 105.000km. Tarifa vrijedi samo za nova vozila marke Volkswagen. Naknada od 1€/mj. naplaćuje se u kunama po prodajnom tečaju Raiffeisen bank d.d. na dan plaćanja. Ova tarifa se ne može kombinirati s drugim tarifama Porsche leasing d.o.o.. ** TARIFA DOBITNA KOMBINACIJA 11/2015. uključuje financijski bonus na nabavnu vrijednost novih vozila marke Volkswagen s PDV-om u iznosu po modelima: up!, Polo i Caddy 3.000 kn; Golf, Golf Variant, Golf Sportsvan, Jetta i Beetle 6.000 kn; Passat, Passat Variant, CC, Touran, Sharan, Tiguan, Transporter, Crafter, Amarok i

RICHARD HAWLEY HOLLOW MEADOWS
PARLOPHONE ½

Povratak u intimu

KAD JE PRIJE TRI GODINE sjajni engleski kantautor Richard Hawley, tako često nepravedno zapostavljan, snimio album „Standing At The Sky's Edge", svi su mislili da je napravio zaokret s kojeg mu više nema povratka. Njegove letargične, nostalgične balade mekog glasa i još mekše glazbe, na tom su albumu dobile distorziju, a zvuk je odlutao u psihodeliju. Da ne bi bilo zabune, bio je to sjajan album, na razini sa cijelim njegovim minulim radom. Ovoga puta očito je pogodio žicu i nešto široj publici, pa je album stigao sve do trećeg mjesta britanskih top lista.

Nakon trogodišnje pauze, Hawley se vratio s „Hollow Meadows", kolekcijom pjesama koje je napisao dok se liječio od ozljede noge i kralježnice, i vrlo jasno poručio svima: „Svidio vam se moj eksperiment? Hvala na zaradi, ali idem ja tamo gdje pripadam".

Hawley je, naime, napravio opet sjajan album, jedan od najboljih u karijeri, ali se sasvim vratio svom ranijem zvuku. Simbolično se i naslovom albuma poigrao nostalgijom – on je izravna asocijacija na imanje Auley Meadows na kojem je stoljećima živjela njegova obitelj.

Novih 11 Hawleyevih pjesama su intimna ispovijed, više nego ikad ispričana u prvom licu, o ljubavi, razočarenjima, starenju, pa i odlasku djece od kuće. Takva je i glazba, Hawley očito voli retro zvuk koji nam priziva englesku glazbu šezdesetih, posebno pop, ali „proživakanu" sa svim kasnijim utjecajima. Pa još otpjevano onim njegovim baršunastim baritonom... Savršena kombinacija glazbe i riječi, a opet teško dostižni *soundtrack* za svaku romantičnu prigodu. Naizgled je ovaj album – kao i svi njegovi – „samo" odlična zvučna kulisa dok nešto drugo radite ili čitate, no ne zavaravajte se, Hawley će vas zarobiti.

Slušajte Richarda Hawleya, a ako niste dosad neka vam ovaj album bude prigoda da istražite i njegove ranije radove. Nije isključeno da ćete dobiti novog omiljenog izvođača.

Istarski gušti

NEKAKO SE UVRIJEŽILO da Gustafi izbace novi studijski proizvod otprilike svake tri godine, to se ponovilo i sada, jer ravno tri godine nakon „Kanibalkanske" stiže „Maneštra" kao 11. album istarskih legendi. Edi Maružin i njegova tko zna koja po redu postava Gustafa nisu nas iznenadili, jer „Maneštra" je točno ono što već godinama očekujemo i, srećom, dobivamo od tog benda. Možda se kao novitet može uzeti nešto snažnija zastupljenost latino ritmova, ali i inače nešto plesnija atmosfera. Ipak, mnogo je tu zvukovlja koje možemo naći i na ranijim albumima, od bluesa do tex-mexa. Sve u svemu „Maneštra" je vrlo dobra kolekcija pjesama koja se bavi temama koje su Maružina i Gustafe oduvijek zanimale, od ljubavi do epizodica o današnjem svijetu, čiji je najvažniji dio za Gustafe ipak i dalje onaj iza Učke.

GUSTAFI MANEŠTRA
SPONA/ARTISTRA
½

BOB DYLAN THE BEST OF THE CUTTING EDGE 1965-1966 THE BOOTLEG SERIES VOL 12

ANTOLOGIJA OD „OTPADAKA"

POSTOJE NEKA IZDANJA koja se jednostavno ne može ocjenjivati klasičnim mjerilima. Takav je 12. nastavak *bootleg* serije koju već godinama izdaje Bob Dylan, ovoga puta s materijalima iz 1965. i 1966. Riječ je o istinskom komadu glazbene arheologije. Mi smo preslušali „običnu" verziju na dva diska, no tu su i znatno bogatija izdanja. Deluxe, recimo, sadrži šest CD-ova napunjenih ranije nepoznatim pjesmama, snimcima proba i alternativnim verzijama nastalim za vrijeme snimanja triju velikih albuma „Bringing It all Back Home", „Highway 61 Revisited" i „Blonde On Blonde". Tu je i uobičajena knjiga puna fotografija i esejima o Dylanu.

Za fanatičnije dylanovce vjerojatno neće biti zanimljivo ništa manje od Ultra Deluxe izdanja, ograničenog na 5000 komada. Na nevjerojatnom paketu s 18 CD-ova zabilježena je doslovno svaka nota odsvirana na snimanju spomenutih albuma, uz devet originalnih vinilnih singlova, sve do snimaka nastalih po hotelskim sobama.

SNIMIO **LJUBO ZDJELAREVIĆ**

PARNI VALJAK

Dva koncerta za 40. rođendan

Dvama koncertima u u Domu sportova „Parni valjak" obilježava dvije velike obljetnice: 20 godina od kultnog albuma „Bez struje: Live in ZeKaeM", a onda i 40 godina postojanja benda

DVA RAZLIČITA KONCERTA, dva dana za redom, dvije dvorane Doma sportova: „Parni valjak" serdinom prosinca slavi četrdeset godina postojanja. Svijeće na rođendanskoj torti najprije se pale 18. prosinca u Maloj dvorani Doma sportova, na akustičnom koncertu kojim se ujedno obilježava i 20 godina najprodavanijeg live albuma hrvatske diskografije „Bez struje: Live in ZeKaeM". Dan kasnije, 19. prosinca, u Velikoj dvorani Doma sportova na rasporedu je veliki tulum, električni koncert.

Dvije strane velikog benda, dva vjerujemo fantastična koncerta koja se ne propuštaju. Zanimanje za ove rođendanske „ultimativke" premašilo je sva očekivanja, pa je u trenucima dok pišemo ovaj tekst (kraj studenoga) u prodaji ostalo još samo nekoliko stotina ulaznica.

Želite li na rođendansku svirku jednog od najvećih bendova s ovih prostora, držimo vam fige da nekako nabavite ulaznice. Adrese na kojima ih još možda možete nabaviti su Dirty Old Shop, Rockmark, Dallas Records, sva prodajna mjesti Eventima te na www.eventim.hr.

Cijena karata je 150,00 kuna za akustični koncert, te 130,00 kn za električni.

RON HOWARD U SRCU MORA

Avantura na pučini Pacifika

In the Heart of the Sea 2015., SAD **REŽIJA** Ron Howard **ULOGE** Chris Hemsworth, Cillian Murphy, Brendan Gleeson **ŽANR** pustolovna drama **U KINIMA** 3. prosinca

NEKAD JE UPRAVO nevjerojatno kakve sve transformacije glumci prolaze za pojedine uloge. Nakon što je za ulogu Thora u Marvelovoj franšizi „Osvetnici“ dobio 13 kila čiste mišićne mase, za ovaj je film Chris Hemsworth morao drastično smršaviti. Unos kalorija smanjio je na tek četvrtinu potreba odraslog muškarca, na jelovniku su mu se danima smjenjivali riba i povrće.

No, taj šok za organizam isplatio se već nakon uloge Thora koja ga je pozicionirala na radar Rona Howarda, dvostrukog oskarovca („Genijalni um“ - najbolji film i najbolji redatelj) koji je snimanje ovog filma prihvatio jer je scenarij smatrao posebno izazovnim, prvenstveno zbog scena na moru.

Radnja filma temelji se na istinitim događajima iz 1820. kada je veliki kit napao kitolovni brod Essex. Ta uzbudljiva i potresna događanja u Pacifiku, trideset godina kasnije poslužila su kao inspiracija Hermanu Melvillu za popularni roman Moby Dick.

Prema istom je događaju 2000. Nathaniel Philbrick napisao roman kojim tu pustolovinu i tragediju kanonizira, a ova ekranizacija dodatno cementira događaj u američku povijest. Iskušenje, tragedija i pustolovina posrnulih pomoraca postaju tako mitski događaj 19. stoljeća, baš poput potonuća Titanica u dvadesetom. Više od 90 dana posada Essexa u preživljavanju je primorana testirati vlastite granice prisiljavajući sami sebe da čine nezamislivo.

Dok se većina članova posade grčevito bori kako bi sačuvali glavu na ramenu, prvi časnik se i dalje želi obračunati s velikim kitom...

Zanimljivo je da je film u kino dvorane trebao stići još u ožujku, no Ron Howard je to odgodio ne navevši pravi razlog. Doba blagdana očigledno je savršeno tržište za inspirativne priče; dio je to godine kada priča o vjeri i snazi ljudskog duha kinodvoranama donosi ozbiljnu zaradu.

RADNJA FILMA TEMELJI SE NA ISTINITIM DOGAĐAJIMA IZ 1820. KADA JE VELIKI KIT NAPAO KITOLOVNI BROD ESSEX

CHRIS HEMSWORTH

DJETINJSTVO NA VELIKOM PLATNU

Da Hollywood polako ostaje bez ideja nije nikakva tajna. Nije to nimalo čudno, a pokazuju to konstantne reciklaže, osvježavanje starih franšiza kao i čitav niz polugeneričkih filmova o superjunacima. U svemu tome bitnu ulogu igra i nostalgija. Charlie Brown, kao i njegov psić Snoopy, dio su djetinjstva mnogih generacija, a sad se vraćaju petim dugometražnim filmom. Nakon što su se prethodna četiri mogla vidjeti samo na televiziji, Snoopy će se napokon pojaviti i na kino platnu, i to u 3D-u. Najnovija ekranizacija popularnog stripa Charlesa Schultza (Peanuts) prvi je film iz franšize u posljednjih 35 godina, a stiže na 50. obljetnicu specijalne božićne epizode.

Charlie Brown, najdraži i najsimpatičniji gubitnik, kreće u svoju avanturu dok istovremeno voljeni mu ljubimac, bigl Snoopy, kreće u potragu za svojim najvećim neprijateljem. Film koji bi, uz nostalgično prisjećanje djetinjstva, trebao prizvati ugodne blagdanske osjećaje.

Snoopy i Charlie Brown Peanuts (The Peanuts Movie), 2015., SAD **REŽIJA** Steve Martino **ULOGE** Noah Schnapp, Bill Melendez **ŽANR** animacija/komedija **U KINIMA** 10. prosinac

ŽIVOT VIZIONARA I EKSCENTRIKA

Otkad je 2011. umro, o Stevenu Paulu Jobsu, osnivaču tvrtke Apple i velikom vizionaru, snimljeno je već nekoliko uradaka i napisano nekoliko biografija. Najpoznatija je ona autora Waltera Isaacsona, a upravo na njoj temeljen je filmski uradak koji u naša kina stiže u prvoj polovici prosinca. Iako Hollywood ima tendenciju pretjeranog romansiranja sličnih priča, direktorska palica dodijeljena engleskom oskarovcu Dannyju Boyleu („Trainspotting“) te scenaristička Aaronu Sorkinu („Malo dobrih ljudi“, „Društvena mreža“...), gotovo da jamče da toga u filmu nema previše.

U posljednje vrijeme sveprisutni, ali nesumnjivo izvrsni Michael Fassbender, portretira Jobsa kao vizionara u središtu digitalne revolucije, ali i kao pedantnog *control freaka* koji se bori s nizom prepreka na koje nailazi, bile one stvarne ili uzrokovane njegovim perfekcionizmom...

Steve Jobs 2015., SAD **REŽIJA** Danny Boyle **ULOGE** Michael Fassbender, Kate Winslet, Seth Rogen **ŽANR** biografski **U KINIMA** 10. prosinca

KNJIGE KOJE MORATE PROČITATI AKO JOŠ NISTE (A MOŽETE I OPET!)

Francis Scott Fitzgerald
Veliki Gatsby

piše
Stjepan Vudrag

Roman lirske ljepote, a ipak brutalne realnosti, magije i romantike, oštroumni je komentar moralnog i socijalnog propadanja, a kao takav definira presudni fenomen u povijesti američke književnosti – pad američkog sna

KADA JE, TOČNO PRIJE 75 godina, umro američki pisac Francis Scott Fitzgerald (1896.-1940.), na sprovod mu je došlo tek tridesetak ljudi. Umro je misleći za sebe da je potpuni književni promašaj. Nekih dvadesetak godina kasnije, kad se svijet probudio, Fitzgerald je univerzalno prepoznat kao jedna od najvećih literarnih figura dvadesetog stoljeća, a „Veliki Gatsby" (1925.) proglašen je jednim od najboljih romana modernog doba.

Ovaj „veliki američki roman" (engl. *Great American Novel* – uvriježeni izraz kojim se opisuje roman koji na idealan način opisuje život i generalno stanje duha u SAD-u u doba kada je napisan) prati jedno ljeto u životu sitnog burzovnog mešetara Nicka Carrawaya na Long Islandu 1922. kada se šampanjac, kao i moral, razlijevao u potocima.

Iako je prohibicija u punom jeku, „tutnjajuće dvadesete" (*Roaring Twenties* – doba prosperiteta; era društvene, umjetničke i kulturne dinamike) u New Yorku obilježene su eksplozijom dekadencije – razuzdani tulumi bogataša su svakodnevica. Vrijeme je to lakog morala, blještavog jazza i nebeskih vrijednosti dionica, no u kontrastu s novonastalim bogatašima, u opoziciji je golema bijeda s jedne, ali i „stara lova" koja ne podnosi skorojeviće s druge strane.

Pored vile jednog od tih novonastalih i misterioznih milijunaša, Jaya Gatsbyja, useljava se i pripovjedač Nick loveći svoj američki san. Brzo je uvučen u zavodljivi svijet superbogataša, njihovih iluzija, ljubavi i prijevara.

Priča o iznimno bogatom Gatsbyju i njegovoj (ne)ostvarenoj ljubavi prema Daisy, izvrstan je svjedok svog vremena; američkih dvadesetih koje su odzvanjale snagom mita. Roman lirske ljepote, a ipak brutalne realnosti, magije i romantike, oštroumni je komentar moralnog i socijalnog propadanja, a kao takav definira presudni fenomen u povijesti američke književnosti – pad američkog sna.

RAZOČARANJE URBANE populacije u američki san prikazano je kroz ispraznost života visokog sloja koja se sastoji od smišljanja što bržeg načina zarade, odlaska na luksuzne zabave, ogovaranja i lova na bogate partnere. Na raskošnim pozornicama grada koji nikada ne spava i Gatsbyjeve vile, smjenjuju se bogati skorojevići, starlete i isprazni likovi tadašnje elite, dok je za naslovnog junaka sve to samo još jedan pokušaj da privuče pažnju svoje nesuđene ljubavi, Daisy.

NA RASKOŠNIM POZORNICAMA GRADA KOJI NIKADA NE SPAVA I GATSBYJEVE VILE, SMJENJUJU SE BOGATI SKOROJEVIĆI, STARLETE I ISPRAZNI LIKOVI TADAŠNJE ELITE, DOK JE ZA NASLOVNOG JUNAKA SVE SAMO JOŠ JEDAN POKUŠAJ DA PRIVUČE PAŽNJU SVOJE NESUĐENE LJUBAVI, DAISY

Jay, kao siromašni časnik prije odlaska u Prvi svjetski rat, bio je u ljubavnoj vezi s Daisy, no desetak godina kasnije ona je udana. Obnova negdašnje zabranjene ljubavi u gradiću Louisvilleu u kojem su zajedno odrasli, za Gatsbyja, sad misterioznog bogataša, ostat će nedosanjani američki san. Svjestan da je zbog svog bogatstva stekao društveni položaj i naklonost jet-seta, Gatsby shvaća da se ono do čega nam je najviše stalo ne može kupiti novcem. Promatrajući s kraja mola Daisy kako stoji u neuhvatljivom svjetlu koje titra u daljini, Gatsby shvaća da je ona, baš kao i ideja američkog sna, samo blještava iluzija. Na taj način, svjestan svog porijekla i trenutka u kojem živi, ostaje jedini iskonski i iskreni svjedok vremena koje nezaustavljivo juri kraju 20-ih i Velikoj depresiji.

U DOBROJ MJERI, „Veliki Gatsby" inspiriran je iskustvom samog autora. Neki proučavatelji lika i djela Francisa Scotta Fitzgeralda tvrde kako i Nick Carraway i Jay Gatsby djelomično utjelovljuju njegovu ličnost. Podloga za to svakako postoji. Dok su Gatsby i Daisy jedan od najpoznatijih američkih literarnih parova svih vremena, Francis i Zelda ekvivalent su toga u stvarnosti. Njegov kratak život obilježen je alkoholizmom još od studentskih dana, a to nikako nije pomoglo turbulentnom braku sa Zeldom. Usprkos svim problemima i ranoj smrti oboje supružnika (Fitzgerald s 44, Zelda s 48) i danas su jedan od najpoznatijih i najzanimljivijih parova i kao takvi ostaju predmet proučavanja mnogih.

„Veliki Gatsby" može se čitati na nekoliko razina – kao kritika društva, kao studija karaktera, ali i kao ljubavni roman. Postoji pet filmskih adaptacija od kojih u posljednjoj iz 2013. ulogu Jaya Gatsbyja dosta vjerno tumači Leonardo DiCaprio. Mnogima je, međutim, najuspjelija verzija ona iz 1974. s Robertom Redfordom i Mijom Farrow u glavnim ulogama.

Iako je roman izvrsna preslika svog vremena, to nikako ne znači da nije aktualan i danas. Teme kojima se bavi, poput međuljudskih odnosa ili društvenog i moralnog propadanja, univerzalne su u svakom razdoblju. Završni citat romana tu je univerzalnost lijepo sažeo: „I jedrimo tako, kao brodovi protiv struje koja nas neprestano zanosi natrag, u prošlost..."

camel active
• Zagreb: Gajeva 2a, Avenue Mall — Av. Dubrovnik 16, CCO West - Jankomir 33, moderato men - F. Petrića 7, Centra, Av. Dubrava 45 • Osijek: TC Portanova — Svilajska 31a, moderato - Trg slobode 3
• Split: RK Prima Grad/Centra/1.kat - Trg Gaje Bulata 5 • Rijeka: RK Korzo/moderato/1.kat - Koblerov trg 1 • Dubrovnik: RK Minčeta/moderato/1.kat — N. Tesla 2 • Pula: moderato men - Ul. Sergijevaca 39
MENSWEAR | WOMENSWEAR | SHOES | BAGS | ACCESSORIES
WWW.CAMELACTIVE.DE

YASMINA REZA BELLA FIGURA

Glumačke bravure na drugom katu HNK-a

DA JE „BELLA FIGURA" NEKI BOGOMDAN TEKST – I NIJE. NO, ZAHVALJUJUĆI PETERO BRILJANTNIH GLUMACA, PREDSTAVA JE TO KOJU NE TREBA PROPUSTITI

NJEMU JE PEDESETAK, biznismen je pred bankrotom, a ona mu je ljubavnica. Boris (Milan Pleština) i Andrea (Lana Barić) krenuli su na večeru, no na parkingu ispred finjak restorana nabasaju na najbolju prijateljicu njegove supruge Francoise (Olga Pakalović) koja je sa suprugom Ericom (Dušan Bućan) i njegovom majkom Yvonne (Ksenija Marinković) stigla u isti restoran na proslavu svekrvina rođendana.

Okvir je to za priču kojom je Drama zagrebačkog HNK-a otvorila novu sezonu (začuđujuće kasno, tek 6. studenoga), a njome i novu scenu na drugom katu svoje zgrade.

Na neki način romantična Velika pokusna dvorana (do koje se stiže ulazeći kroz sporedni istočni ulaz, pa se penje stubištem; za one kojima nije do uspinjanja, na raspolaganju je i lift) inače služi za probe, no oni stariji pamte da su se prije gotovo 40 godina u njoj već održavale predstave poput „Zagrepčanke" Branislava Glumca ili Majdakovih „Starih dečki".

I eto, nakon dugogodišnje pauze, dvorana sa stotinjak sjedalica opet je prodisala za javne izvedbe i na svom ponovnom rođenju ugostila srbijanskog redatelja Borisa Lijaševića koji je prema predlošku proslavljene francuske spisateljice i dramatičarke Yasmine Reze postavio predstavu „Bella figura" koja će vjerujemo biti rado gledana. Poglavito radi glumačke ekipe, no o njoj ćemo nešto kasnije...

„Ej, čovječe molim te, pa koji je to jadan tekst!? Može to stoput biti Reza, ali meni je to da ne kažem što", govorio je prijatelju izlazeći iz dvorane, preglasno, čak pomalo bijesno, jedan poznati domaći dramski pisac (*nomina sunt odiosa*) i, ruku na srce, i nije odviše pretjerao. Nema tu neke osobite radnje, ni nekih velikih događanja, a bogme ni mudrih misli koje se pamte; dapače čovjeku dođe dojam da bi takvu priču, kako se ono kaže, napisao lijevom rukom. Fragmenti su to iz svakidašnjeg života koji s jedne strane razotkrivaju štakornjake koji se kriju u dvorištima iza ušminkanih ljudskih fasada, a s druge, kroz jad fufice Andreje pokazuju i sve vrline „malih ljudi" na koje oni prvi gledaju s visoka i posprdno.

Sve u svemu, imamo relativno tanku priču koja se zbiva na praznoj pozornici postavljenoj nasred dvorane, okružene publikom sa sve četiri strane, a na koju dolaze i odlaze tri-četiri stolca, jedan stolić, jedna zahodska školjka, boca šampanjca s nekoliko čaša. Sve korektno: i režija i glazba i kostimografija, ali sve bi to ostalo „ćelavo" bez iznimnog glumačkog nastupa.

No, glumačka je petorka na upravo zadivljujući način zagospodarila scenom i uz takve kreacije, sve ostalo je postalo manje bitno. Transfer Ksenije Marinković iz Zagrebačkog kazališta mladih u dvjesto metara udaljeni HNK-a, veliki je gubitak za ZeKaeM i jednako veliki dobitak za našu središnju kazališnu kuću. Dovoljno je pogledati ovu predstavu i sve će odmah biti jasno.

Olga Pakalović oduševila je ne samo glumom, već i svojim novim imidžem (čestitamo na hrabrosti, kratka frizura odlično stoji). Milanu Pleštini kritika nerijetko zamjera zbog ponešto prenaglašene mimike, no publiku to sigurno ne smeta, kao što smo i sigurni da ih i te kako veseli Pleštinin sjajan i u ovoj predstavi iznova potvrđen uvjerljiv scenski nastup koji uključuje dominantan i paradigmatičan scenski govor po čemu je među rijetkim našim glumcima i glumicama koji se dobro i razgovijetno čuju i iza sedmog-osmog reda.

Dušan Bućan sam sebe pomalo glumački uništava snimanjem silnih reklama, vođenjem jednog realityja, nastupanjem u drugome, a i dosadašnje uloge na sceni HNK-a nisu baš bile za neko dugo pamćenje. No, tu je odličan, uvjerljiv i staložen, bez ikakvog kreveljenja i divljanja po čemu je nažalost postao prepoznatljiv.

Za kraj smo ostavili Lanu Barić. Šira ju je javnost upoznala prije sedam-osam godina u ulozi frizerke Nives u televizijskoj seriji „Stipe u gostima". Malo ih je znalo da je simpatična Splićanka već dotad pokupila cijelo brdo uglednih kazališnih nagrada i priznanja (kasnije će stići i one filmske), ukratko – sve je sugeriralo da će izrasti u glumačko ime velikog kalibra. U ovoj je predstavi samo potvrdila sva ta predviđanja i uistinu je užitak gledati je na pozornici.

„Bella figura" je predstava koju ne treba propustiti. Osamdeset minuta besprijekornih glumačkih bravura i više je nego dovoljno za posjet novoj sceni HNK-a.

OSIJEK, OSIJEK!

Tko god da se uhvati režijskog posla dodjele Nagrada hrvatskog glumišta doživi čisti debakl. Umjesto da se ta prilika iskoristi za privlačenje nove kazališne publike, gledatelji pred televizijskim ekranima u *primetimeu* mogu samo tugaljivo prešaltati program. I tako iz godine u godinu. Daleko najsvjetlija točka cijele te dosadne priredbe koju nije uspio spasiti ni voditeljski par Filip Juričić-Amar Bukvić, bila je iskrena radost kompletne ekipe osječkog HNK-a prilikom primanja nagrade za najbolju dramsku predstavu („260 dana").

BOTTEGA
Charming bubbles

G3 Spirits d.o.o., Buzinski prilaz 30,10010 Buzin, Zagreb,Tel.: 01 66 10 240, www.g3spirits.hr

2016 FORD MUSTANG GT
MOTOR 5-litarski V8
SNAGA 435 KS
0 DO 100KM/H 4,5 sekundi
CIJENA 32.300 USD (za osnovni model)

AMERIČKI MIŠIĆI

Suparništvo Ford Mustanga i Chevrolet Camara sve je žešće!

U POVIJESTI američkog rivalstva ogled Camaro–Mustang važan je koliko i bejzbolske utakmice Yankeesa protiv Red Soxa. Gotovo pet desetljeća ova dva automobila vode žestoku bitku za titulu najboljeg američkog automobila. Glavni dio natjecanja održao se u Detroitu, gdje su Fordovi i Chevroletovi inženjeri opsesivno unapređivali sve: od izgleda vozila do vremena koje je potrebno za postizanje ubrzanja od 0 do 60 milja na sat. S nedavnom izvedbom šeste generacije Camara i šeste generacije Mustanga, suparništvo ovih dvaju modela intenzivnije je nego ikada.

Što se snage tiče, sportski Chevy 2016 (slika niže) ulazi u utrku s malom prednošću pred Fordovim novim konjićem (slika gore). Camaro, koji je između ovih dvaju modela pobjednik u prodaji, kreće s 275 konjskih snaga za dvolitarski turbo model, pa sve do 335 konjskih snaga za 3,6-litarski V6 ili čak 455 konjskih snaga za LT1 6,2-litarski V8.

Nakon testne vožnje novih modela Camara i Mustanga jasno je da su se performanse bitno popravile, najvidljivije u stabilnosti i okretnosti auta na cesti. Vanjski je dizajn ono što će biti odlučujuće za odabir kod većine kupaca. Šesta generacija Mustanga, koji smo prvi put vidjeli 2013. kao model za 2015., više je dizajnirana kao moderna vrckava reminiscencija modela *fastback* iz šezdesetih. Šesta generacija Camara svoj će debi imati ove godine kao model za 2016., a linija će biti nešto tanja verzija prethodnog modela.

Kladimo se da će većina novih kupaca odabrati osvježeni Mustang prije uglatog Camara. Ali tvrdokorni fanovi obaju automobila naći će više nego dovoljno američke snage pod haubom koja će razveseliti vlasnike novih igračaka i koja će samo dodatno raspiriti raspravu o tome koji je bolji za još nekoliko godina.

2016 CHEVROLET CAMARO SS
MOTOR 6,2-litarski V8
SNAGA 455 KS
0 DO 100KM/H 4,5 sekundi
CIJENA 37.295 USD (za osnovni model)

VRUĆI KOTAČI

Tehnologija zaustavlja kradljivce automobila

Lijep auto sa sobom nosi prilično paprenu cijenu i čini ga privlačnim plijenom za lopove. Tvrtka „Project Overlord" razvila je sustav koji štiti vaše limene ljubimce. Uređaj **RimTech** koristi ugrađeni GPS, senzor pokreta i kameru spojenu s kotačem kako bi upozorio vlasnika da mu netko prtlja po autu.

Kad se lopov približi autu na udaljenost manju od osam centimetara ili pomakne gumu za samo tri milimetra, oglasi se alarm na vlasnikovu pametnom telefonu.

Ako se skine kotač, sustav alarmira vlasnika i policiju koji ukradenu robu mogu locirati s odstupanjem od tri metra!

Cringe attack ili neugodne sličice iz prošlosti

Moj *cringe attack* obično se dogodi kad se uhvatim listanja starih dnevnika iz doba puberteta i tinejdžerskih godina. A i onda kad se sjetim da sam u jednom restoranu u Trstu ukrala pepeljaru...

piše **Nika Ostoić**

Kakva šteta što u hrvatskom rječniku ne postoji prijevod izraza *cringe attack* jer to je nešto što se dogodilo vjerojatno svakome od nas barem jednom u životu! Naći ćemo za početak zasebne prijevode riječi *cringe* i riječi *attack*. *Cringe* znači puzati, savijati kičmu, a *attack* je napad, dakle *cringe attack* je napad savijanja kičme, ako ćemo doslovno. No, ipak je značenje preneseno i vrlo vjerojatno postoji naziv za nešto slično u psihologiji, a *Urban Dictionary* ovaj termin definira kao snažan trenutni osjećaj sramote zbog nečega što smo učinili u prošlosti, osjećaj praćen povratnim epizodama nelagode.

Evo uostalom školskog primjera:

Marko:

– Gledao sam jučer naš godišnjak iz gimnazije.

Pero:

– I, je li te uhvatila nostalgija?

Marko:

– Jesi lud, frende!? Kad sam si vidio frizuru i stil odijevanja dobio sam pravi *cringe attack*!

Za ovaj termin saznala sam sasvim slučajno kad sam frendici pokušavala objasniti svoj, kako to zovem, „polupsihički" problem: „Znaš što mi se tu i tamo desi? Sjetim se neke gluposti iz prošlosti koja uopće nije aktualna i onda mi je baš jako neugodno; kao da se to nešto događa sada. Jesam li za ludnicu?"

„Nisi!", odgovorila mi je, „To se i meni stalno događa, to ti je samo *cringe attack*!"

Jesmo li mi za ludnicu ili nismo, o tome bi se dalo raspravljati, ali surfajući internetom saznala sam da je *cringe attack* prilično često korišten termin, obradili su ga i mnogi „jutjuberi" i blogeri. Na društvenim se mrežama pojavljuje *hashtag #cringeattack* uz uvijek loše fotke iz nekih davnih dana, najčešće iz srednje škole.

Moj *cringe attack* se obično dogodi kad se uhvatim listanja starih dnevnika iz doba puberteta i ranih 20-ih godina. To su lijepe bilježnice debelih korica prepune žalopojki i naricaljki o tada popularnim kvartovskim frajerima u koje sam bila uglavnom nesretno zaljubljena i nisam slušala mamu kad mi je govorila: „Nika, kad se zaljubiš u kretena, tvoja je najveća sreća u tome što te taj neće." Tad mi to nije bilo jasno, ali zato sad kad se toga sjetim dobijem pravi *cringe attack*, neugodu pred samom sobom!

U nekoliko navrata sam krenula baciti u smeće te dnevnike, ali uvijek odustanem iz tehničkih razloga. Naime, neki od tih kretena opjevanih u mojim dnevnicima još uvijek žive u kvartu, a i kopaju po smeću, pa mi pomisao na njih kako stoje pored kontejnera i u pauzi od skupljanja boca čitaju o tome kako sam zaljubljena u njih, stvara još gori *cringe attack*!

Internet ovaj termin objašnjava i kao dramatičnu psihičku reakciju na sjećanje na nešto neugodno. To može biti cijelo životno razdoblje kojeg se ne volite prisjećati, kao što je slučaj kod mene ili onih koji se srame svog stila odijevanja iz tinejdžerskih dana, a može biti riječ i o nekom najkonkretnijem događaju kojeg se sramite.

Urban Dictionary ovaj termin definira kao snažan trenutni osjećaj sramote zbog nečega što smo učinili u prošlosti, osjećaj praćen povratnim epizodama nelagode.

Mali *cringe attack* me uhvati i kad se sjetim da sam u jednom restoranu u Trstu ukrala pepeljaru. Istina, utješi me činjenica da sam onda konobaru ostavila debelo preveliku napojnicu da ne budem sumnjiva, pa kasnije shvatila da sam s tom lovom mogla kupiti deset pepeljara.

Dakle, ako vas prođe jeza kad se, recimo, sjetite ljetovanja 1996. kad ste bahato naručili škarpinu i skupo vino, pa zbrisali bez da ste platili račun jer je, eto, bila zgodna prilika, bez brige, niste za ludnicu nego samo imate obični *cringe attack* koji dokazuje i da imate nešto što nemaju svi, a to je – savjest.

Sreća što nemam više prostora za nabrajanje svojih *cringe attackova* jer bih u protivnom zbog ovog teksta u budućnosti imala *cringe attack*, ako me razumijete... ;-)

> Već dosta dugo posjećujem svingerske klubove u različitim gradovima s različitim ženama s kojima sam bio u vezi. Zanimljivo mi je da najviše tih cura ide u svingerske klubove kako bi bile s drugim curama. Je li pretjerano reći da je većina žena biseksualna?

Goran L., Stuttgart

To je zaista pretjerano. Vaše iskustvo sa svingerskim kubovima ne kvalificira se ni kao mali uzorak za cijelo društvo. Kao što ste zasigurno posvjedočili, svingeri su zatvorena grupa istomišljenika koja ima vrlo fluidan stav prema seksualnosti, od vjernosti do više istodobnih partnera, ili do, kako ste vi istaknuli, biseksualnosti. Moguće da je posljedica vašeg pripadanja tom krugu ljudi, neobjektivno gledanje na svijet izvan svingerskog kruga.

Primjerice, istraživanja u SAD-u pokazuju da se samo jedan posto žena izjašnjava kao biseksualno. Ipak, čini se da postoji neravnoteža spolova među biseksualcima, bar u Americi. Među punoljetnim stanovnicima Sjedinjenih Država čak će se, naime, triput više žena nego muškaraca izjasniti da je biseksualno.

> Nedavno sam primijetio promjenu u svojoj izvedbi seksualnog čina. Prije bih mogao nastaviti i nakon orgazma a da ne izgubim erekciju. Sada se čini da čim svršim, sve je gotovo, erekcija prestaje i čini se da mi jako dugo treba dok je ponovno ne dobijem. Što se događa?
PS. Imam 49 godina, sportski sam tip u dobroj kondiciji.

D.D., Ogulin

Starite.

> Već imamo socioekonomsku podjelu na intelektualne i fizičke poslove, odnosno na bijele i plave ovratnike. Mislim da je ovo zanimljivo pitanje: ne bi li zaposleni u tvrtkama koje se na neki način bave seksom (poslovi koji uključuju golotinju ili seks), uključujući pornozvijezde, modele za razne fetiše, egzotične maserke, prostitutke, seksualne terapeute, striptizete i eskort-cure trebali dobiti neku svoju zasebnu kategoriju?

J.K., Zagreb

Čini nam se da bi sve ove profesije koje ste nabrojili imale problema jedne s drugima, ali to prepuštamo njima. Osim toga, analogija ne odgovara. Fizički poslovi (plavi ovratnici) odnose se na poslove koji su se obavljali u plavim, radničkim odijelima početkom XX. stoljeća kad je nastala ova kategorizacija poslova. Intelektualni poslovi (bijeli ovratnici) odnosili su se na one poslove koji su se obavljali u uredu i zahtijevali obveznu bijelu košulju. Teško je pronaći zajednički nazivnik profesijama povezanima uz seks, osim samog seksa, pa se zato na engleskom govornom području udomaćio izraz „sex worker", a preuzele su ga i mnoge druge zemlje.

> Prije nekoliko sam tjedana na Instagramu pregledavala slike svojeg bivšeg dečka i primijetila da je njegova nova cura vrlo slična meni. Ja sam visoka brineta, kao i ta njegova nova, koja također ima puno drugih osobina sličnih meni. Znači li to možda da mu nedostajem i da želi ispuniti prazninu tako što se viđa s nekim tko izgleda baš kao ja? Ili sam ja nažalost samo još jedna žena koja je bila njegov „tip"?

Irena iz Velike Gorice

Ne znamo razloge vašeg prekida pa nam je teško reći, ali vjerojatno je u pitanju kombinacija jednog i drugog. Koliko god bismo htjeli tvrditi suprotno, muškarce zaista privlači određeni tip žene. Ako zaista želite saznati uklapate li se u njegov tip, bolje skrolajte u prošlost na njegovom Facebooku. Ta je društvena mreža dovoljno dugo aktivna da biste mogli napraviti malo dublju studiju njegovih bivših...

> Supruga i ja od ljeta smo se seksali samo jedanput. Prije je to bilo i do četiri puta na tjedan. Kaže da me voli, ali u posljednje vrijeme njezino me ponašanje navodi na pomisao da me vara. To mi se događalo i u nekim prijašnjim vezama, pa mislim da dosta dobro mogu iščitati znakove: kad se vratim s posla, uvijek mora nekamo ići i vrati se kući jako kasno. Treba mi nepristrano mišljenje. Htio bih joj vjerovati, ali uz činjenicu da se više ne seksamo, imam i predosjećaj od kojeg mi je zlo.

T.M., Rijeka

Drastično smanjenje frekvencije spolnih odnosa u braku uvijek se događa zbog nekog razloga, a nepredvidljivo i tajnovito ponašanje svakako je znak za uzbunu. Vaša supruga ne mora nužno imati ljubavnika, ali predosjećaj često zna biti pouzdani indikator kod nezgodnih situacija.

Kako naš prijatelj privatni istražitelj zna reći: „Ako mislite da vas supruga vara, vjerojatno to i radi." Tu je riječ o profesionalnom pesimistu, ali se svakako treba zamisliti.

Razgovarajte sa suprugom čim prije, nemojte dopustiti da se od toga stvori gnojna rana. Odmjereno i smireno pitanje vrlo je često dovoljno da se pokrene iskreni razgovor. Ako se ispostavi da vam je supruga nevjerna, pripremite se da će u prvo vrijeme bol biti intenzivna, ali jedino što će vam pomoći da nastavite sa životom jest saznavanje istine. Nevjera je vrlo destruktivna, ali puno parova iz tog iskustva izvuče pouke ako su jedno drugome predani i žele poboljšati svoju vezu.

> Prijatelj tvrdi da se može, kad uzme Viagru, više puta tijekom večeri seksati s različitim partnericama. On baš i nije tipičan profil za Viagru: u dvadesetima je, nema erektilnu disfunkciju i nije u stalnoj vezi. Razmišljam o tome da i ja uzmem Viagru radi seksa sa svojom curom. Je li to sigurno?

Dalibor V., Slavonski Brod

Nakon pojave Viagre i njezinih inačica, dijagnoza erektilne disfunkcije povećala se 250%. Dok je jaka marketinška kampanja uspjela skinuti stigmu s erektilne disfunkcije, također je potaknula manji broj muškaraca da je uzimaju radi „boljih performansi" da to tako nazovemo (primjerice glumci u pornićima koriste Viagru da bi zadržali erekciju za vrijeme snimanja). Proizvođači lijekova izričito upozoravaju da je ne treba koristiti ako ne patite od erektilne disfunkcije, jer duže korištenje lijeka može uzrokovati – erektilnu disfunkciju.

Ako vas dakle penis dobro služi, rekli bismo: nemojte popravljati ono što nije pokvareno.

FRANŠIZA BEZ KRAJA

Najprofitabilnija filmska franšiza spremna je pokoriti nove generacije obožavatelja filmom „Epizoda VII: Sila se budi". Strategija Disneya je stvoriti beskonačnu franšizu, s jednim filmom godišnje barem sljedećih šest godina

piše **Tihoni Brčić**

fotografije **Disney, Lucasfilm**

Već 38 godina općinjavaju nas avanture iz jedne daleke, daleke galaksije, nastale iz uma filmaša Georgea Lucasa. Početkom 1970-ih bio je jedan od mladih obećavajućih američkih redatelja. Njegove drame „THX-1138" i „Američki grafiti" naslućivale su nešto ozbiljniju karijeru, no kada se nakon njih 1977. upustio u osobni „projektić" pod nazivom „Zvjezdani ratovi" nije ni slutio da će se njime baviti cijeli svoj život.

Filmom u kojem se mladi farmer Luke Skywalker kao pilot pridružuje pobunjenicima u borbi protiv Dartha Vadera i tiranije Galaktičkog imperija, stvoren je jedan novi bajkoviti svijet kojim je definiran duh nove generacije. Neviđeni uspjeh filma odmah je signalizirao megalomanske namjere Lucasa, koji se nije pokazao samo kao vješti filmaš nego i kao izvrstan biznismen.

Naime, u trogodišnjim razmacima snimljena su dva mega uspješna nastavka. U njima se Skywalker suočava sa svojom sudbinom Jedi majstora i pokušava iskupiti oca koji se odavno odmetnuo na tamnu stranu. No ono što je Lucas briljantno smislio, njihovi su naslovi „Epizoda V: Imperij uzvraća udarac" (1980.) i „Epizoda VI: Povratak Jedija" (1983.). Originalni film odmah je preimenovan u „Epizoda IV: Nova nada" i pod izvornim imenom „Zvjezdani ratovi" više nikada nije ugledao svjetlo dana.

GEORGE LUCAS PRODAO JE SVOJE ŽIVOTNO DJELO ZA 4 MILIJARDE DOLARA

Nakon trilogije uslijedila je duga pauza od 16 godina, koju je Lucas koristio za razvoj svojih kompanija, čime su postavljeni novi temelji tehnologiji vizualnih efekata, zvuka i kompjuterskih igara. U nedostatku novih filmova milijuni obožavatelja morali su utažiti glad nekim drugim sporednim projektima, kao što su bile video igre, stripovi, knjige, animirana serija i atrakcija u Disneylandu. Sva tri filma doživjela su ponovno prikazivanje u kinima, uključujući modificirane i produžene verzije, što je doprinijelo ukupnoj svjetskoj zaradi trilogije od dvije milijarde dolara.

Digitalno modificiranje filmova nije uključivalo samo estetsko dotjerivanje filma, već i dramaturške promjene poput kontroverznog ubacivanja Vaderovog „Neeeee!" na mučenje Skywalkera u „Epizodi VI".

OBOŽAVATELJIMA JE POSTALO dosta besramnog kapitaliziranja na sentimentalnom sjećanju iz djetinjstva kroz te promjene filmova i *merchandising*. To je dovelo do nemilosrdnih rasprava i dugotrajne mržnje Lucasa uz geslo „George Lucas je silovao moje djetinjstvo" (o tome postoji i dokumentarac „The People vs. George Lucas"). To „Zvjezdane ratove" kao franšizu nije osujetilo u postizanju Guinnessovog rekorda kao najuspješnije filmske *merchandising* franšize, s vrijednošću od 30 milijardi dolara. Samo od prodaje licenci za igračke zaradila je 12 milijardi dolara.

Unatoč ekspanziji fiktivnog svijeta „Zvjezdanih ratova" kroz niz različitih medija, obožavatelje je i dalje kopkalo kad će biti snimljene prve tri epizode filmske sage. Naposljetku, čemu imenovanje prvog filma kao „Epizoda IV" ako se ne planiraju snimiti prve tri?

Da dodatno stavi sol na ranu, Lucas se raspričao o tome da je od početka zamislio „Zvjezdane ratove" kao cjelinu od devet dijelova, odnosno tri trilogije. Nedostajale su „samo" prva i zadnja trilogija. To je zvučalo tek kao maštanje posrnulog umjetnika, sve dok 1997. napokon nije započela produkcija „Epizode I".

Prema Lucasu, jedan od glavnih razloga snimanja nove uvodne trilogije ležala je u razvoju tehnologije vizualnih efekata, koja je došla do te razine da se mogu realizirati uz pristupačni budžet. Štoviše „Epizoda II" bila je prekretnica u filmskoj industriji. Bio je to prvi veliki film koji je umjesto celuloidnog filma koristio novi digitalni format za čiji je razvoj Lucas izravno odgovoran. Zahvaljujući tom potezu, danas je digitalni gotovo potpuno potisnuo klasični film. Snimanje je znatno pojednostavljeno, cijene su drastično snižene, a zadržana je maksimalna kvaliteta slike i zvuka u svim stadijima produkcije i distribucije.

Bizarnim razvojem događaja, J. J. Abrams, redatelj posljednja dva filma iz konkurentne franšize „Zvjezdane staze", dobiva posao redatelja „Epizode VII: Sila se budi"

„Epizoda I: Fantomska prijetnja" došla je u kina 1999. i prouzročila euforiju dotad neviđenih razmjera.

FILMOVI ČINE SAMO SEDMINU DOSADAŠNJEG PRIHODA OD 30 MILIJARDI DOLARA. OSTATAK PRIPADA IGRAČKAMA, DVD-IMA, VIDEO IGRAMA, KNJIGAMA, STRIPOVIMA...

Ljudi su, vjerovali ili ne, u iščekivanju filma čak odlazili u kino samo da pogledaju foršpan, a zatim bi napušta kino! Potom su tjednima (!) kampirali u dugim redovima i spavali u šatorima pred kinima, kako bi bili među prvima koji će pogledati film. Obožavatelji su bili zaneseni idejom da će iznova proživjeti svoje djetinjstvo kroz novu trilogiju. No, zaboravili su da su u međuvremenu odrasli...

KAO LJUDI U 30-IM i 40-im godinama, filmom su uglavnom doživjeli – razočarenje. Nisu ni pomislili da bi priča o Darthu Vaderu dok je bio dijete mogla biti namijenjena – djeci. Dakako, novoj generaciji djece i adolescenta ništa nije smetalo, pa tako ni podosta slabi kompjuterski vizualni efekti koji su filmove učinili da nalikuju na video igre. Fizički modeli i optički efekti koji su pridonijeli slavi „Zvjezdanih ratova" više nisu bili dio vizualne estetike nove gamerske generacije.

Unatoč prikazivanju rata klonova i kratkom povratku Dartha Vadera, „Epizoda II: Napad klonova" (2002.) i „Epizoda III: Osveta Sitha" (2005.) nisu prouzročile promjene raspoloženja. To ne znači da ta uvodna trilogija nije postala uspješna. Štoviše, pokorila je kino blagajne diljem svijeta i utrškom od 2,47 milijarde dolara postala je glas nove generacije.

Iz sentimentalnih razloga obožavatelji su i dalje održavali nadu da će jednog dana, u ne tako dalekoj galaksiji, zaživjeti i posljednja trilogija kroz „Epizode VII-IX". No, sve je nekako utihnulo, a i sam Lucas je govorio da nikad ništa nije smislio nakon „Epizode VI" i da prvih šest filmova smatra zaokruženom cjelinom.

U međuvremenu, u zanosu kupovine profitabilnih studija Pixar i Marvel, studio Disney je prije tri godine iznenadio javnost kupovanjem Lucasfilma. To je uključivalo i sva prava na „Zvjezdane ratove". Teška srca, Lucas se oprostio od svog životnog djela i to za iznos od 4 milijarde dolara! Tako su Yoda i Han Solo sada službeno postali dio Mickey Mouseove obitelji...

– Zadnjih 35 godina bilo mi je zadovoljstvo gledati prelazak „Zvjezdanih ratova" s jedne generacije na drugu. Došlo je vrijeme da ih prepu-

NAŠ NOVINAR NA JEDNOJ OD IZLOŽBI „ZVJEZDANIH RATOVA"

stim novoj generaciji filmaša – izjavio je tad Lucas.

Bizarnim razvojem događaja, J. J. Abrams, redatelj posljednja dva filma iz konkurentne franšize „Zvjezdane staze", dobiva posao redatelja najnovije „Epizode VII: Sila se budi", koja nam upravo stiže u kina. Izvrstan izbor za redatelja, budući da je proklamirani obožavatelj „Zvjezdanih ratova", a posljednji mu film „Zvjezdane staze: U tami" čak i nalikuje na osuvremenjenu verziju „Zvjezdanih ratova".

„EPIZODA VII" ima potpuno novu priču, nevezanu uz događaje nakon „Epizode VI: Povratak Jedija" opisane u raznim knjigama i stripovima. Naime, već desetljećima se ovaj fiktivni svijet obogaćivao s tisućama likova, planeta i priča, u kojem su obožavatelji nalazili utočište u pauzama između filmova. Da bi se taj svijet uopće mogao pratiti i da bi bio konzistentan, osnovan je poseban odjel u Lucasfilmu upravo s tom namjerom.

Šest filmova i dvije animirane serije („Ratovi klonova" i „Ratovi zvijezda: Pobunjenici") smatraju se nepromjenjivim kanonom, dok su pod nazivom *Prošireni univerzum Zvjezdanih ratova* obuhvaćeni svi službeno licencirani aspekti franšize provedeni kroz sekundarne medije kao što su serije, stripovi, knjige, video igre... Disney je sada taj prošireni univerzum preimenovao u *Legende Zvjezdanih ratova*, kako bi se lakše spojili s njihovim potpuno novim materijalom kojim će nas doživotno obasipati. Zanimljivo je da će sada i sekundarne priče izvan filmova i serija biti službeno smatrane kanonom.

Nije nerealno očekivati da će se kolosalna Disneyeva investicija vratiti već s jednim jedinim filmom i njegovim popratnim *merchandisingom*. Da bi oraspoložili i starije obožavatelje, uspjeli su pridobiti Harrisona Forda, Marka Hamilla i Carrie Fisher da ponove svoje uloge Han Soloa, Lukea Skywalkera i princeze Leie iz originalne trilogije. Ne treba smetnuti s uma da nove nastavke radi Disney, studio orijentiran na obiteljske filmove, pa starija publika treba prilagoditi očekivanja.

Strategija Disneya je stvoriti beskonačnu franšizu, pa ćemo gledati po jedan novi film iz sage „Zvjezdanih ratova" godišnje. Uz „Epizodu VIII" i „Epizodu IX", očekuju nas „Rogue One: A Star Wars Story", kao i samostalni filmovi o likovima Hanu Solou i Bobi Fettu.

Žudnja za novom trilogijom ponovo, eto, dolazi do kritične točke i na putu je da postane jedan od najvećih događaja u filmskoj povijesti. „Zvjezdani ratovi" odavno su nadrasli status kulturalnog fenomena, postali su (i ostali) strast u životima milijuna ljudi širom svijeta.

Zanimljivo je da nova generacija nije odrasla samo na filmovima, već na beskrajnom transmedijalnom svijetu u kojem su filmovi samo njegov manji segment. Tako će novi naraštaji danas prvo biti upoznati sa „Zvjezdanim ratovima" kroz „Angry Birds" ili „Lego". Toliko o silovanom djetinjstvu.

GLAVNI NEGATIVAC U NOVOM NASTAVKU ZVJEZDANIH RATOVA JE **KYLO REN**

KARIZMATIČNI LIKOVI

Boba Fett

Iako se u originalnoj trilogiji zapravo vrlo kratko pojavljuje, ovaj plaćenik je jedan od najomiljenijih likova iz „Zvjezdanih ratova". Prvo pojavljivanje bilo mu je u animiranom segmentu ozloglašenog božićnog TV specijala „Star Wars Holiday Special". *Cool* izgled, misteriozna pojava i minimalistički dijalozi učinili su ga kultnim likom. Stoga mu je podarena pozadinska priča u „Epizodi II„ gdje se pojavljuje kao dijete, te u nizu drugih priča kroz knjige, stripove, radio drame, video igre, itd. U pripremi je i film potpuno posvećen njemu, a očekuje se 2020. godine.

Jar Jar Binks

Mržnja koju stari obožavatelji gaje prema uvodnoj trilogiji može se sažeti u šlampavom liku Jar Jar Binksa, vjerojatno najomraženijem liku iz cijele sage. Iako je poput droida C-3PO-a i medvjedića Ewoka zamišljen kao humoristični *slapstick* dodatak, odrasla publika ga jednostavno nije mogla podnijeti. Na to nitko nije računao. Časopis Rolling Stone stavio ga je na naslovnicu s naslovom „Jar Jar Superstar", a Telegraph je predviđao da će postati omiljen kao Winnie the Pooh. Michael Jackson je čak lobirao da ga glumi uz šminku i prostetiku, no Lucas ga je odbio jer ga je želio stvoriti kompjuterskom animacijom.

BB-8

Ovaj loptasti droid osvojio je srca gledatelja već pojavom u filmskoj najavi „Epizode VII: Sila se budi". Umjesto kompjuterskom animacijom, za film je napravljen kao animatronički model. Kompanija Sphero ima sličnu verziju robota na tržištu već nekoliko godina, pa su lako prilagodili dizajn manjoj verziji BB-8. Tako sada obožavatelji za 149 dolara mogu posjedovati pravog robota kojim se upravlja pametnim telefonom i glasovnim naredbama. Posjeduje gotovo pixarovski šarm, baš kao i u filmu. Tolika je potražnja za njim da se ne stigne proizvesti dovoljno primjeraka. BB-8 je već dobio i manju ulogu u atrakciji „Star Tours: The Adventures Continue" u Disneylandu.

Bruce Colero

STAR WARS U OBJEKTIVU

Bruce Colero kanadski je fotograf s bogatim iskustvom na svom području i više no bujnom maštom koja je svakako plus u poslu kojim se bavi. Njegove fotografije ljepotica krasile su mnoge svjetske časopise – od Penthousea pa sve do Playboya. I evo ga sad opet, u našem Playboyu. Inspiriran nadolazećim nastavkom „Zvjezdanih ratova" vješto je pomiješao golišave ljepotice sa simbolima i *outfitima* iz slavnog serijala te ovjekovječio više no fantastične prizore koje možete pogledati na stranicama koje slijede. Bili vi fan „Star Warsa" ili ne, morate priznati da ove fotografije ostavljaju bez daha...

Colero

Colero

Colero

Colero

ZVJEZDANA PUTOVANJA U DISNEYLANDU

Svemirska putnička agencija „Star Tours" vodi vas na Tatooine, Hoth, Coruscant, Kashyyyk i Naboo. Dakako, riječ je o simuliranim putovanjima na planete iz „Ratova zvijezda" nastalim iz čarolije Disneya i Lucasa

piše **Tihoni Brčić**
fotografije **Disney, Lucasfilm**

Napad na Zvijezdu Smrti svakako je jedan od najdojmljivijih prizora iz filmske sage „Zvjezdani ratovi". Kada sam se krajem '80-ih zatekao u Disneylandu u Kaliforniji, nisam mogao vjerovati da ću uskoro i sam sudjelovati u napadu za Zvijezdu Smrti. Zahvaljujući sofisticiranim simulatorima leta, od 1987. godine filmska atrakcija „Star Tours" („Zvjezdana putovanja") to je omogućila milijunima obožavatelja.

SVEČANO OTVARANJE - PREDSJEDNIK DISNEYA **BOB IGER**, **DARTH VADER** I **GEORGE LUCAS**

Izrada atrakcije u Disneylandu trajala je dvije godine i koštala 32 milijuna dolara, što je dvostruko više od cijene izgradnje cijelog Disneylanda u 1955. godini. Kupljena su četiri vojna simulatora leta, svaki po cijeni od pola milijuna dolara, koja su sinkronizirana sa 70 milimetarskim filmom; s tim se filmom simulirao prozor svemirskog broda. Snimio ga je tvorac „Zvjezdanih ratova" George Lucas, uz pomoć svog studija za vizualne efekte Industrial Light & Magic. Nakon Kalifornije, ista je atrakcija izgrađena i u Disneyevim zabavnim parkovima na Floridi, u Japanu i u Francuskoj.

„Star Tours" je zapravo naziv fiktivne putničke agencije koja nudi putovanje na mjesec Endora. Redovi su bili jako dugački, čekalo se i po nekoliko sati za putovanje koje traje svega četiri minute. No, vrijeme u redu vrlo brzo je prolazilo radi realističnih kulisa s nizom detalja iz svijeta „Zvjezdanih ratova", interakcije

animatronic robota s publikom te zabavnih, posebno snimljenih filmića.

Već nakon polijetanja svemirskim brodom, smušeni robot-pilot RX-24 prekasno isključuje hiperpogon (osjetite ga u trbuhu!), pa umjesto na Endoru nađete se usred polja kometa. Zatim naletite na imperijski zvjezdani razarač koji vas hvata vučnom zrakom, ali se je uspijevate osloboditi zahvaljujući pomoći pobunjeničkih X-Wing lovaca.

Vaš turistički brod pridružuje im se u napadu na masivnu Zvijezdu Smrti - kao u legendarnoj sceni iz filma ulazite u njen procijep, dok na vas pucaju laserski topovi i TIE lovci. Uzvraćate paljbu omogućujući X-Wing lovcu da uništi Zvijezdu Smrti na isti način kao i Luke Skywalker u filmu.

O kojoj Zvijezdi Smrti se radilo, nije jasno. U kompleksnom fiktivnom svijetu „Zvjezdanih ratova" ova atrakcija ne pripada striktnim filmskim kanonima, već proširenom svijetu Star Wars Legends („Legende Ratova zvijezda"). U tom svijetu putnička agencija i brodovi iz „Star Toursa" spominju se i kroz službene video igre, knjigu i animiranu seriju.

Kako bi je održali svježom, atrakcija se trebala obnavljati svakih pet godina s novim destinacijama u sadržaju, no to nikad nije učinjeno. Gotovo dva desetljeća nakon otvaranja, nakon silnog napretka u filmskim simulatorima, „Star Tours" je djelovao malo zastarjelo. Stoga je u Disneyevim parkovima u SAD-u zatvoren 2010., a u Japanu 2013. godine. Kada su obožavatelji saznali da je razlog zatvaranja zapravo renoviranje atrakcije, mogli su odahnuti...

No, kad su čuli da će nova verzija „Star Tours: The Adventures Continue" („Zvjezdana putovanja: Avanture se nastavljaju") sadržavati i lokacije iz lošije prihvaćene nove trilogije, pa čak i lik omraženog Jar Jar Binksa, počeo im je padati mrak na oči. Moram priznati da sam i sam bio skeptičan – čemu petljati po toj klasičnoj atrakciji?

Kada sam prošle godine u Orlandu na Floridi imao priliku iskusiti novo, renovirano putovanje, učinio sam to desetak puta zaredom s dječačkim osmjehom na licu. Čarolija Lucasa i Disneya s novim avanturama punim akcije i humora nije podbacila, dapače, i to u 3D-u s poboljšanim

PRED ATRAKCIJOM U FLORIDI NALAZI SE AT-AT ŠETAČ U PRIRODNOJ VELIČINI (GORE), DOK POSJETITELJE U PREDVORJU DOČEKUJU C-3PO I R2-D2 (DOLJE)

AKADEMIJA ZA TRENIRANJE JEDIJA POSLASTICA JE ZA NAJMLAĐE

U ATRAKCIJAMA ĆETE NAPADATI NA ZVIJEZDU SMRTI, UTRKIVATI SE PODRACER LEBDJELICAMA, ALI OČEKUJTE I NAPADE IMPERIJSKIH LOVACA

simulatorima leta. Sada ne postoji samo jedno putovanje, već čak 54 različitih kombinacija satkanih od 11 originalnih segmenata. Segmenti se kombiniraju nasumično, pa je vrlo vjerojatno da nikada nećete odgledati sve 54 kombinacije. Jedino više nema originalnog napada na Zvijezdu Smrti, tek se u jednom segmentu prolazi kroz nju dok je u izgradnji...

Prije negoli krenete na neko od odredišta, putovanje vam poremete imperijski jurišnici ili Darth Vader osobno. Među putnicima u vašem svemirskom brodu otkrivaju pobunjeničkog špijuna, prikazajući na dodatnom ekranu slučajno odabranog turista iz publike (možda upravo vas!). Droidi C-3PO i R2-D2 kao vaši piloti odluče pobjeći Imperiji i nakon aktiviranja hiperpogona kreće avantura! U pustinjama Tatooina pridružujete se utrci Podracer lebdjelica, u šumovitom Kashyyyku završite u potjeri za Speederbike jurnicima ili sa Snowspeeder letjelicama napadate AT-AT šetače na ledenoj planeti Hoth.

U jednom trenutku u kabini se pojavljuje plavi hologram princeze Leie, Yode, droida BB-8 ili generala Ackbara koji određuju ostatak radnje. Korištenje hiperpogona za postizanje brzine svjetlosti omogućuje povezivanje s avanturama na drugim destinacijama – planetama Coruscant i Naboo, te orbiti oko Geonosisa. Izdvaja se napad plaćenika Boba Fetta u asteroidnom pojasu i svemirska bitka u kojoj se zajedno s Millennium Falconom borite protiv Zvjezdanih razarača.

Kao i u originalnoj atrakciji, za glas C-3PO droida bio je zadužen Anthony Daniels, jedini glumac koji se pojavio u svim Star Wars filmovima. Također se pojavljuju James Earl Jones i Frank Oz s legendarnim glasovima Darth Vadera i Yode te Carrie Fisher kao princeza Leia.

Najtvrdokorniji obožavatelji naći će možda razloge za cjepidlačenje; primjerice u sterilnoj kompjuterskoj animaciji (za razliku od tradicionalnih modela i optičkih efekata korištenih u izvornoj atrakciji) ili u neslaganju s kanonima ove sage (čak se C-3PO usred atrakcije začudi što jurišnici rade na planeti Wookija). Barem se kroz uvodnu špicu na svečanom otvaranju atrakcije potrudilo objasniti da je radnja atrakcije smještena između filmova „Osveta Sitha" i „Nova nada"...

Atrakciju je najbolje iskusiti u Disney's Hollywood Studios unutar Walt Disney World Resorta u Floridi. Kalifornijski Disneyland nema rekreaciju šumske nastambe Ewoka, ogromnog imperijskog AT-AT šetača u prirodnoj veličini i dućan dizajniran u duhu pustinjskog grada Mos Espe, a slušati kako C-3PO govori na francuskom i japanskom nije neki doživljaj.

Nama najbliži Disneyland, onaj u Parizu, ipak ima nešto posebno – jedini na svijetu još uvijek nudi onu prvu, originalnu atrakciju „Star Tours", makar ni oni neće još dugo. Inače, ta pariška atrakcija ima i posebnu poslasticu - tečaj za mlade Padawane od 4 do 12 godina. Pridružuju se Akademiji za trening Jedija i na pozornici demonstriraju vještine sa svjetlosnim sabljama i Silom na samom Darth Vaderu.

Od kad je 2012. godine Disney za četiri milijarde dolara kupio Lucasfilm (zajedno s pravima za „Zvjezdane ratove") te najavio niz novih filmova, bilo je za očekivati i promjene u zabavnim parkovima. Tako je nedavno objavljeno da se kreće u izgradnju kompletno novih područja u Disneyevim parkovima u Kaliforniji i na Floridi. Svako s površinom veličine šest nogometnih stadiona, bit će potpuno posvećeno „Zvjezdanim ratovima". Obožavatelji već polako pakiraju kofere...

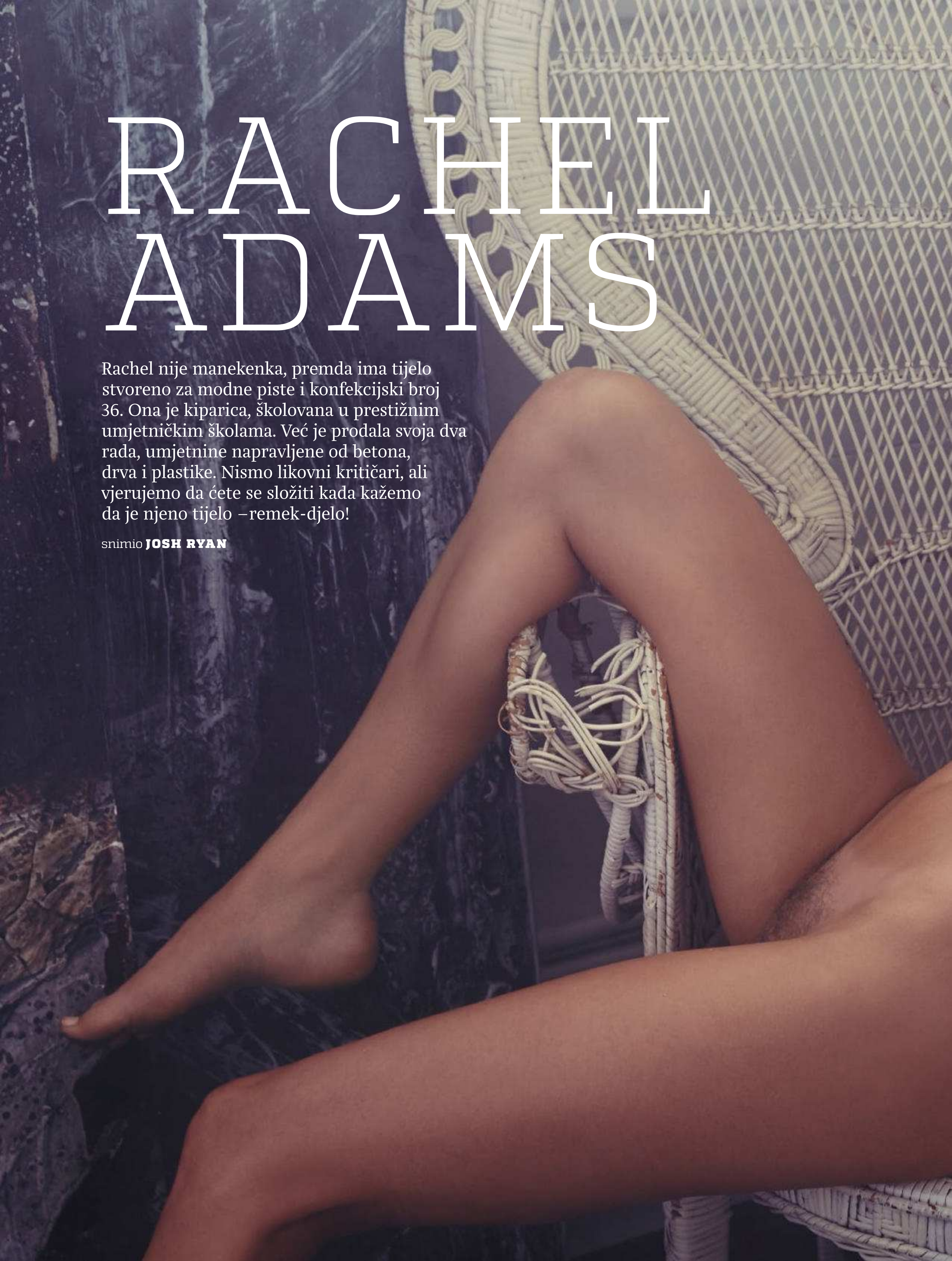

OVAKO IZGLEDA UNUTRAŠNJOST TURISTIČKOG SVEMIRSKOG BRODA

RACHEL ADAMS

Rachel nije manekenka, premda ima tijelo stvoreno za modne piste i konfekcijski broj 36. Ona je kiparica, školovana u prestižnim umjetničkim školama. Već je prodala svoja dva rada, umjetnine napravljene od betona, drva i plastike. Nismo likovni kritičari, ali vjerujemo da ćete se složiti kada kažemo da je njeno tijelo –remek-djelo!

snimio **JOSH RYAN**

MURALI IZ LONČEVOG SPREJA

Predstavljamo vam umjetnika nepretencioznog nadimka koji, bez ikakve želje za otkrivanjem pravog identiteta, umjetnost stavlja daleko ispred imena i prezimena

piše **Stjepan Vudrag**

fotografije **Denis Dunaj i SILKFATBLUES**

Halo, jesi li ti taj Mlinac? – vikao je odozdola neki čovjek. Valjda je dan ranije pročitao u novinama gdje radim mural, pa je došao na lice mjesta pogledati kako to izgleda. Stojim u košari dizalice i odgovaram: „Ne, ne, Lonac je, ali doći će Mlinac malo kasnije...” Mlinac se, naravno, nikad neće pojaviti, ali dotični je prolaznik ionako odmah shvatio da traži upravo Lonca.

Predstavljamo vam umjetnika nepretencioznog nadimka koji, bez ikakve želje za otkrivanjem pravog identiteta, umjetnost stavlja daleko ispred imena i prezimena. S čovjekom čiji monumentalni murali krase mnoge gradske zidove, po Hrvatskoj i Europi, razgovarali smo o uličnoj umjetnosti, susretima s policijom, o legendarnom grafitu na zagrebačkom Zelenom mostu, ali i mnogim drugim temama.

Ulična umjetnost svoje korijene vuče iz mračnih zakutaka Bronxa sedamdesetih. Oznake (tagovi) najstariji su oblik, a moglo bi se reći da su iz njih, poput ruskog realizma iz Gogoljeve „Kabanice”, proizašli svi ostali oblici te vrste umjetnosti. Od pisanih aforizama i poruka, preko stiliziranih slova, pa sve do modernih instalacija, postera i murala.

Upravo su murali (zidno slikarstvo), čija se umjetnička vrijednost jednostavno ne može osporiti, fokus mladog zagrebačkog umjetnika. No, murali nipošto nisu jedino čime se Lonac bavi, ali na koji god se način izrazio, radovi mu odišu mješavinom realizma i nadrealizma, kao i prikladnom dozom simbolizma.

Prije dvije godine diplomirao je na nastavničkom odsjeku Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, no to ne smatra odviše bitnim:

– Moje formalno obrazovanje nema nikakve veze s mojim stvaralaštvom. Vjerujem da na Akademiji ima dobrih mentora, no puno je više onih koji previše filozofiraju, a premalo znaju o radu te još manje mogu prenijeti neko konkretno znanje. Dosta rano sam počeo izbjegavati zamke „akademskog sindroma” i odlučio stvarati kao i prije Akademije, gledajući radove onih koji konstantno stvaraju puno, a filozofiraju malo – odrešit je Lonac.

U aerosol umjetnost (grafiti), kao i uličnu kulturu općenito, zaljubio se već krajem osnovne škole. No, već je tad shvatio da svaka supkultura ima neka svoja nepotrebna pra-

94
18

↑ UPFEST FESTIVAL U BRISTOLU

↑ „MEDIKA DIVING"(OHOHO FEST)

← HRVATSKO-SRPSKA KOLABORACIJA U BANJOJ LUCI (ARTEZ I LONAC)

AKO JE INTELIGENTNA I POZITIVNA, URBANA UMJETNOST LJUDE MOŽE IZBACITI IZ SUMORNIH TRAČNICA ŽIVOTA

vila koja limitiraju apsolutnu kreativnu slobodu te se na grafitima stoga nije predugo zadržavao. Jednostavno mu se nisu sviđale granice unutar kojih su se kretali mnogi tadašnji *writeri* koje je smatrao uzorima, pa je već sredinom srednje škole počeo raditi na *characterima* (likovima), a ubrzo se prebacio s dvodimenzionalnih likova na složenije motive.

NA ULICI DANAS radi uglavnom murale, no neki ga i dalje svrstavaju pod grafitere što baš i ne voli:

– Prvo, mislim da bi to, na neki način, mogla biti uvreda onima koji se nazivaju grafiterima, no još veći problem je u tome što ljudi ne znaju što bi mislili o nečemu ako to nije svrstano u određenu ladicu. U posljednjih deset godina, zahvaljujući velikim festivalima te vrhunskim umjetnicima koji pomiču granice i svojim radom dokazuju da ta vrsta kreativnog stvaralaštva može biti puno više od „švrljanja po zidovima", percepcija ulične umjetnosti podosta se promijenila. Međutim, zakon i dalje ne prepoznaje razliku između vandalizma i ove vrste umjetnosti, no, ako nas arhitekti prepoznaju kao suradnike u dizajniranju životnog prostora, zgrada i tomu slično, mislim da i zakon mora pronaći načina da se pomiri s muralima.

S traženjem dozvola Lonac nema previše dodira – kad je riječ o festivalima, organizatori ili vlasnici zgrade taj dio već odrade. No, najviše uživa slikajući samoinicijativno na zapuštenim prostorima, oronulim zidovima ili već uništenim/prešaranim zgradama. Neki bi to nazvali ilegalnim, no ljudi promijene mišljenje kad shvate što zapravo radi. Danas čak i policija uviđa da zapravo obogaćuje kulturnu sliku grada, a da je zaista tako najbolje ilustrira anegdota s terena:

– Po prijavi jedne bake došla mi je jednom policija. No, samo su me savjetovali da nakratko stanem s oslikavanjem, dok dotična gospođa ne ode...

Unatoč pozitivnom pomaku u shvaćanjima ljudi, stanje ulične umjetnosti u Hrvatskoj nije baš bajno. Potencijala ima, no nedostaje dovoljno kvalitetnih radova na ulici. Manje-više, scena se svodi na festivale ili manja okupljanja koja i nisu previše česta. Lonac bi volio vidjeti više samostalnih *freakova* koji se na ulici kreativno izražavaju neovisno o organiziranim događanjima i sponzoriranim gažama.

Od ulične umjetnosti u Hrvatskoj se, naravno, ne živi:

– Ovaj oblik umjetnosti vrlo je direktan prema publici, nema posrednika, pa je iz tog razloga iznimno brz u afirmaciji umjetnika. Ipak, to ne znači i novac. U većini slučajeva ulična umjetnost je besplatna. Ona je svačija i ničija. Većina umjetnika, koji se svrstavaju pod *street artiste*, zarađuje prodajući grafike, slike i printeve. Zapravo, od svega što je na neki način ekstenzija njihovih uličnih radova.

Ulična umjetnost vani je znatno cjenjenija nego kod nas. Kad gostuje negdje u inozemstvu, na lokaciji ga, bez iznimke, dočeka određen broj ljudi koji su jako dobro upoznati s time što radi:

– Taj dio i dalje mi je nestvaran kad tako nešto uspoređujem sa situacijom u Hrvatskoj. Kod nas definitivno fali ne samo te medijske pažnje, već i kvalitetne literature na ovu temu, a koja bi trebala informirati građane, vlasti te određene institucije koje si daju za pravo govoriti što je, a što nije umjetnost. No, jedan od problema je sva-

↑ „KARMA"

↑ PRIMJER CRTEŽA JEDNOM KONTINUIRANOM LINIJOM

↑ „BUZZ OFF"

kako i da smo premalo tržište, bilo da je riječ o glazbi, književnosti ili likovnoj umjetnosti.

Ali i na tako malom tržištu kvalitetni projekti ipak se izdvoje. Jedan od takvih svakako je vodnjanski festival Boombarstick. Zahvaljujući Klari Mrsić koja ga je pokrenula, Vodnjan je, što se tiče ulične umjetnosti, postao najbogatiji grad u Hrvatskoj. Ta je informacija, nažalost, našoj javnosti jako malo poznata.

DA ULIČNA UMJETNOST tu i tamo ipak pronalazi put do šire javnosti, dokaz je grafit „Hendrix", jedan od neizostavnih kult(ur)nih detalja na zagrebačkom Zelenom mostu:

– Povratak na most, ali i samu povijest tog grafita smatram hvale vrijednom. Razmišljao sam čak o portretu Hendrixa, ali to bi bilo nekako previše. No, to crveno ime na mostu svima je falilo. Dokaz je to da samo sedam slova može postati umjetničko djelo ako ljudima nešto znači.

Da je taj natpis postao jedan od simbola urbane pop-kulture Zagreba, dokazuje i inicijativa preimenovanja savskog Zelenog mosta u Hendrixov most koja je upućena Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

Priroda ulične umjetnosti takva je da grafiti odnosno murali mogu iščeznuti doslovno preko noći. Uništavanje nekih radova više ga ne smeta kao nekad. Naravno, nije ravnodušan, ali smatra da je to borba ega s vjetrenjačama te da trošenje energije na ekipu koja uništava murale jednostavno nema smisla. Jasno, to je zen koji je Lonac razvio tijekom godina...

S muralima je počeo još krajem osnovne škole kad je oslikao zid svoje OŠ „Kralj Tomislav". Još otad, svojom je malom magijom počastio brojna mjesta po gradu, od nedavno srušenog zida u Branimirovoj, preko rotora kod Savskog Gaja, zgrade Bagdad pored stare vojne bolnice u Vlaškoj, a posljednji rad velike su školjke na uglu Petrinjske i Đorđićeve nastale nedavno u sklopu manifestacije Rendez-vouz, festivala Francuske u Hrvatskoj.

Što se tiče tematike nema omiljeni motiv, inspiraciju crpi sa svih strana:

– Slikam ono što me trenutno okupira, zanima, gnjavi ili veseli. Neke ideje čuvam dok ne nađem onaj pravi zid, a ponekad se odlična stvar dogodi pred samim zidom, sasvim spontano (recimo mural ronioca kod AKC Medike). Sve što na neki način utječe na mene i tjera me da to profiltriram kroz rad mogu iskoristiti - od stripova, filmova, radova drugih umjetnika, krivih žena, glazbe, događaja iz svakodnevice i tako dalje. Uz sveprisutne socijalne platforme, zaista nije teško pronaći inspiraciju. Puno je teže reducirati tu masu informacija i fokusirati se na neku svoju „briju".

← BOMBARSTICK FESTIVAL U VODNJANU

SHODNO MOTIVIMA I INSPIRACIJI, poruke murala variraju od melankoličnih preko egzistencijalističkih do komičnih:

– Zanimljiva stvar s porukama je da ih ljudi tumače na dijametralno suprotne načine. No, čini mi se da su ljudima poruke potrebne kao svojevrsne smjernice – ponekad neke tužnije poruke navedu ljude da pronađu neku svoju pozitivu.

A uz crtež, ovaj iznimno talentirani umjetnik nerijetko dodaje i pisanu poruku. Često koristi i životinjske motive, baš poput Lunara (Slavena Kosanovića), jednog od pionira zagrebačke *street-art* scene. Čest motiv mu je riba:

– Za svaku kulturu riba ima određeno simboličko značenje. To me je inspiriralo da umjesto da slijedim stereotipe ikonografije, da se posvetim razgradnji vlastitog simbolizma. Metamorfozni likovi, sova, roboti s greškama, portreti... – sve su to ilustrirane metafore koje opisuju određeni apstraktni pojam.

Lonac voli eksperimentirati, kako s formom, tako i s medijem. Izradio je, između ostalog, skulpture od slomljenih *skateboardova* i upravo su izvrsne. Najavljuje daljnje planove:

– Trenutno radim na nekim slikama u ulju, isprobavam bakropis i drvorez te konstantno radim na crtežima od jedne kontinuirane kružne linije. Prošle godine odlučio sam da ću poraditi na stvarima koje mi ne idu toliko dobro ili koje dovoljno ne razumijem.

O stilu ne razmišlja previše jer tu ionako ne može pobjeći od sebe. Voli sprej jer pruža mogućnosti kojih mnogi nisu svjesni. Osim što je najbolji medij za ogromne površine, jako se brzo suši pa se može puno brže raditi nego, primjerice, kod ulja koje se suši danima. No, da bi nešto ispalo dobro u sprej tehnici, potrebno je poznavati i klasično slikarstvo.

Uzora ima mnogo – EtamCru, Blublu, David Kassan, Goya, Belin... Nedavno je radio na zajedničkom projektu sa srpskim artistom Artezom:

– Taj lik ne prestaje, pravi je radoholičar. Nadam se da će opet doći neka prilika da zajedničko ludilo prenesemo na nečiju zgradu.

Rado se prisjeća ovogodišnjeg sudjelovanja na *Upfestu* u Bristolu (*Skinny Cap Thief*), centru ulične umjetnosti iz čije je underground scene isplivao i rad vjerojatno najpoznatijeg uličnog umjetnika današnjice – Banksyja. Gostovat će, nada se, dogodine i na Floridi. Planova mu, kao ni motivacije, ne nedostaje, a za uličnu umjetnost zaključuje:

– Ako je inteligentna i pozitivna, urbana umjetnost ljude može izbaciti iz sumornih tračnica života. Važno je misliti svojom glavom i gledati svojim očima te ne nasjedati na *hype*.

Njegova je umjetnost zasigurno inteligentna i pozitivna, a kako mu je tek 28, sigurni smo da će svojim radom još godinama ne samo poboljšavati urbani i vizualni identitet grada, već i mnoge izbaciti iz sumornih tračnica života.

PRIJE DVIJE GODINE DIPLOMIRAO JE NA NASTAVNIČKOM ODSJEKU AKADEMIJE LIKOVNIH UMJETNOSTI, NO TO NE SMATRA ODVIŠE BITNIM

PLAYBOY INTERVJU

Zoran Primorac

U otvorenom razgovoru velemajstor stolnoteniske loptice „prevrtio" je svoju karijeru: od početaka u zadarskim vojarnama, do pogleda prema Riju i svojim osmim Olimpijskim igrama. Razgovarao ***Vladimir Zrinjski***

Bila je 1986. godina kada se kao 17-godišnjak prvi put pojavio na međunarodnom turniru u Brazilu. Stolni tenis tek se trebao predstaviti kao olimpijski sport, Hrvatska nije bila samostalna država, svijet nije znao za internet ni mobitele, a potpisani novinar još nije bio „ni u planu".

Dvadeset devet godina i sedam Olimpijada kasnije, Zoran Primorac (46) i dalje je u sedlu. Daleko od očiju javnosti, svjetla reflektora i novinarskih mikrofona, jedan od najuspješnijih hrvatskih sportaša u povijesti piše posljednja poglavlja svoje karijere. Ovo „posljednja" shvatite ipak uvjetno, jer Primorac i ostatak svijeta imaju različite defincije te riječi...

Posljednji je, naime, bio još Peking 2008. godine. Nakon što je stigao do četvrtfinala, Primorac se uvjerio da ima još štošta za reći u svjetskom vrhu. Onda je posljednji bio i London 2012. Kraj veličanstvene olimpijske priče, mislili smo. Mislio je i on, ali svi smo se zajedno opet prevarili.

Pred Zoranom Primorcem ostala je još jedna misija: realizira li mu se plan, karijeru će završiti svojim osmim Olimpijskim igrama, u kolovozu 2016. godine u Rio de Janeiru. Ovaj put definitivno. Time bi njegovo članstvo u antologiji bilo dodatno podebljano, jer samo je devet sportaša u čitavoj povijesti dosad sudjelovalo na osam ili više Olimpijskih igara.

Dok razgovaramo, njegove riječi emitiraju žar i posvećenost karakterističnu za sportaše čije karijere tek počinju i koji sanjaju o velikim natjecanjima i medaljama. A iza Zorana Primorca je manji vagon srebrnine, uspjesi čije bi nabrajanje vjerojatno uspavalo čitatelja. No spomenimo samo najvažnije: srebro u parovima s Olimpijskih igara 1988. u Seulu, pojedinačna bronca sa SP-a 1993. u Geteborgu, dva europska zlata (parovi i mix), dva pojedinačna europska srebra i četiri bronce i još 13 medalja s najvećih natjecanja. Dvaput je osvajao Svjetski kup i bio drugi igrač svijeta prema ITTF-ovom renkingu. Zajedno sa Belgijcem Jean-Michelom Saiveom i Šveđaninom Jörgenom Perssonom, prije tri godine je postao prvi stolnotenisač sa sedam Olimpijskih igara.

Trofeji u vitrini tek su opipljivi vrh „ledene sante", jer Zoran Primorac već dugo nije samo sportaš. Tijekom duge avanture postao je suprug i otac dvoje djece, aktivirao se u Hrvatskom klubu olimpijaca i Komisiji za sportaše pri Međunarodnoj stolnoteniskoj federaciji, a u posljednje vrijeme okušao se i

MENE STVARNO VESELI ŠTO SAM U MOGUĆNOSTI DA SE UOPĆEM NATJEČEM ZA RIO. VEĆ MI JE TO, S MOJIH 46 GODINA, NA RUBU FANTASTIKE

NE MOŽE MINISTAR BRANITELJA BITI NETKO TKO NIJE BIO BRANITELJ. DAJMO LJUDIMA KOJI SU STVARALI SPORT DA SE O NJEMU I BRINU

AKO SI NEČIJI HEROJ, MORAŠ SE TAKO I PONAŠATI, U SKLADU SA SVOJIM IMENOM. INAČE ĆEŠ UNIŠTITI SNOVE MLADOJ GENERACIJI

SNIMIO **ROMEO IBRIŠEVIĆ**

u trenerskom poslu. Obogatio je sve životne sfere dok se godinama pripremao da zaključi onu koja ga je proslavila u svijetu. I evo ga, u 47. godini života kuca na vrata Rija, za zadnji pozdrav Pierreu de Coubertinu.

PLAYBOY: Spremate se u Rio de Janeiro? Nakon Londona ste rekli – samo kao gledatelj...
PRIMORAC: Tako sam i mislio i ustvari planirao završiti karijeru. Onda sam produžio ugovor u svom klubu u Jekaterinburgu, kao menadžer i trener, i dvije godine sam igrao neke turnire po svojem guštu, poput Qatar Opena i US Opena. Lagano sam održavao renking, ali više sam se bavio trenerskim i menadžerskim poslom nego igranjem. Fizički sam bio umoran i zasićen. Onda se nešto zakotrljalo. Saive, Persson i ja, igrači sa sedam Olimpijskih igara koji smo na sceni od 1988. kada je stolni tenis postao olimpijski sport, razgovarali smo o kraju karijere. Šveđanin Persson kaže: „Rado bih ja, ali ne mogu”. Belgijanac Saive šuti, a vidim da je napaljen k'o zvijer.

Ja sam se u tom razdoblju osjećao loše, nisam imao dovoljno snage, a onda mi se u zadnjih godinu dana nekako počela vraćati životna energija. Zapravo je Saive bio katalizator. Nisam htio direktno reći: „Hoću ići u Rio”, jer sve što mogu je pokušati plasirati se kroz kvalifikacije.
PLAYBOY: Kada će se te kvalifikacije održati?
PRIMORAC: Bodovi se skupljaju već sada, a europske kvalifikacije su u četvtom mjesecu u Istanbulu. Sada je ostalo još pet, šest turnira, plus svjetsko momčadsko prvenstvo gdje je u igri jako puno bodova.
Mene stvarno veseli što sam u mogućnosti da se uopćem natječem za Rio. Već mi je to, s mojih 46 godina, na rubu znanstvene fantastike. Dobro je što je tu netko iz moje generacije poput Saivea, jer uvijek je lakše kad smo dvojica. Postoji neka pozitivna konkurencija, no pitanje je hoće li netko od nas uspjeti „ispisati povijest”.

Sad redovito treniram, turniri koje sam odigrao bili su relativno dobri... Kvalifikacije po tim turnirima su dosta teške jer igraš po dva dvoboja dnevno, plus još jedan dodatni za ulazak u glavni ždrijeb. Uglavnom ih prođem, ali to je dosta iscrpljujuće, pa sam u prvom kolu glavnog turnira već prilično umoran i ne mogu pružiti koliko bih pružio da mi je to prvi dvoboj.
PLAYBOY: Je li natjecanje s drugima najveći motiv da se sa 46 godina i dalje bavite vrhunskim sportom?
PRIMORAC: Obožavam biti s ljudima mlađim od mene 10 ili 20 godina, to i mene čini mlađim. S njima treniram, provodim vrijeme i to je bit svega. Naravno, drži me i samo natjecanje. Volim se natjecati, probijati granice i dokazivati sebi koliko mogu. Čovjek najviše želi sâm sebi dokazati da može otići iznad limita. Kao da se svaki tjedan uspinješ na Sljeme, pa gledaš hoćeš li stići s boljim vremenom nego zadnji put.

Stalno je u meni neka borba. Već kao klinac i kadet imao sam silnu želju za natjecanjem i dokazivanjem. Kad si napravljen od takvog materijala, teško se promijeniti. Mislim da će tako biti i kad završim sportsku karijeru, cijeli ću život biti aktivan i motiviran da mijenjam stvari na bolje.
PLAYBOY: Da ste izabrali bilo koji drugi sport, osim možda curlinga, ovo vjerojatno ne bi bilo moguće...
PRIMORAC: Možda još streljaštvo ili jahanje... U ostalim sportovima jako bi bilo teško natjecati se na ovom nivou, zapravo nemoguće. Koliko god si iznad svoje generacije, osjećaš da ti tijelo šalje signale, primijećuješ da ti oporavak nakon treninga traje puno duže. To

Na europskom prvenstvu u Jekaterinburgu igrao sam protiv dečka koji je isto godište kao i moj sin

su normalni kemijski procesi u organizmu, ali naučio sam živjeti s tim i pomirio se da više ne mogu trenirati dvaput dnevno.

Sad treniram pametnije, jednom na dan stolni tenis, jednom „fizika” sa svojim dugogodišnjim trenerom Goranom Žufarom uz održavanje tijela s puno masaža i tretmanima kod fizioterapeuta koji su mi sad gotovo važniji od samog sporta jer mi svako malo nešto „ode” – lakat, rame, prepona, koljeno, leđa... Važno je imati taj dobar krug: kondicijskog trenera, fizioterapeuta i liječnika koji su ti spremni pomoći. Evo, i ovom prilikom zahvaljujem se svima, jer bez njih sigurno ne bih mogao ostvariti ovako dugu i uspješnu karijeru.
PLAYBOY: Kako je igrati protiv suparnika od kojih vam već mnogi mogu biti djeca?
PRIMORAC: Ove godine na europskom prvenstvu u Jekaterinburgu, u 1. kolu sam igrao protiv dečka koji je isto godište kao i moj sin – trener reprezentacije Zvonimir Korenić stalno me zbog toga zadirkivao. To sad zvuči simpatično, nekako čak smiješno, ali kad si tamo ne razmišljaš o tome. Ne radim tu nikakvu razliku, doživljavam ga kao i sve druge, kao ravnopravnog suparnika, makar čovječe, ne mogu vjerovati da sam 30 godina stariji od njega... Pa ja sam već pomalo završavao karijeru kada se on rodio!
PLAYBOY: Prvi put ste je završavali...
PRIMORAC: (smijeh) Da, počeo sam završavati karijeru... Kažem, za stolom te razlike zaboraviš. On te želi zgaziti. Znam i vidim da ima respekta prema meni, ali gdje će mu veći gušt nego „skinuti” takav skalp. Takvi su igrači hipernapaljeni na nas starije koji još igramo. Imaju ozbiljan motiv i nije lako. Ali i mi njima pokažemo zube.
PLAYBOY: I kako je završio taj dvoboj?
PRIMORAC: Dobio sam. Početak je bio malo težak, ali razlika u kvaliteti na kraju je ipak presudila.
PLAYBOY: Kako ste, još kao dječak, zavoljeli baš stolni tenis?
PRIMORAC: Igrom slučaja. Otac je radio s pokojnim barba Tomom Amižićem koji je praktički bio osnivač stolnog tenisa u Zadru. Poslije su to preuzela njegova djeca – Mario Amižić koji je bio moj trener i Leo Amižić. Obojica su bili dobri igrači i poslije vrhunski treneri. Moj otac je dakle slučajno radio s njima u tvornici šivaćih strojeva „Bagat” koja je napravila dvoranu pored tvornice.

Prije toga smo igrali po nekim vojarnama, a onda smo dobili dvoranu za stolni tenis, što je bilo ključ svega. Ako si se bavio sportom u Zadru, mogao si dobiti dvorane po tim vojarnama samo tri puta tjedno. A mi smo je sad imali na raspolaganju 0-24. Napravili smo i mali fitness, stalno bili tamo i trenirali k'o budale tri puta dnevno, nabrijali se i stvorila se super priča.

Bila je to dobra generacija, a kad imaš konkurenciju, jasno je da igrački rasteš. Mogu biti sretan što sam počeo u Zadru i imao doista odlične uvjete.
PLAYBOY: Jeste li bili talentirani i za druge sportove?
PRIMORAC: Moja je sreća bila što mi je stolni tenis bio prvi sport koji sam počeo trenirati. Nisam šarao. Imao sam sedam i pol godina i odmah sam ga bezgranično zavolio. Zadar je ipak grad košarke, naravno tu je i nogomet koji se igra stalno, u školi, poslije škole, iza škole, ali ja nisam ni stigao otkrivati neki drugi talent koji sam možda imao u sebi.
PLAYBOY: Koliko ste već dugo u Jekaterinburgu i kako to da ste završilibaš tamo?
PRIMORAC: Već sedmu godinu. To je stvarno jako dugo, i sam se začudim koliko je vremena prošlo. Najduži mi je staž bio u Belgiji, u Charleroiju i to su ujedno bili najvažniji trenuci moje karijere. Tamo mi je bio trener Dubravko Škorić, igrao sam u klubu sa Saiveom i to je bio vrhunac.

Jekaterinburg je stigao kao slučajnost. Stigla je ponuda kada sam igrao u Granadi i pri-

hvatio sam je bez puno razmišljanja i ciljanja, iako su se tada svi bojali ići u Rusiju.

PLAYBOY: Zašto?

PRIMORAC: Jer Rusija za stolni tenis nije postojala. Tek se otvarala, htjela je napraviti super ligu i kupiti puno stranaca, Azijata i Europljana. I počeli su ozbiljno pregovarati. Svi su ih odbijali jer su se bojali da ih neće platiti, budući da ugovori nisu bili ovjereni u Europskoj stolnoteniskoj federaciji. Čak je dotad bilo nekih slučajeva da su Azijati ostajali bez novca i da su im rekli da ih više ne trebaju. I možeš se slikati...

No zanimljivo je da je u Rusiji na kraju završilo puno igrača koji su mi se ispočetka smijali i nisu mogli vjerovati da idem tamo. Rekao sam im da će svi na kraju doći tamo i to se dogodilo. Doveli su Samsonova i Ovčarova, sa mnom je u klubu Japanac Mizutani koji je svjetski broj pet. Olimpijski pobjednik Ma Lin je također igrao u Rusiji. Nažalost, zadnjih godina zahvatila ih je recesija, pa su ostala samo dva velika kluba koji se bore za europski naslov. To je Gazprom sa Samsonovom i Ovčarovom i moj klub, gdje smo Mizutani i ja, a prije je tamo igrao i naš Kinez Tan Ruiwu.

PLAYBOY: Dakle, to je europski vrh?

PRIMORAC: Da, osvojili smo Europski kup, bili smo drugi u Ligi prvaka, dvaput smo bili prvaci Rusije i pobjeđivali Gazprom. Lijepi su to rezultati.

PLAYBOY: Kako provodite vrijeme u Rusiji kada nemate treninge ili mečeve?

PRIMORAC: Grad je na sibirskoj strani Urala, dva i pol sata leta od Moskve. Prije se zvao Sverdlovsk, 1991. su promijenili ime u Jekaterinburg. Problem je što su zime jako hladne, a vremenska razlika je četiri sata u odnosu na nas. Teško je izlaziti jer zna biti minus 20, pa i minus 30. Uglavnom sam u dvorani i u hotelu, na internetu. Znam koji put izaći, ali vrijeme je doista surovo. Hvala Bogu da ne živim tamo, nego samo odem na meč, odigram ligu i vratim se doma.

Rusija je toliko velika da ne postoji klasična liga, nego četiri puta godišnje igramo turnirskim sistemom, svaki sa svakim. I onda oni najbolji, četiri ili osam, kako kad, igraju play-off, polufinale i finale.

PLAYBOY: Koliko je to godišnje putovanja?

PRIMORAC: Kad se zbroje ruska liga i Liga prvaka, samo u Rusiju putujem desetak puta godišnje, i ostajem po sedam dana.

PLAYBOY: Je li vam naporno?

PRIMORAC: Iskreno, jest. Nisam više ljubitelj putovanja. Svaki put sam „bolestan" kad znam da trebam ići tamo. Ali to je život profesionalca, znaš zašto to radiš. Hvala Bogu što se bavim nečim što volim pa i nije tako teško.

PLAYBOY: Kako izgleda vaša priprema za mečeve?

PRIMORAC: Prije sam bio dosta praznovjeran, stalno sam ponavljao neke stvari i rituale. Ako nešto nisam ponovio, ako zagrijavanje nisam napravio prema zamislima, ne bih mogao spavati. Pripreme za meč dovodio sam do perfekcije. Sada banaliziram stvari. Postalo je „who cares", imam iskustva i znam da se ništa neće dogoditi. Važno mi je samo da se dobro zagrijem.

Kad si stariji, promijeniš način razmišljanja. Iako vidim da Rafael Nadal ne popušta – i dalje ima svoje linije, majice, bočice, sve mu mora biti po špagi. OK, on je još mlad, ima 29. To su najbolje godine. I u tenisu i u stolnom tenisu.

PLAYBOY: Dobiva li stolni tenis u Hrvatskoj premalo medijske pozornosti?

PRIMORAC: I da i ne, teško mi je decidirano odgovoriti... Uglavnom, radi se o jako teškom sportu. Puno se mora trenirati, kompleksan je, ne zahtijeva samo fizičke predispozicije, nego i mentalnu snagu. Puno je tu i taktike, pa ga ljudi možda i ne razumiju potpuno.

Uvijek sam govorio da bi nam bilo puno lakše da su Amerikanci najbolji u našem sportu. Odlični su sportaši, ali nisu spremni toliko žrtvovati svoj život kao za neke druge stvari. Mi se pak borimo s Kinezima kojima je to nacionalni sport. Kažu da ima preko 300 milijuna ljudi u Kini koji igraju stolni tenis. Imaju tradiciju, trenere, to im je bio izlaz u svijet i sve su podredili uspjehu. Europa je ipak druga priča.

No, premda Kinezi treniraju po cijele dane i imaju sve uvjete, mi smo ipak uspjeli. Kad smo Samsonov i ja bili najbolji i osvajali turnire po svijetu, to je stvarno bilo čudo. Rušenje tog „kineskog zida" je i globalno gledajući bila velika stvar za sport. A u Europi stolni tenis uopće nije prvi izbor. Izbor su nogomet, ako si visok onda košarka, pa rukomet, tenis... Stolnom tenisu preostaju motorički najslabija djeca, dok je u Kini najbolja selekcija. Sve to ljudi u Hrvatskoj zanemaruju, a možda i nisu dovoljno informirani.

Problem je i u nama stolnotenisačima, jer kada se još međusobno dijelimo oko nekih gluposti, najviše izgubimo. Stolni tenis ovdje

ima sve predispozicije i rezultate – od Dolinara, Šurbeka, Stipančića, preko Tamare Boroš i mene, do novih generacija. Jedan smo od najtrofenijih sportova u Hrvatskoj i rekao bih da apsolutno zaslužujemo bar malo više pažnje.

PLAYBOY: Zašto posljednjih godina nitko ne može prekinuti dominaciju Kineza na velikim natjecanjima?

PRIMORAC: Malo ljudi u Hrvatskoj, čak i u svijetu, zna da oni imaju najbolje gume. Njihova hvatljivost i rotacija je jako bitna u stolnom tenisu. Mi do tih guma ne možemo doći. Imamo gume koje su solidne, ali nemaju veze s njihovima. Na sve je to Svjetska stolnoteniska federacija još i zabranila svježe preljepljivanje guma prije dvoboja, jer je to omogućavalo da loptica ide kao metak. Ljudi su to masovno lijepili, tehnika je evoluirala i došlo se do razine da nam mreža nije predstavljala nikakav problem. Poeni su bili kratki, servis se skrivao da ne vidiš kakvu ti je rotaciju dao i ako mu slabo vratiš, „ubije" te sljedećom loptom. Nije bilo dugih izmjena, igre spin na spin koju publika želi vidjeti.

E onda je uvedeno pravilo da više nema ljepljenja, nego se može koristiti samo „water base" ljepilo koje nema efekt na gumu i puno je sporije. Usput su povećali loptice koje sada više nisu celuloidne nego plastične. To je kao da se tenis vrati u doba drvenih reketa. Sada su izmislili *tuninge* na bazi ulja, što stvara isti efekt na gumu. I to je zabranjeno, ali pravilo nema smisla jer se ionako ne može otkriti. Zato svi „tuniraju".

Kinezi, dakle, imaju najbolje gume i to je prva prednost. Drugo, najviše treniraju, imaju najbolje trenere i superselekciju. Prije je Kinez znao biti tehnički jako dobar, ali kad je došao na turnir, vidio si da je mentalno slab, kukavica. Sada u Kini imaju toliko međusobnih mečeva da se probiju samo najbolji. Najteže im je ući u reprezentaciju. Kada u tome netko uspije, taj sigurno ide do svjetskog vrha.

PLAYBOY: Jesu li brojni slučajevi naturalizacije igrača doveli do situacije da više zapravo ne znamo tko je najbolji u Europi?

PRIMORAC: U muškoj konkurenciji ne toliko, naturalizirani Kinez nikad nije bio prvak Europe. Kod žena je drugačije, tamo su stvari već izmakle svakoj kontroli. U Top 12 je valjda devet Kineskinja koje igraju za drugu zemlju. To više nema smisla i postaje bezveze. Tim više što se naturalizirani Kinezi na velikim natjecanjima ne smiju boriti protiv „pravih" Kineza, moraju im pustiti. Takvo je njihovo interno pravilo. Totalni nonsens. Znači, ako hoćeš doći do kraja, prvo moraš „počistiti" naturalizirane Kineze da bi došao do „pravih". Do tog trenutka si već „ranjen ili mrtav".

U hrvatskoj reprezentaciji imali smo Tana Ruiwua i malu Tian Yuan. Oni su super igrači i puno su pomogli našem stolnom tenisu, ali više bismo profitirali da su uspjeli prenijeti znanje na naše domaće igrače. Bila bi ljepša priča da igraš za Hrvatsku i da si poslije toga trener koji će stvoriti nove generacije. Svi znamo za primjer Martine Zubčić koja je u taekwondou učila od korejskog trenera i tako osvajala medalje.

PLAYBOY: Koliko su naše reprezentacije trenutno konkurentne u Europi?

PRIMORAC: Imamo tako malo igrača da smo ustvari sretni koliko su dobri, nismo daleko od samog europskog vrha. Imamo Andreja Gaćinu koji se razvio u vrhunskog europskog igrača, sada je igrao četvrtfinale EP-a. Tu su mladi Pucar i Zeljko koji su već osvajali medalje kao juniori i sada polako ulaze u seniorski stolni tenis. Lea Rakovac je također odlična, znači događa se nešto. Imamo dobre generacije, ali da bi se uhvatili u koštac s Kinezima i Nijemcima koji sada dominiraju u Europi, treba puno raditi i uložiti puno novca, a to ti opet nije garancija da ćeš uspjeti.

U europskih Top 12 je valjda devet Kineskinja koje igraju za drugu zemlju. To više nema smisla i postaje bezveze

PLAYBOY: Koliko se stolni tenis promijenio od vremena kada ste ga vi počeli igrati?

PRIMORAC: Promijenilo se jako puno toga. Kada sam počeo, igralo se do 21, s malom lopticom, na tri dobivena seta. Do danas se promijenilo pravilo servisa, loptice su mijenjane dva puta, lijepljenje se promijenilo, brojanje također... Saive, Persson i ja često primijetimo da smo izdržali toliko promjena i opet ostali u vrhu. Svako malo se adaptiraš na nešto novo. Stolni tenis napreduje, lopta se sada „uzima" u penjanju, tako da se suparniku ne daje vremena. Isto kao i u tenisu. Puno je rizika u igri, ali frajeri su toliko utrenirani da unatoč tome ne griješe. Ne ide se toliko daleko od stola, svi žele biti blizu i uzeti vrijeme suparniku da ne stigne reagirati. Igra se do 11 i nemaš vremena malo-pomalo ulaziti u meč jer set ti ode u sekundi.

PLAYBOY: Što je sa stolovima?

PRIMORAC: Ostali su isti, ali ja već 10-15 godina, još otkako sam bio predsjednik Komisije za igrače pri ITTF-u, zagovaram da se dignu mrežice. Tehnika je toliko evoluirala da nam mreža više ne predstavlja nikakav problem. Iz sve snage udara se spin poslije servisa, a tehnika i materijali su napredovali da možeš „odnijeti" čovjeka sa stola. Sve je stvar fizike, zato treba povisiti mrežicu. Prvi spin bi se u tom slučaju morao dignuti više u zrak, a nakon toga bi se igrač morao udaljiti od stola da odigra spin na spin, što je najatraktivnije za gledati. Ipak je najljepše kad se dvojica maknu od stola i krene bum-bum, lijevo-desno.

Kinezi te promjene bojkotiraju, ne znam zašto. Prije su se bojali jer su Europljani bili fizički dominantniji od njih, ali sada je obratno i ne vidim razloga zašto se koči.

PLAYBOY: Kinezi o svemu odlučuju?

PRIMORAC: Stolni tenis živi od Kine. Svi sponzori dolaze iz Kine. Da se oni povuku iz stolnog tenisa, naš sport bi bio na aparatima.

PLAYBOY: Kakvi su nagradni fondovi, može li se živjeti od stolnog tenisa?

PRIMORAC: Vjerovali ili ne, ostali su gotovo isti kao i na početku moje karijere. Kada sam 1993. osvojio Svjetski kup, dobio sam nekih 40.000 dolara i ta se nagrada do danas nije puno promijenila. Tada je to bio velik novac. Ne želim ispasti bahat, i sada je velik, ali u usporedbi s drugim sportovima, recimo tenisom, to je vrlo skroman fond. Tamo *prize money* na Grand Slam turnirima stalno raste, svake godine između 15 i 20 posto, a u stolnom tenisu ne. Na najjačem turniru možeš osvojiti kojih 17-18 tisuća dolara. A nećeš ga osvojiti jer dođe deset Kineza.

Za ulazak u neko polufinale dobiješ dvije ili tri tisuće dolara. Ne postoji nagrada za prva kola, tek ako uđeš među 16.

Ako nemaš pomoć saveza koji te šalje na turnire, nema šanse da preživiš od stolnog tenisa. Ljudi žive od klubova, tu se ipak korektno plaća i krije se najveći novac, a i od proizvođača stolnoteniske opreme. Ali i tu zarađuju samo oni najbolji...

PLAYBOY: Ima li dopinga u stolnom tenisu?

PRIMORAC: Koliko znam, bilo je nekoliko slučajeva gdje su ljudi bili kažnjeni za marihuanu i slične stvari. Prije nekoliko je godina bila priča s Ovčarovom, koji je trenutno broj jedan u Europi, kada je bio pozitivan na klenbuterol, isto kao i Alberto Contador. To se inače daje govedu da brže nakupi mišićnu masu. Olakotna je okolnost bila što je Ovčarov u to vrijeme bio u Kini, a tamo dosta filaju govedinu sa klenbuterolom, pa je ispalo da je zbog toga bio pozitivan. Želim vjerovati da je to prava istina...

PLAYBOY: Testiranja na doping su česta?

PRIMORAC: Prema novom sistemu Adams, ako si Top 50 igrač, moraš ispunjavati formular i Svjetskoj antidopinškoj agenciji redovito javljati gdje ćeš sa sigurnošću biti jedan sat u danu. Znači, ako odem u vikendicu na ribolov, moram znati adresu vikendice i oba-

vijestiti ih gdje ću biti. Oni svaki dan mogu nenajavljeno doći na testiranje. To je super za suzbijanje dopinga, ali je *pain in the ass* za sportaše.

Ako dođu na adresu, a ti nisi ispunio Adams, dobiješ jedan minus. Tri minusa je isto kao da si bio pozitivan na testu. Za otkrivanje dopinga to je dobra metoda. Vidimo što se događa u Rusiji, u svijetu sportaši svako malo padaju na kontroli, a opet je sve teže otkriti doping. Nije ni svaki doping isti. Uostalom, znamo da NBA liga ima uvjet da njezini igrači ne smiju biti testirani na Olimpijskim igrama. Zakon je za neke jednak, a za neke jednakiji. Općenito su vrijednosti malo poremećene i vrijeme je da se opet vrate na pravi put, da se vratimo istinskim vrijednostima sporta.

Danas je, primjerice, bolje biti na nekoj funkciji u sportu nego biti sportaš. Na sedam Igara bio sam zbog svoje ljubavi prema sportu i satisfakcije, ali bilo je slučajeva da sam u Sydneyju spavao u kontejneru, znalo nas je biti deset sportaša na dva WC-a. Ne žalim se, sve je to moj izbor i nikada ga ne bih mijenjao za nešto drugo. Mogu spavati i u parku kad sam na Igrama. Ali stvorila se praksa da dužnosnici spavaju u hotelima s pet zvjezdica i žive kao bubrezi u loju, a nedovoljno se respektira sportaše koji nastupaju.

PLAYBOY: Vratimo se Riju. Što nakon toga?

PRIMORAC: Rio je zasad samo mogućnost, ne bi htio da ispadne da radim ražanj bez zeca... Pokušat ću naravno učiniti sve da budem tamo i ako Bog da, bila bi lijepa priča završiti karijeru s osmim Olimpijskim igrama.

Poslije imam puno opcija. Nudi mi se, recimo, mogućnost da radim za svog dugogodišnjeg sponzora, japanskog proizvođača stolnoteniske opreme Butterfly. Osim toga, u Hrvatskoj se dičimo velikim sportskim rezultatima, ali uopće nisam zadovoljan stanjem u našem sportu. Ima tu puno posla, vrijeme je da se stvari daju u ruke sportašima i da oni daju svoj obol, pomaknu stvari na bolje. Tko će bolje čuvati sport nego sami sportaši? To je srž.

Gdje je meni mjesto nego među svojim olimpijcima? Pravnici rade svoj posao, liječnici svoj, a u sportu očito mogu raditi svi koji prije toga nisu imali veze sa sportom. Nastala je devijacija. Stereotip je da su sportaši glupi, jer sto posto je sigurno da ne možeš biti vrhunski sportaš ako si glup. Drugi je problem što su mnogi neobrazovani jer im je sport uzeo toliko vremena da se nisu stigli obrazovati. Ali imamo jako puno pametnih negdašnjih sportaša, danas menadžera, liječnika, pravnika, koji su se dokazali i sigurno mogu dati doprinos u svojim sportovima.

PLAYBOY: Zanima li vas trenerski posao?

PRIMORAC: Bavio sam se malo time u Rusiji. Zanimljivo je, ne mogu reći da nije, daje mi adrenalin i dosta je teško jer moraš biti psiholog i trener. Taktiku mogu odlično pripremiti, ali trenažni proces nije lako voditi. Taj osjećaj ne možeš dobiti po *defaultu*. Metodika je složena, zahtjevno je objasniti nekome kako naučiti udarac i što sve raditi prije toga. Ima tu motoričkih vježbi, ispravljanja poteškoća, sve je to jako komplicirana stvar.

Činjenica je da su treneri u hrvatskom sportu jako podcijenjeni. A oni zapravo bruse dijamant. Pustite iznimke poput Messija i Ronalda, oni samo potvrđuju pravilo. Većina sportaša su motorički izvanprosječno sposobni, ali to je dragulj koji treba uzeti u ruke, obraditi i izbrusiti. Treneri su dakle jako bitni i treba im dati puno veću važnost nego što je to trenutno u Hrvatskoj.

PLAYBOY: Obišli ste praktički cijeli svijet. Što vas je od zemalja koje ste posjetili najviše impresioniralo?

PRIMORAC: Ima zemalja koje su mi legle baš od prve. Kad sam 1986. prvi put išao na Brazilian Open, bio sam oduševljen tim mentalitetom ljudi, njihovim ljepotama, kulturom, hranom, makar teško da bih tamo mogao živjeti. I eto, sad se podudara da su Igre u Riju i bilo bi lijepo zaokružiti priču.

Australija je isto lijepa, Sydney je predivan, ljudi fenomenalni. Volim Španjolsku, njihov mentalitet mi također paše. Katar mi je drag jer sam tamo doživio puno lijepih trenutaka, triput osvajao Qatar Open. Uvijek idem tamo preko zime...

PLAYBOY: Koji vam je najdraži trenutak karijere?

PRIMORAC: Osvajanje olimpijske medalje u Seulu. Bez obzira što sam izgubio finale, to je san svakog sportaša i ne može se uspoređivati ni sa čime. A zatim Svjetski kup u Francuskoj bez izgubljenog seta, to je bio *peak* moje karijere.

PLAYBOY: Je li bilo i teških trenutaka?

PRIMORAC: Bilo ih je puno. U Barceloni sam vrijedio za medalju, Hrvatska je prvi put bila na Olimpijskim igrama, emotivni naboj je bio velik i dao bih sve da uzmem medalju. Nažalost, izgubio sam meč za ulazak u četvrtfinale, „izgorio" sam od želje. Baš mi je žao što se ta priča nije dogodila, zbog tadašnje situacije u Hrvatskoj svi smo bili ujedinjeni i nabrijani. Teško sam to podnio.

Pamtim i dvije propuštene meč lopte u finalu svjetskog prvenstva. Ima stvari koje te zabole, ali kada gledaš odakle si krenuo, iz malog Zadra, iz ne baš neke vrhunske sportske obitelji – lijepa je to priča.

PLAYBOY: Spomenuli ste Seul i Barcelonu, kakve uspomene nosite s ostalih Igara?

PRIMORAC: U Atlanti 1996. sve je bilo malo sterilno. Svi su očekivali da će te Igre biti u Ateni zbog stogodišnjice, a Coca-Cola ih je praktički kupila. Bilo je OK, ali nije bilo one prave emocije. U Sydneyju se igrački nisam proslavio, no za mene je bio emotivno najjači jer sam nosio zastavu, što je najveća čast za sportaša. Kad sam bio u tunelu i kada su prozvali Hrvatsku, osjećaj je bio neopisiv. Znaš da iza sebe imaš cijelu državu. Bilo je i jako lijepo organizirano, sve su to napravili s puno duše i ljubavi.

Atena je svima bila iznenađenje, mislili smo da će biti fijasko, „skrpana". Svi smo znali da će im ti dugovi kasnije doći na naplatu. No tada o tome nismo razmišljali, izgledalo je i više nego dobro.

Peking je za nas stolnotenisače bio poseban jer smo prvi put imali status velikog sporta. Osim toga, odigrao sam turnir s već 39 godina odlično i izgubio četvrtfinale od Perssona. London je isto bio lijepa priča, igre su bile medijski fenomenalno popraćene, uvjeti su bili super, sve je funkcioniralo besprijekorno. No, kad podvučem crtu, Barcelona je ipak bila najljepša.

PLAYBOY: S kime ste još ostali u kontaktu od igrača iz vaše generacije? Čujete li se s Lupulescuom s kojim ste u paru osvojili srebro u Seulu?

Hoćemo li u Riju oboriti rekord po broju medalja? Imamo zaista niz sjajnih sportaša, ali Olimpijske igre su zeznuta stvar...

PRIMORAC: Čujemo se, sad je u Chicagu, postojala je priča da će se i on pokušati reaktivirati iako ne vjerujem u to. Od 2004. godine igra za SAD, tamo se ipak lakše plasirati na velika natjecanja u stolnom tenisu nego kao Europljanin. U kontaktu sam s Gatienom, Saiveom, Perssonom, još se viđamo po turnirima. Lijepo je poslije otići na piće. Sad smo svi ozbiljni ljudi, imamo obitelji i druge probleme, razgovaramo o odgoju djece što nikada prije nismo... Imamo i zajedničke hobije, poput golfa. Stalno se dogovaramo da ćemo svi zajedno otići na ljetovanje i igrati golf.

Lijepo je vidjeti te dečke i družiti se s njima, iako je normalno da svi odlazimo nekim svojim putem. Hvala Bogu da smo u stolnom tenisu pa se još viđamo. S Gatienom koji mi je bio ljuti rival čuo sam se sada kad su bili teroristički napadi u Parizu. Bilo mu je drago što sam ga kontaktirao i pitao jesu li dobro on i njegova obitelj. Takve stvari su i meni ostale u sjećanju, kada je bio rat u Hrvatskoj, znali su me pitati je li sve OK, treba li mi nešto, zvali me da dođem k njima trenirati... Takvi kontakti ostaju za cijeli život, to je vrijednost sporta.

PLAYBOY: Koliko vam u bavljenju sportom znači podrška obitelji?

PRIMORAC: Da nije obitelji, ne bi bilo ove moje avanture s Olimpijskim igrama. Sport ti puno daje, ali i puno uzima, pa u nekim trenucima ne možeš biti s obitelji onoliko koliko bi trebao. Ne možeš biti otac kakav bi trebao biti i sigurno da sve to ne bi bilo moguće da nemam suprugu Danijelu koja me podržava i koja je preuzela veći dio tereta u odgoju djece. Ali kako se kaže – tako mi je pao grah, imao sam sreću što je od mojih tate i mame, pa sve dosad, obitelj uvijek stajala iza mene.

PLAYBOY: Vaš sin Matej također je krenuo sportskim stazama?

PRIMORAC: On igra tenis i drago mi je da je u sportu. Ne gajim nikakve ambicije oko toga, dobar je u školi i zasad to gura zajedno, vidjet ćemo kako će ići dalje. Katkad mu pokušavam olakšati pa mu ukažem na neke stvari da se ne muči, iako mi on kaže da bi mu neki put bilo draže da mu tata nije vrhunski sportaš.

PLAYBOY: Koliko mu pomažete svojim savjetima i životnim iskustvom?

PRIMORAC: Teniski mu ne mogu puno pomoći, iako su tenis i stolni tenis slične igre. Tehnički ja to vidim i razumijem, ali mu ne mogu metodički objasniti kako treba trenirati. No kad se radi o pripremama za meč, psihološkom dijelu, kako shvaćati sport i kako se ponašati, to mu pokušavam usaditi. To je jako bitan aspekt u natjecanju.

PLAYBOY: Prijeđimo na „politički" dio priče. Predsjednik ste Hrvatskog kluba olimpijaca, kakva je trenutna suradnja s Hrvatskim olimpijskim odborom?

PRIMORAC: U statutu Kluba olimpijaca stoji da je naša zadaća njegovanje olimpizma i olimpijskog pokreta i ukazivanje na probleme koji se događaju u sportu. Ako vidimo da neke stvari nisu dobre i ne razvijaju se u smjeru koji je dobar za sport, trebamo na to ukazati. Možda se to iz nekih razgovora i diskusija s HOO-om ponešto krivo shvatilo jer naš cilj je ukazati na probleme i pokušati ih riješiti zajedno s institucijama. Mi nemamo nikakve političke ambicije i nitko se od nas nije kandidirao ni za kakvu funkciju. Ako će to netko htjeti, onda će to jasno i glasno reći.

Nitko nam ne može reći da nemamo pravo biti dio hrvatskog sporta, ali to u onim raspravama nije ni bilo važno – mi smo samo ukazivali na probleme koji bi mogli dovesti u pitanje funkcioniranje hrvatskog sporta u cjelini. Da ne idem u detalje, mislim da je to normalna stvar. Moramo biti nekakav korektiv, ali mora se opet znati iza nas ne stoji nikakav lobi ni skriveni interesi.

PLAYBOY: Što je s dugovima Sportske televizije, tko će to morati podmiriti?

PRIMORAC: Hrvatski klub olimpijaca i ja osobno, punim smo srcem za sportski program i više sporta na televiziji, pa smo ini-

cijalno i dali podršku Sportskoj televiziji. Upravo nas je to obavezalo da pažljivo promatramo kako se projekt razvija. Kao što sam ranije rekao, mi nemamo mandat za ništa više osim da kao grupa iskusnih sportaša koja je prošla puno toga u sportu i oko sporta, ukazujemo na probleme u sportu.

S obzirom na generirane gubitke, neminovno je bilo da će Sportska televizija postati jedan od problema u hrvatskom sportu. Kako to riješiti? Ne znam, ali najgore bi bilo da se dug sanira od novca namijenjenog za razvoj sporta i pripreme sportaša. Toga se bojimo, da se dugovi ne preliju, a već je bilo slučajeva da sportaši neki put nisu mogli otići na natjecanje jer nije bilo novca.

Svi zajedno moramo sjesti i riješiti problem, jer ako puštamo da se stvari guraju pod tepih, prije ili kasnije netko će dugove morati vratiti.

PLAYBOY: Naši sportski savezi sve više pate zbog manjka novca?

PRIMORAC: Dugo je sport u Hrvatskoj organizacijski zapušten. Dok su se društvo i gospodarstvo mijenjali, sport je ostao začahuren u zastarjelom načinu organizacije i upravljanja. Kao prvo, ostao je zabetoniran u mastodontskom Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, gdje je, kao i u samom imenu ustanove, na zadnjem mjestu. Neka vrsta slijepog crijeva. Sport nikada nije bio dovoljno jako zastupljen u tom Ministarstvu, a time niti u Vladi, da bi se mogao izboriti za vrijednost koju donosi.

Za sport se izdvaja 0,1 posto državnog proračuna. Potpuno neozbiljno, pa reklo bi se i maćehinski. U tom kontekstu, savezi vrlo teško funkcioniraju. Imaju samo onoliko da pokriju osnovne troškove tehničkog funkcioniranja nacionalnih liga i natjecanja i nastupe juniorskih i seniorskih ekipa. Tu nema prostora za razvoj promotivnih aktivnosti i tržišnih usluga iz kojih bi mogli nadomjestiti kontinuirano smanjivanje javnih sredstava u sportu.

Naravno, postoji nekoliko vrlo dinamičnih saveza koji djeluju u skladu s vremenom i gospodarskim praksama, ali vidjet ćete da i oni posustaju jer se sport guši sa svih strana.

PLAYBOY: Kolika je uključenost vrhunskih sportaša u rad nacionalnih sportskih saveza?

PRIMORAC: Nedovoljna iz dva podjednako važna razloga. Prvo, savezi nisu osigurali mogućnost da u upravljačkim tijelima sjede predstavnici sportaša, dakle zastupnički glas onih zbog kojih savez i postoji. Drugi razlog je pasivnost samih sportaša. Zbog fokusiranosti na svoje sportske ciljeve oni često ne posvećuju dovoljno vremena široj slici sporta, načinu upravljanja i odnosima u njemu, što im se prije ili kasnije obije o glavu.

Stoga Hrvatski klub olimpijaca potiče aktivne sportaše da s vremena na vrijeme podignu glavu i pogledaju što se događa oko njih. Da vide kako se sportom upravlja, da se educiraju te preuzmu odgovornost i aktivnu ulogu u daljnjem razvoju sporta u Hrvatskoj.

PLAYBOY: Kakve su smjernice Međunarodnog olimpijskog odbora?

PRIMORAC: MOO je lansirao kampanju „dual career", karijera poslije sporta, u kojoj za vrijeme tvoje sportske karijere pronalaze način kako da se educiraš. Glavni problem svih sportaša je prelazak iz sportske karijere u normalan život. To je jako veliki, ogroman stres. Sportaš koji je od sedme godine znao što će raditi do 35. godine, pusti sad mene s 46, dođe do trenutka kada se pita – što sada? Ako se nisi educirao i nisi završio fakultet, gdje ćeš? Ozbiljni su to problemi. Neki su se financijski osigurali ako su bili dobri, neki nisu, no s time se susreće svaki sportaš.

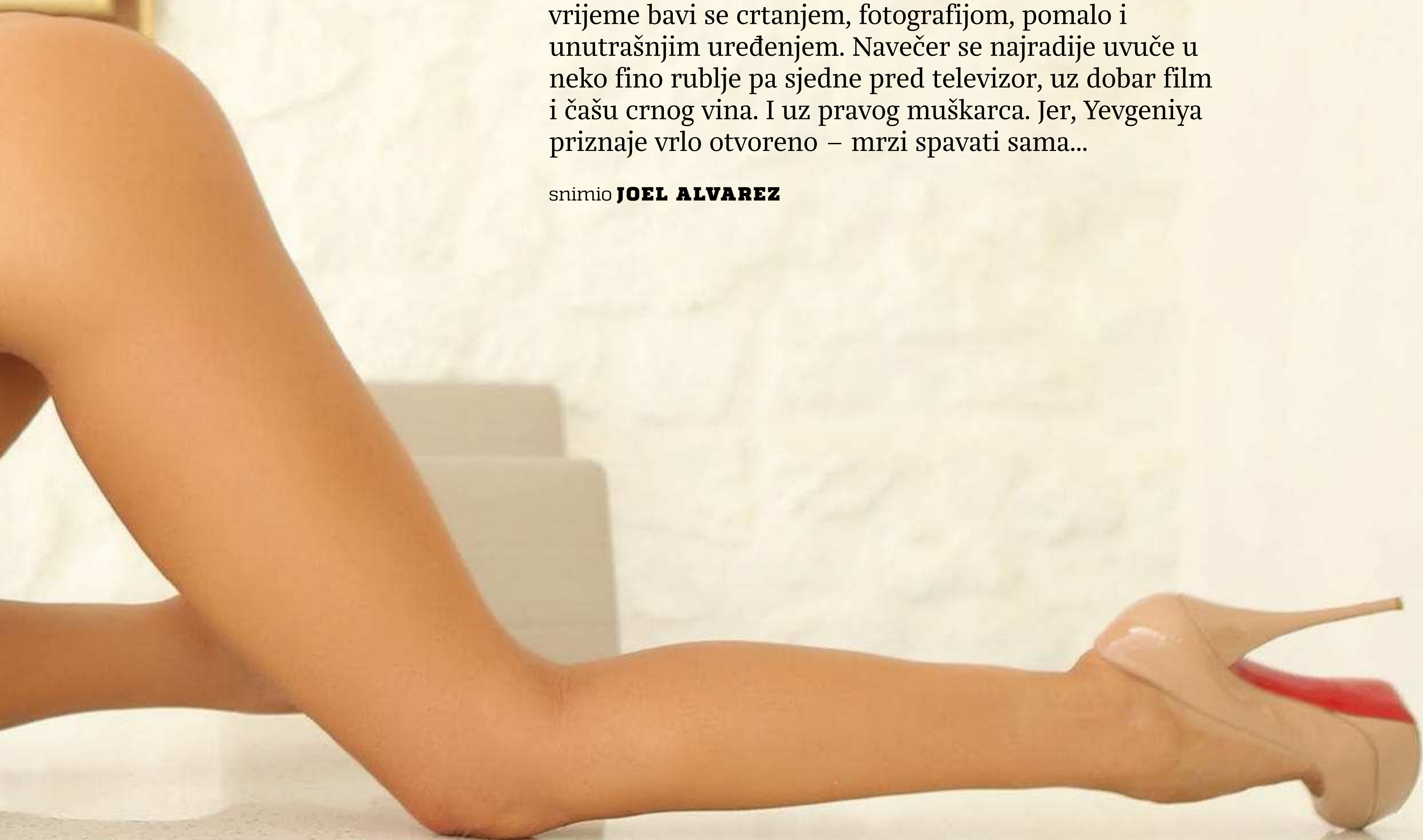
NASTAVAK NA STR. 148

YEVGENIYA PECHLANER

Zanosna Yevgenija dolazi iz Ukrajine, no već je godinama svjetski putnik jer sve je traženiji model. U slobodno vrijeme bavi se crtanjem, fotografijom, pomalo i unutrašnjim uređenjem. Navečer se najradije uvuče u neko fino rublje pa sjedne pred televizor, uz dobar film i čašu crnog vina. I uz pravog muškarca. Jer, Yevgeniya priznaje vrlo otvoreno – mrzi spavati sama...

snimio **JOEL ALVAREZ**

MAKE UP: Mandy-Rose Guneswaran

MISS PROSINCA
PLAYBOYEVA DJEVOJKA MJESECA

Yevgeniya Pechlaner

Vegas Baby

Yevgeniya Pechlaner

15.9.1991.
Kijev (Ukrajina)
91 / 62 / 90
164 cm / 48 kg

AMBICIJE: Želim živjeti pozitivno, sretno i vjerovati u ostvarenje mojih ciljeva. Voljela bih plivati s morskim psima, vidjeti polarne medvjede i kitove. Želim gledati svoju djecu kako odrastaju u sretne ljude. I upoznati Pamelu Anderson :)

VOLIM: dobro crno vino, seks s muškarcem kojeg volim, hladnu kavu, putovanja, učenje novih stvari, smijeh, ples na kiši, seksi odjeću i donje rublje, cipele s visokim potpeticama, erotične fotografije, čili i začinjenu hranu, brze automobile. Samo dobru vibru!

NE VOLIM: uskogrudne ljude, bilo kakvu negativnost, hladnoću i mrzim spavati sama :(

Pita Mujo Sulju:
– Voliš li ti seks u troje?
– Ih, jos pitaš! Obožavam!
– Pa trči onda kući!

Ginekolog pita pacijenticu:
– Znate li koje je najbolje sredstvo za kontracepciju?
– Ne.
– Upravo to, gospođice.

Došla žena u prodavaonicu kućnih ljubimaca i ugleda vrlo jeftinog, ali divnog papagaja, pa upita prodavača:
– U čemu je štos?
– Ah, znate, taj je papagaj pune tri godine živio u bordelu, pa je svašta tamo naučio...

Ženi to nije smetalo, pa kupi pticu. Čim je došla kući, papiga počne:
– Nova kuća, nova madam...
Uskoro i kći stigne kući, a papagaj odmah počne:
– Nova kuća, nova madam, nova djevojka...
Dolazi i muž, pa se papiga opet javi:
– Nova kuća, nova madam, nova djevojka, bok Tomica!

Vidi plavuša starca kako sjedi na klupi. Priđe mu i pita:
– Koliko imate godina?
– Osamdeset i osam.
– Ne bih vam dala!
– Ne brini ćerce, ne bih ja ni mogao.

Dolazi Perica iz škole:
– Mama, mama, učiteljica me danas hvalila najviše od svih u razredu!
– O, pa bravo Perice. Što ti je rekla?
– Rekla je – svi ste lijeni magarci, ali Perica je najveći!

Izgorjela cigi kuća i policajac radi zapisnik. Cigo diktira:
– Piši: Samsung LCD televizor, Bosch mašina za veš, Bosch pegla, Bosch mašina za suđe...
Policajac ga iznervirano prekida:
– Ajde cigo, ne laži, pa ovdje nisi ni struje imao.
Cigo nastavi:
– Agregat Honda na dizel...

Razgovaraju dvije plavuše:
– Jesi li čula da je našeg dimnjačara udario auto?
– Strašno! Više ni na krovu nisi siguran.

Gusar sjedi u krčmi i pije rum kad ga krčmar upita:
– Kako ste dobili tu drvenu nogu?
– Jednog sam dana plivao pored broda, naišao je morski pas i odgrizao je.
– A kako ste dobili kuku na ruci?
– U napadu na brod odrezana mi je šaka.
– A kako ste dobili taj povez preko oka?
– Gledao sam galeba kako leti i on mi se posrao u oko.
Krčmar sav zbunjen:
– Pa, zar se od toga može izgubiti oko?
– Ne, ali bio mi je prvi dan s kukom.

Psihijatar mi kaže da sam preokupirana osvetom. To ćemo još vidjeti!

Pita profesorica malog Ivicu Todorića koliko je 2+2 na što ovaj spremno odgovara:
– 3.99, profesorice!

Muž šalje ženi SMS:
– Draga, udario me auto ispred ureda. Marija me dovela u bolnicu. Testiraju me i rade rentgen. Jako sam udario glavom

i moglo bi biti poprilično ozbiljno. Slomio sam i tri rebra, ruku i zaradio frakturu noge. Također, možda će mi morati amputirati desno stopalo.
Žena odgovara:
– A tko je to Marija?

Novopečeni bračni par shvatio je da im brak ne funkcionira te traže rastavu. Sudac želi znati u čemu je bio problem.
Muž odgovara:
– U sedam tjedana koliko smo oženjeni, nismo se uspjeli ni oko čega dogovoriti.
Sudac se okrene ženi i pita:
– Imate li štogod za dodati?
– Govori gluposti, oženjeni smo sedam i pol tjedana...

„Da, i meni je kićenje bora omiljeni božićni običaj!"

Suturday Night Live

ZDRAV DUH SATIRE

SNL ušao je u svoju 41. sezonu emitiranja još uvijek pod budnim okom producenta koji je cijelu priču i pokrenuo, a i dalje čuva svoju britku oštricu te je jedan od najrelevantnijih televizijskih događaja današnjice

piše **Igor Weidlich**

Gotovo da nema globalnog događaja ni istaknute ličnosti koji u zadnjih 40 godina nisu prošli kroz njihovu satiričnu prizmu, kao što gotovo da i nema javne osobe, glumca ili glazbenika koji ne bi stavili sve svoje obveze na stranu samo kako bi otišli u New York i nastupili u jednoj od najpopularnijih i najdugovječnijih emisija uživo, bez obzira što će je, lako moguće, i javno ismijavati.

Saturday Night Live navršio je četiri desetljeća emitiranja, cijelo to vrijeme na kanalu NBC, još uvijek pod budnim okom producenta koji je cijelu priču i pokrenuo, a i dalje čuva svoju britku oštricu te je jedan od najrelevantnijih televizijskih događaja današnjice. Humor SNL-a sada se bez granica širi i društvenim mrežama, a politički kandidati u SAD-u strepe koji će se od njih sljedeći naći na njihovoj meti.

Štoviše, SNL koji je i u Hrvatskoj dobro poznat zaljubljenicima u visokokvalitetan humor, pokazao se kao jezičac na vagi satire prema kojem su uvijek bile uprte oči zapadnog svijeta kad je u pitanju humor – čak i kad se čekalo „odobrenje” ima li u nekim situacijama za humor mjesta. Tako je i nakon recentnih terorističkih napada u Parizu emisija počela na svojstven način. Članica izvođačkog tima SNL-a Cecily Strong odjevena u

crnu haljinu poslala je jasnu poruku podrške Francuskoj, a zatim je otvorila još jednu emisiju onako kako to čine dugi niz godina: *„And now, live from New York, it's Saturday Night"*, poručujući time da zdrav duh satire, smijeha i humora ništa ne može zaustaviti.

Podsjetilo je to mnoge svjetske medije i na „mračno" razdoblje tik nakon terorističkog napada na WTC 11. rujna 2001. kad je u zapadnom svijetu, pogotovo u SAD-u sve na nekoliko dana stalo. Humor nije bio opcija, ali svi su čekali kako će na sve reagirati SNL, koji je s godinama izrastao u predstavnika njujorškog duha. Tada su na početku emisije na pozornicu stupili vatrogasci koji su se pokazali kao pravi heroji hrabro i bez okolišanja pomažući na mjestu nesreće, a našao se tamo i gradonačelnik New Yorka Rudolph Giuliani. Producent Lorne Michaels pitao je odmah na početku emisije Giulianija: „Smijemo li sad biti smiješni?", a Giuliani je odgovorio: „Znači, sad ćete napokon početi biti smiješni?" i – smijeh je ponovno dobio „službeno odobrenje".

Već u istoj emisiji poznati Will Ferrell u jednom je skeču bez prethodna znanja pisaca i redatelja paradirao u tangama s uzorkom američke zastave, pokazujući time patriotizam na svoj način...

A davne 1975. u listopadu, kad je SNL prvi puta emitiran, nitko nije ni slutio da bi jedna emisija toga tipa mogla dobiti toliki značaj. Čak su i scenografi izrađivali kulise koje bi trebale izdržati tek nekoliko mjeseci emitiranja. Ideja je došla iz glave Dicka Ebersola, a Lorne Michaels kao producent pokazao se kao pun pogodak. Čak ni ime emisije u prvoj sezoni nije moglo biti „Saturday Night Live" jer je to bilo ime gotovo svake emisije uživo subotom navečer na brojnim kanalima.

PRVA POSTAVA SATURDAY NIGHTA DAVNE 1975. GODINE

Stoga se te prve sezone šou zvao samo „Saturday Night", a osmišljen je kao splet komičnih skečeva koji parodiraju politiku i popularnu kulturu općenito. U prvoj postavi izvođača našla su se tada relativno nepoznata imena – Dan Aykroyd, John Belushi, Chevy Chase, Jane Curtin, Garrett Morris, Laraine Newman, Michael O'Donoghue, Gilda Radner i George Coe.

Ono što ni ti mladi talenti nisu očekivali jest da nekoliko tjedana kasnije više neće moći slobodno hodati ulicama, budući da je šou tako brzo dostigao rekordnu popularnost, te je, slobodno se može tako reći, odmah počeo pisati nova poglavlja televizijske povijesti. Naravno, dobar dio imena danas je globalno itekako poznat, a slično se događalo i u kasnijim sezonama. Recimo, u drugoj sezoni emitiranja, Chevyja Chasea zamijenio je Bill Murray...

Općenito, povijest SNL-a bila je prožeta lovom na mlade talentirane komičare, neki od njih ugasili bi se vrlo brzo, no drugi bi opet zasjali u samostalnim karijerama i ostvarili respektabilne uloge u kultnim filmovima.

Nije nepoznato da je SNL-u, baš u trenucima kad je gledanost znatno pala, zvjezdani status vratio mladi Eddie Murphy koji je istodobno gradio i svoju uspješnu filmsku karijeru, a regrutirani su, osamdesetih, i tad već popularni komičari Billy Crystal i Martin Short. Teško je i nabrojiti cijelu plejadu megazvijezda koje su bile dio tima SNL-a, a svakako su se tu izdvojili Mike Myers, Dana Carvey, Adam Sandler, Will Ferrell, Jimmy Fallon i Tina Fey koja je bila i prva šefica spisateljskog tima SNL-a. Danas pak hvaljene glavne uloge u hit-filmovima imaju recentnija imena iz SNL-a kao što su Bill Hader (Trainwreck) ili Kristen Wiig (Djeveruše).

CHRIS ROCK JE POČEO KAO *STAND-UP* KOMIČAR, A UPRAVO GA JE SNL LANSIRAO MEĐU KOMIČARSKE ZVIJEZDE (LIJEVO). SHOW SU VODILI I BROJNI GLUMCI I PJEVAČI, PA I **MILEY CYRUS** (DOLJE)

WILL FERRELL U PRVOJ EPIZODI SNL-A NAKON TERORISTIČKOG NAPADA NA SAD

No, nisu samo komičari bili ti koji su plijenili pozornost i dobivali prilike lansirati svoje karijere, drugi dio priče su svakako i voditelji. Naime, svaku emisiju uživo vodi neka poznata javna osoba, bilo da je riječ o glumcima, glazbenicima, političarima ili sportašima. Oni ne samo da otvaraju šou, već nerijetko parodiraju i sami sebe u skečevima u kojima glume uz bok komičarima.

Dok je tako u prvoj epizodi ove 41. sezone u skeču nastupila senatorica Hillary Clinton glumivši konobaricu, nekoliko emisija kasnije kao protuteža se, u funkciji voditelja, pojavio Donald Trump, što baš i nije izazvalo simpatije uglavnom demokratski orijentirane publike. No, već u sljedećoj emisiji, bez dlake na jeziku i uz salve smijeha, seciran je jedan Trumpov politički nastup. Nitko nikome nije ostao dužan.

I baš je taj politički utjecaj SNL-a nešto što je postalo zaseban fenomen. Naime, u *showu* su se pojavljivali brojni političari, svoje trenutke uživo imao je i predsjednik Obama, dok je u legendu ušlo utjelovljenje republikanke Sarah Palin u izvedbi komičarke Tine Fey. Unatoč satiričnom tonu koji je nije štedio, Palin nije mogla ostati ravnodušna, pa je i sama završila u *showu* smijući se na svoj račun. Ali nije samo satira to što je ocrtavalo politički domet SNL-a, već je to snažan utjecaj koji je šou imao na birače, pa se čak prometnuo u neslužbeni jezičac na vagi koji može presuditi izbore.

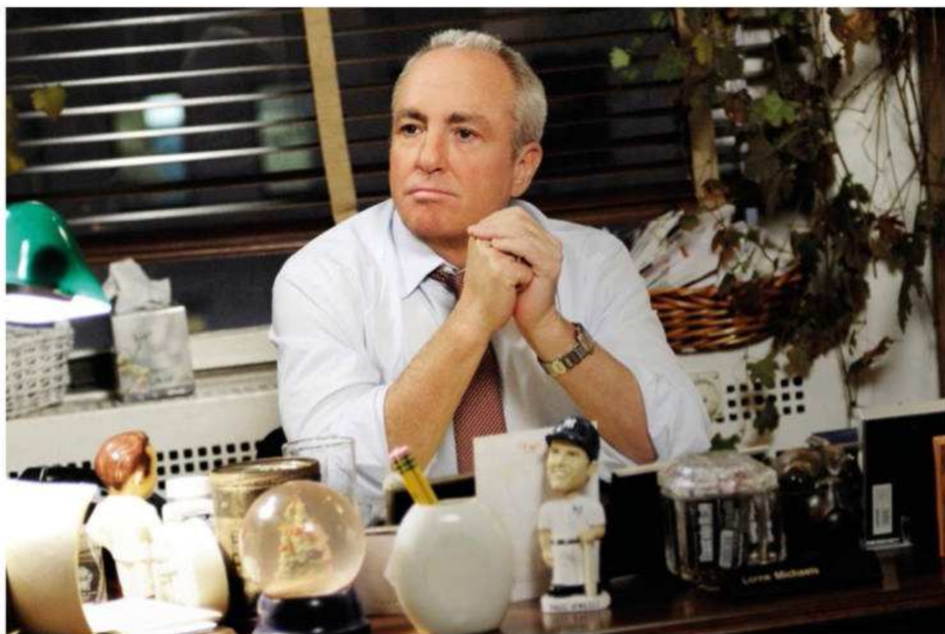
Dogodilo se to još 1976. godine kad je Chevy Chase oponašao tadašnjeg predsjednika Geralda Forda, a mnogi glasači jasno su rekli da im su upravo ti skečevi utjecali na njihove biračke odluke. Poznato je i da je svoju izbornu retoriku na temelju skečeva koji ga ismijavaju gradio i mlađi George Bush, uveo je u svoje javne nastupe ono što je publika prepoznavala iz SNL-a te je tako zadobio dodatnu popularnost dijela birača.

WEEKEND UPDATE

Weekend Update nedjeljivi je dio Saturday Night Livea u kojem dvoje voditelja u improviziranom studiju vijesti, bez dlake na jeziku komentiraju najaktualnije političke i društvene događaje u svijetu. Mnogi voditelji koji su se izmjenjivali u toj ulozi upisali su se u povijest televizije kao inovatori i neki od najrelevantnijih satiričara svog vremena, ali su otvorili vrata i brojnim drugim televizijskim emisijama koje bi izrastale iz njihovih izgrađenih i prepoznatljivih ličnosti. S druge strane, u Weekend Updateu pojavljuju se i gosti te ostali članovi tima. Prvi je ovaj dio showa vodio Chevy Chase, a kasnije su se redali Dan Aykroyd i Jane Curtin (kojoj bi Aykroyd u svakoj emisiji poručio: „Jane, ti zatucana droljo"), zatim Bill Murray, Dennis Miller, Tina Fey, Jimmy Fallon (koji danas ima jednu od najgledanijih samostalnih TV emisija), Amy Poehler, Seth Meyers i brojni drugi.

Nadolazeći izbori u SAD-u tema su svake nove emisije, a kandidate kreativni tim SNL-a i dalje ne štedi, dok se čini da je njima pak jedan od najvažnijih dijelova kampanje to da i sami stupe na pozornicu šoua uživo, pa makar morali privući salve smijeha i kritike na svoj račun.

No, onoliko koliko su utjecaja na politiku i popularnu kulturu imali gosti i voditelji, toliko su imali i glazbeni gosti koji su sastavni dio svake epizode. Vodeća svjetska imena nastupala su na pozornici SNL-a, a specifično za šou je to da svi nastupi moraju ići uživo, pa su vrhunski glazbenici mogli dodatno zabljesnuti, a s druge strane mnogi su se spotaknuli jer nisu nastupali u kontroliranim studijskim uvjetima ili uz *playback*.

PRODUCENT SNL-A **LORNE MICHAELS** JEDAN JE OD NAJZASLUŽNIJIH ZA USPJEH SHOWA U KOJEM SE I SAM NERIJETKO POJAVLJUJE

U showu su se pojavljivali brojni političari, svoje trenutke uživo imao je i predsjednik Obama, dok je u legendu ušlo utjelovljenje republikanke Sarah Palin u izvedbi komičarke Tine Fey

SAMO ZA „PRAVE" GLAZBENIKE

Emisija poznata po propagiranju izvedbi uživo, natjerala je glazbenike da upravo tu potvrde svoj zvjezdani status, a mnogi su zabilježili i neke od svojih najboljih izvedbi, poput Paula Simona. Bilo je tu i nezgodnih trenutaka koje bi mnogi najradije izbrisali, poput Ashlee Simpson koju su „uhvatili" da pjeva na playback kad je njen glas već krenuo, a ona nije ni primakla mikrofon ustima. Kasnije se žalila da je spas u playbacku potražila zbog želučanih smetnji.No, svakako je najveći šok napravila Sinead O'Connor kad je 1992., za vrijeme nastupa, pokidala sliku pape Ivana Pavla II. uz riječi: „Borite se protiv pravog neprijatelja."

SNL je poznat i po tome što je iznjedrio neke nove glazbenike, odnosno senzacije. Tako su u samim počecima iz skečeva u showu iznikli popularni The Blues Brothers, na čelu s Johnom Belushijem i Danom Aycroydom, a zahvaljujući tomu filmski je svijet ubrzo dobio i jedan od najutjecajnijih filmova sa svjetskim glazbenim zvijezdama ikad – nazvan upravo po njima i snimljen 1980.

Moderna vremena donijela su još jednu senzaciju – The Lonely Island, trojac kojeg čine Akiva Schaffer, Andy Samberg i Jorma Taccone, i koji je kroz suradnju s drugim glazbenicima i parodiranjem glazbenih tema osvojio YouTube te zaradio brojne prestižne nagrade. Surađivali su s Rihannom, Justinom Timberlakeom, Akonom, Lady Gagom, Michaelom Boltonom i drugima, a samo neki od globalnih hitova bili su „I Just Had Sex" (Upravo sam se poseksao), „Jizzed In My Pants" (Svršio sam u gaće) i „Dick In The Box" (Pimpek u kutiji) koji je ušao u povijest pop kulture kao prvi YouTube video ovog tipa koji je zabilježio milijune pregleda.

Čak je i nastup uživo popularne Lane Del Rey pokazao ograničenja njezinih vokalnih mogućnosti, pa je i ona sama postala predmet oštrog skeča već u sljedećoj emisiji. No, postoji i iznimka: jedini kojima je službeno bilo dopušteno da nastupe uz playback bila je ABBA 1975. godine!

Svi ti skečevi, brojne političke nekorektnosti i kritike društva, sve to skupa sigurno ne bi bilo toliko uspješno da nema producenta Lornea Michaelsa koji se i sam nerijetko pojavljuje u SNL-u – kreativni tim voli pokazati svog „duhovnog oca". U prvom desetljeću prikazivanja *showa*, Michaels je uzeo „pauzu" od nekoliko godina kako bi se posvetio novim projektima, a SNL je ubrzo zatim počeo bilježiti krizno razdoblje niske gledanosti, pa su ga s NBC-ja molili da se vrati, pod njegovim uvjetima. A on je odmah znao kako obnoviti ekipu,da bi SNL vratio slavu koju do danas nije izgubio...

Michaels je uspostavio vrlo striktan način rada u kojem se pisce i izvođače tražilo diljem SAD-a, a oni koji ne naprave nešto pamtljivo i ne unesu nove elemente „nestanu" u samo jednoj sezoni. I tjedni način pripreme *showa* prilično je strogo zacrtan. Sve počinje u ponedjeljak kad novi voditelj s kreativnim timom nabacuje nove ideje. Raspisivanje novih skečeva ne počinje do utorka navečer, a u srijedu Michaels, voditelj i dio producenata obavijeste pisce koji su skečevi „preživjeli" njihov sud i koji će ući u novu epizodu.

Tada počinju pripreme i dodatan rad na tekstu, a same probe za emisiju uživo odrađuju se najčešće tek u petak i subotu, što traži veliku profesionalnost i uigranost cijelog tima, pa i voditelja. Neke se rečenice dopisuju tik prije same emisije, pa se i glumci nađu u situaciji da pred kamerama i sami puknu u smijeh kad pročitaju neku od replika s blesimetra.

EDDIE MURPHY BIO JE PRVI ČLAN TIMA KOJI JE ISTOVREMENO BIO I VODITELJ, A DO TOGA JE DOŠLO ZATO ŠTO SE NICK NOLTE KOJI JE TREBAO VODITI ŠOU – NAPIO

Trenuci smijeha koji prekinu skečeve uživo postali su posebna draž emisije, publika ih obožava, a skupljaju i milijunske preglede na YouTubeu. Koliko je i način rada u SNL-u postavio trendove rada na televiziji, govori i hvaljeni dokumentarac koji je upravo na tu temu prošle godine snimio glumac i redatelj James Franco.

Neupitno je da je Saturday Night Live obilježio povijest televizije i *entertainmenta* te bio lansirna rampa za brojne zvijezde, ali je neupitno i da je uvijek donosio gomile zanimljivosti koje ljubitelji vole spominjati. Recimo, zanimljivo je da su neki glumci imali čast biti voditelji mnogo puta, a u tom posebnom „klubu" našli su se, recimo, Alec Baldwin, Steve Martin, John Goodman i Tom Hanks. Najmlađa voditeljica bila je Drew Barrymore sa samo sedam godina, dok je najstarija bila Betty White s 88 godina. Stevena Seagala i publika i pisci proglasili su najgorim voditeljem, a člana originalnog komičarskog tima Chevyja Chasea malo je tko od kolega trpio.

Eddie Murphy bio je prvi član tima koji je istovremeno bio i voditelj, a do toga je došlo zato što se Nick Nolte, koji je trebao voditi šou – napio. Zanimljivo je i to da su u jednom trenutku pisci SNL-a imali u svojoj sobi bocu u koju bi urinirali kad im se ne bi dalo otići do WC-a, a što je u svojoj knjizi „Bossypants" opisala njihova bivša šefica Tina Fey. Očito, povijest televizijske zabave pisala se i iza kulisa u jednakoj mjeri kao i ispred njih...

20
pitanja

Benicio Del Toro

razgovarao **Rüdiger Sturm**

Filmski zlikovac Benicio Del Toro o moćnim kartelima, najbolnijem iskustvu svoga života i Bruceu Springsteenu kao uzoru

TAMNI PODOČNJACI i sanjiv pogled. Neobrijan, raščupana kosa i hrapav glas koji oteže svaku rečenicu. Za svakoga drugog frajera u ovom stanju ozbiljno bismo se zabrinuli. No, sve se to na Beniciju Del Toru jednostavno čini opušteno. Kod pozdravljanja, 48-godišnjak napominje da ga užasno muči *jet lag*. Neposredno prije intervjua doputovao je iz SAD-a u Europu.

U svom zadnjem filmu „Sicario" (u kojem glumi s Joshom Brolinom i Emily Blunt, dok režiju potpisuje Kanađanin Denis Villeneuve) riječ je, kako i priliči Del Torovoj vanjštini, o drogama, narko kartelima, narko ratu.

Film je to upravo uznemirujuće autentičan, maestralan triler koji se događa na američko-meksičkoj granici.

01 Kužite se u narko scenu, zar ne?
Kako to mislite?

02 Mislim na vaše uloge. Opetovano glumite u filmovima koji se bave narko miljeom: „Dozvola za ubojstvo", „Traffic" za koji ste nagrađeni Oscarom ili ovaj zadnji – „Sicario"...
O, da, s tim pričama o drogi osporio sam si cijelu karijeru: kao ubojica, policajac, ovisnik, narko bos...

03 I to vam ne smeta?
Ne, ipak sam ja Latinoamerikanac, zanimaju me takve priče. Meni je samo važno da pokažem sva moguća lica i naličja. I to autentično, ne jednodimenzionalno.

04 Koliko ste zapravo uistinu iskusili taj svijet?
Vidio sam neke stvari, no ne bih htio o svemu govoriti. Kad sam snimao film „Ratovi za drogu: Priča Camerana", sreo sam, na primjer, tipa koji je svjedočio protiv bosa i zatim teško stradao u pokušaju ubojstva. Nakon toga otišao je u program zaštite svjedoka, ali u invalidskim kolicima...

05 Šefovi kartela, s druge strane, žive u luksuzu, kao što možemo vidjeti u „Sicariju". Privlači li vas to?
Zaboravljate da ih mogu ubiti svake minute. U tom svijetu nikad ne znaš što će se iduće dogoditi. Nikad ne bih mogao živjeti u stalnoj napetosti. Hoćeš-nećeš, postaneš paranoičan.

U SVOM ZADNJEM FILMU („SICARIO") DEL TORO GLUMI S JOSHOM BROLINOM I EMILY BLUNT

06 Čini se da je problem s drogom u vašoj zemlji posljednjih godina sve teže riješiti...

Od vremena kad sam snimio „Traffic", a to je bilo još 2000., ništa se posebno nije promijenilo. U SAD-u su zatvori prepuni, a u Meksiku vlada nevjerojatno nasilje. Ako se taj rat tako nastavi, doći će do opravdane invazije SAD-a na Meksiko. A to pokazuje i „Sicario". I tko zna kakvo će se čudovište iz toga izroditi...

Jer trgovci drogom imaju dovoljno novca da nabave odgovarajuće oružje. Mogli bi reći: „Sad ću izgraditi bombu i pustiti je da prijeko eksplodira." Zatim će eksplodirati i evo rata. Tomu neće biti kraja.

To me pomalo podsjeća na bitku u Ardenima krajem Drugoga svjetskog rata kada su nacisti još jedanput odlučili sve staviti na jednu kartu. Jednako radikalan scenarij mogao bi se dogoditi i u narko ratu.

07 Što bi onda bilo rješenje?

Kada bismo iskušali nove taktike. To se već događa i s legalizacijom marihuane. Tako se obuzdava nasilje na narko sceni. I upravo to mora biti cilj. Bolno je gledati što se događa u Meksiku. Pri tome je to jedna od najnevjerojatnijih zemalja svijeta...

08 Kako je pak s drogama u Hollywoodu?

Struka je postala mnogo čišća. Ni ja sam više ne izlazim tako često kao prije *(smijeh)*. Iako, ako dobro razmislim, možda ću danas malo obići birceve.

09 Zašto ste se u međuvremenu tako jako popravili?

Zato što imam više posla nego prije. Imam privatne obveze sa svojom kćeri, imam više projekata nego prije koje želim pogurati. A kao i kod svih, i moj dan ima samo 24 sata. Kada bi se mene pitalo, imao bi 48.

10 Neki se umjetnici koriste drogom kao poticajem za kreativnost...

Reći ću samo ovo: kada bih zdravi stil života morao zamijeniti velikom umjetnošću, odabrao bih zdravi stil života.

11 Nedostaje li vam ambicije?

Zaboga, nisam to rekao. Svakim novim filmom ostavljam novi trag, svakom novom ulogom pokušavam se ponovno izmisliti. Taj je poriv moja najveća motivacija. I samo sam tako izdržao sve ovo vrijeme. Jer život glumca obilježen je odbijanjem. Sad me gledaju i slušaju kao da imam nešto reći. Ali kad sam tek počinjao, samo se čulo: „Ne, ne, ne, previše izgledate kao Latinoamerikanac." Ili, „Ne, ne, ne, premalo izgledate kao Latinoamerikanac." Pa – „Previsoki ste." „Preniski ste." I tako dalje i tako dalje...

12 Kako to uopće izdržati?

S pomoću ljubavi prema glumi. Ona me drži duševno zdravim. Ako je imaš, onda si spreman na sve. Bilo da snimaš filmove, bilo da samo nastupaš kao pantomimičar u „Sea Worldu". Ne možeš jednostavno reći: „Pokušat ću."

Neki ljudi odmah nađu svoju sreću, neki poslije, a neki nažalost nikada. Međutim, ako se identificiraš s ovim našim glumačkim poslom i u njemu imaš prijatelje, onda bi to sve trebalo biti svejedno.

13 Ali sada je došao kraj vašim neugodnim iskustvima u Hollywoodu?

Ne bih to tako rekao. Prije nekoliko godina imao sam glavnu ulogu u studijskom filmu „Wolfmanu". Bilo je mnogo ljudi koji su odlučivali i ja sam pokušao nešto reći. Međutim, jednostavno me nisu pustili u taj krug, iako sam kucao na vrata prilično jako. U načelu ne volim kada me redatelj pokušava ugurati u svoju koncepciju. Ja sam takoreći krug i ne uklapam se u kvadrat. Smijete me poticati da biste izvukli ono najbolje iz mene, ali ne smijete mi zapovijedati. No, moram reći da ta iskustva za mene i nisu bila bolna...

14 Što vam je bilo najbolnije?

Kad mi je umrla majka. Imao sam devet godina.

15 Kako ste se nosili s time?

Takve se stvari ne mogu opisati u dvije rečenice...

16 Uzmite si vremena.

Zapravo bih morao napisati knjigu o tome. Možda to jednoga dana i napravim. Ali dobro, reći ću vam. U tim se trenucima okupi obitelj koja ti pokušava pomoći. Imao sam na primjer oca i brata. I svoju kumu koja je imala veoma velik utjecaj na moj život. Sve vam to pomaže da savladate traumu.

17 Dakle, preboljeli ste to?

Svojedobno sam upoznao jednoga japanskog redatelja koji je sa šest ili sedam godina izgubio majku. U trenutku kad smo se upoznali, imao je 98 godina, a dvadesetak godina prije snimio je film da bi prebolio majčinu smrt. Pitao sam ga: „Je li vam pomoglo kad ste ispričali tu priču? Je li bol nestala?" Odgovorio mi je: „Nije, i nikad neće."

I to mogu samo potvrditi – ta bol jednostavno ne nestaje.

18 Tko su bili pozitivni uzori u vašem životu?

Na prvom je mjestu Bruce Springsteen. On je jedan od mojih bogova. Prvi put gledao sam ga u 1980-ima na turneji „Born in the USA" na stadionu Spectrum u Philadelphiji. Moji prijatelji i ja morali smo kupiti ulaznice na crnom tržištu, ali nakon toga bio sam kao oslobođen. Sreo sam ga čak dva puta u Los Angelesu i razgovarao s njime.

19 To nekomu poput vas ne bi trebalo biti teško...

Tad još nisam bio glumac. Čista slučajnost. Da je bar tad postojao selfie... Rado bih se ponovno susreo s njime. Dotad se moram čvrsto držati njegovih ploča. Trenutačno dosta slušam „The River" – pjesme poput „Point Blank" ili „The Ties That Bind" nikad ne gube svoju valjanost. Volim i njegove najnovije albume. „Magic" je veličanstven.

20 Ali ne možete cijelo vrijeme slušati Springsteena da biste se napunili energijom. Što je s vašom četverogodišnjom kćeri?

I njoj mogu na mnogo toga zahvaliti. Ona mi pomaže da ostanem u doticaju sa stvarnošću. Ne vidim je kao svoj produžetak, nego kao potpuno neovisnu individuu. A kao otac imam samo jedan zadatak: da joj stvorim mogućnosti da se može slobodno razvijati. Sigurno ju neću pokušati oblikovati prema svojim zamislima.

To isto, inače, očekujem i od svojih redatelja.

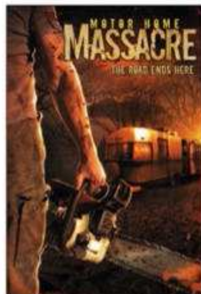
KULTNA SREBRNA PRIKOLICA

Sedmero mladića i djevojaka provode bezbrižan vikend u oldtimer Argosy karavanu parkiranom u šumi. Idila se pretvara u noćnu moru kad se susretnu s psihopatom opremljenim naočalama za kretanje po mraku i naoružanim oštrom mačetom. Svima je jasno da ništa ne može spriječiti opće krvoproliće.

I to je čitav zaplet horor filma „Motor Home Massacre" iz 2005., ocijenjenim prilično niskim ocjenama filmskih kritičara. Pa ipak, taj je film jedan od kultnih, ali samo u svijetu obožavatelja Airstreama, jer je upravo ta legendarna auto-prikolica jedina scenografija u spomenutome filmu.

I inače, iz nerazjašnjenih razloga, Airstream prikolice najčešće se pojavljuju u takozvanim „gore slasher" filmovima, odnosno onima namijenjenim ljubiteljima izrazito krvavih i brutalnih scena, zatim parodijama horora i satirama na temu ljudskih nastranosti. Dakle, govorimo o filmovima poput „Mars napada" i „Pauci napadaju", da spomenemo samo najbolje među njima (relativan pojam).

SLABAŠAN HOROR „MOTOR HOME MASSACRE" UŽIVA KULTNI STATUS – ALI SAMO KOD OBOŽAVATELJA AIRSTREAMA!

Jedan od razloga što srebrne Airstream prikolice sjaje u lošim hororima, može biti i taj što se radi o jeftinoj produkciji. Da bi „zaplet" bio potpun, u spomenutome „Motor Home Massacreu" autori su uz Argosy trebali dodati još samo nekoliko seksi glupačica s implantatima, nekoliko stereotipnih seljačina i brdo noževa.

No, istini za volju, Aistream se pojavljuje i u boljim filmovima, kao što su, primjerice, „Što izjeda Gilberta Grapea", „Plavuša s Harvarda", „Arizona Junior" i „Savršeni svijet", pa čak postaje i jedna od glavnih atrakcija filma, što je slučaj u „Simone" ili animiranome „Gromu" gdje igra ulogu prikolice namijenjene filmskim zvijezdama za odmor na filmskome setu.

Prije osam desetljeća rodio se Airstream, istinska legenda koja je sve do danas ostala pravim simbolom američke popularne kulture, slobodnog vremena i američkog načina života

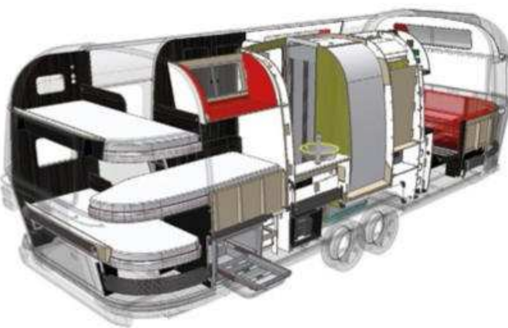
piše **Tomo Will**

SEDAMDESET POSTO SVIH DO DANAS IZGRAĐENIH AIRSTREAMA JOŠ UVIJEK PUTUJE CESTAMA ŠIROM SVIJETA, A MNOGE KRASI RASKOŠNA UNUTRAŠNJOST

Bilo kako bilo, Airstream prikolica za mnoge je Amerikance (kao i one koji su američki san živjeli u mašti, gledajući američke filmove) nostalgični podsjetnik na idiličnu prošlost. Slika starog obiteljskog automobila, koji za sobom vuče sjajni Airstreamov Wonderer ili Clipper niz kultni Route 66, izravno je povezana s avanturističkim duhom i željom za istraživanjem nepoznatih krajeva, a svaki put kad netko u retrovizoru ugleda Airstreamovu blještavu karoseriju, misli ga odnesu u svijet lutanja nepreglednim američkim cestama.

TA KULTNA PRIKOLICA postala je oličenje poslijeratnog bezbrižnog američkog načina života, pa ne čudi da su se uz nju gurala fotografirati mnoga poznata imena – predsjednici John F. Kennedy, Richard Nixon i George Bush, glumci Mathew McConaughey, Johnny Depp, Adrien Brody, Brad Pitt, Tom Hanks, Denzel Washington, Sean Penn, pjevač Lenny Kravitz..., a nije odolio niti etiopski car Haile Selassie.

Zanimljivo je da je Hugh Hefner jedan potpuno bijeli Airstream, nazvan „Lovestream" i opremljen okruglim vibrirajućim krevetom, zrcalima na stropu i striperskom štangom, poklonio Pameli Anderson...

A sve je započelo konceptom Wallyja Byama, velikog zaljubljenika u cestovne avanture, čije skromno djetinjstvo nije upućivalo ni na kakvu legendu.

Wallace Merle Byam ili Mr. Trailer, kako će postati poznat zbog svoje uloge u svijetu auto-prikolica, rodio se 1896., i to prigodno, na najveći američki praznik – 4. srpnja. Djetinjstvo je proveo putujući s djedom, koji je u Oregonu vodio vlak što su vukle mazge. Osim toga, često je kampirao, jedrio i putovao, a kao adolescent radio je i kao pastir te živio u kolima na dva kotača koja je vukao magarac. Kola su bila opskrbljena hranom i vodom te opremljena kuhalom na kerozin i vrećom za spavanje, iskustvo koji mnogi drže najbitnijim utjecajem na ono što će postati njegovim životnim djelom.

Iako je 1921. diplomirao pravo na sveučilištu Stanford, Wally nije polagao pravosudni ispit, već se zaposlio kao novinar. Nakon nekog vremena kupio je oglašivačku agenciju te postao vrlo perspektivan izdavač. Njegov magazin bio je poznat po člancima na temu „sam svoj majstor", ali baš zbog jednog od njih ubrzo se našao pod paljbom čitatelja. Naime, upute u članku koji se bavio temom kako izgraditi auto-prikolicu vrvjele su greškama, što je razbjesnilo čitatelje koji su se upustili u taj pothvat. Byam je želio podrobno istražiti što je krenulo nakrivo, pa je zato vrt iza svoje kuće pretvorio u gradilište i krenuo sam sklapati prikolicu, prativši instrukcije iz spomenutog članka.

Vrlo brzo se uvjerio da je bijes čitatelja potpuno opravdan. No, okružen šperpločom, nacrtima i komadima aluminija posvuda po dvorištu, podlegao je prvoj iskri strasti koja će roditi prikolicu Airstream.

Prvo što je učinio, ne bi li shvatio gdje počivaju greške, bila je izrada novih nacrta.

SAN WALLYJA BYAMA BIO JE IZGRADITI PRIKOLICU KOJA BI SE KRETALA „LAKO POPUT VJETRA" I BILA TOLIKO LAGANA DA BI JU BEZ PROBLEMA VUKAO BILO KOJI AUTOMOBIL

Najvažnija izmjena koju je napravio bila je spustiti pod prikolice među kotače te protegnuti strop na stojeću visinu. Zatim je sam napisao članak o prikolicama i naslovio ga: „Kako izgraditi prikolicu za manje od 100 dolara“. I ljubav između Amerike, njezinih snova i Byama mogla je započeti!

Ranih 30-ih, Amerikanci su se još oporavljali od Velike krize koja je na društvu ostavila dubok trag, a moral zemlje spustila na najnižu razinu. Iako je 1929. eksperimentirao s prikolicom koja je zapravo bila rasklopni šator na šasiji Fordova modela T, a u svojoj maloj tvornici u kalifornijskome Culver Cityju 1931. osmislio prvi model nazvan Torpedo Car Crusier (do 1932. više od tisuću komada kretalo se američkim cestama), pravi san Wallyja Byama bio je izgraditi prikolicu koja bi se kretala „lako poput vjetra“, bila toliko lagana da bi ju bez problema vukao bilo koji automobil i ujedno vlasnicima omogućila prvoklasni smještaj na bilo kojem mjestu.

Početkom 1935., Byam je u Los Angelesu kupio tvornicu Bowlus Companyja, propalog proizvođača prikolica, te pokrenuo vlastitu tvrtku pod imenom Airstream. Njegova tvornica godinu poslije američkim je kupcima predstavila prvu Airstream prikolicu, zapravo prerađeni srebrni model Bowlusa, s vratima premještenim sa stražnje na bočnu stranu.

ZA ORIGINALNI IZGLED zaslužan je bio William Hawley Bowlus, dizajnerski veteran, koji je ranije radio i na konstrukciji Charles Lindbergova zrakoplova Spirit of St. Louis. Airstreamova je prikolica, prema transatlantskom zrakoplovu, dobila ime Clipper i prodavala se po cijeni od 1200 dolara, što je za to doba bila poprilična svota.

Njezin dizajn, lako prepoznatljiv po srebrnoj zaobljenoj karoseriji od visoko poliranog aluminija, bio je prilagođen što manjem otporu zraka, što je smanjilo potrošnju benzina. Clipper je bio predviđen za četiri osobe te opremljen kemijskim toaletom, hladnjakom, plinskim štednjakom, crpkom za vodu, pa čak i zračnim hlađenjem. Radilo se o vrlo lakoj prikolici (postoje fotografije na kojima ju vuče Isetta, pa čak i bicikl), čiji je svaki centimetar bio savršeno iskorišten.

Sam Byam bit je sažeo u jednoj rečenici: „Dobro projektirana prikolica mora biti lagana kao pero, tako da vozač nakon nekoliko prijeđenih milja potpuno zaboravi da išta vuče“.

Usprkos visokoj cijeni, ljudi iz svih krajeva zemlje pohrlili su kupiti Clipper, pa je tvornica jedva uspijevala zadovoljiti potražnju. Nimalo neobično, jer je Airstream bio jedini preživjeli proizvođač prikolica nakon razdoblja Velike krize, ali još i više zbog toga što je fotografija crnoga Nasha (tada vrlo popularne marke automobila) kako za sobom vuče novi Clipper, predstavljala simbol slobode za generaciju zarobljenu financijskim nedaćama svakodnevice.

Jedino doba kada je tvornica Airstream morala zatvoriti svoja vrata bilo je vrijeme Drugog svjetskog rata, kada je vladala nestašica repromaterijala i goriva, a proizvodnja prikolica stavljena pod embargo. Umjesto povratka u izdavaštvo, Byam je osjetio potrebu pripomoći vojnim snagama, pa je svoje usluge i iskustvo ponudio tvrtkama Lockheed i Curtis Wright koje su njegova ogromna znanja s područja uporabe aluminija znale iskoristiti za potrebe avio-industrije.

AIRSTREAM I SVEMIR

Nakon što je 1969. ljudska noga prvi put kročila na mjesečevu površinu, NASA je bila zabrinuta da bi astronauti iz Apolla 11 sa sobom na Zemlju mogli donijeti po zdravlje opasne patogene. Da bi bili sigurni, svemirska je trojka po slijetanju stavljena u karantenu. Za te potrebe Airstream je izgradio tri „pokretne karantenske jedinice“, zapravo hermetički zatvorene modificirane Airstreamove modele prikolica, koje su postavljene na vojni brod Hornet. Postoji i poznata fotografija predsjednika Richarda Nixona, koji s astronautima smještenim u prikolici razgovara izvana, putem mikrofona.

I desetljećima poslije NASA je Airstreamove prikolice rabila za transport astronauta do lansirne rampe. Primjerice, Space Shuttle program, u tu je svrhu rabio modificirani model Airstream Excella iz 1983., koji je dobio nadimak „Astrovan“.

NO, PO ZAVRŠETKU RATA, Wally se vratio svojoj staroj ljubavi i ponovo otvorio vrata svoje kalifornijske tvornice, točno u vrijeme kad su se ljudi inovaz počeli okretati svijetu slobodnog vremena i putovanja.

Sam Byam krenuo je 1948. na putovanje poslijeratnom, razrušenom Europom, da bi temeljito testirao svoju Airstream prikolicu, pronašao njezine slabosti i popisao što sve na njoj može unaprijediti. U nekoliko sljedećih

AIRSTREAMERI

„Airstreamers“ je naziv za vlasnike Airstreamovih prikolica udruženih u klub poklonika tih ljepotana ceste. Još ranih 50-ih, sam je Wally Byam vodio kolone prikolica širom svijeta, zahvaljujući čemu su nastale fotografije Airstreama ispred mnogih čuvenih turističkih atrakcija. The Wally Byam Caravan Club osnovan je 1955. u kanadskome Knetvilleu, a poslije je dobio i sufiks International (WBCCI). Članovi kluba sastaju se svakoga ljeta na velikom International Rallyju (uvijek uključuje datume 1. i 4. srpnja), dok se širom Amerike, ali i drugdje u svijetu, redovito održava na stotine lokalnih okupljanja Airstreamera.

JEDINSTVENO NOĆENJE U OVOM PRODUŽETKU HOTELA STOJI 112 EURA (BEZ OBZIRA RADI LI SE O JEDNOJ ILI DVIJE OSOBE)

CLIPPER U HOTELSKOM VRTU U SREDIŠTU BEČA

Da bi naglasio ideju slobode, nezavisnosti i pokretljivosti kojima odiše bečki hotel Daniel, vlasnik Florian Weitzer uvezao je iz SAD-a originalni primjerak kultnog Airstreama. Model Silver Streak Clipper iz 1952. Weitzer je parkirao uz urbani vrt i vinograd svog jedinstvenog hotela, smještenog nedaleko dvorca Belvedere u središtu Beča te ga pretvorio u iznimno udobnu hotelsku sobu. Zanimljivo je da je njezino unutrašnje uređenje povjerio jednom hrvatskom specijalistu za interijer brodova. Prikolica je termalno i zvučno izolirana te opremljena zračnim hlađenjem, centralnim grijanjem, udobnim krevetom, kadom, toaletom, telefonom, televizorom i bežičnim internetom.

desetljeća, stalno je usavršavao svoje prikolice te na tržište izbacio čitav niz modela namijenjenih Amerikancima sa strašću za nepregledne ceste.

Potražnje nije nedostajalo, pa je posao cvao. Modeli su varirali od Cruisette do Ambassadora, a njihova duljina kretala se između 4,5 i 8,5 metara. Radi se o prikolicama koje danas predstavljaju pravo blago za lovce na oldtimer raritete, koji često mogu višestruko premašiti cijene novih Airstreama (početne cijene pojedinih modela kreću se od 62.000 do 146.000 dolara).

POTRAŽNJA ZA AIRSTREAMOVIM prikolicama bila je tolika da je tvornica u Los Angelesu do 1952. definitivno postala premalom. Te godine Airstream se preselio u Jackson Center u državi Ohio, gdje se njegov pogon nalazi i danas. Istovremeno, da bi promovirao Airstream, Byam je, kao sjajan marketinški stručnjak, osmislio „caravan road trips“, čitav niz atraktivnih auto-tura za prikolice, koje su bile više avanture negoli godišnji odmori. Želio je potencijalnim kupcima pokazati koje sve krajeve mogu doseći svojim Airstreamovima te kako udobno u njima mogu boraviti tjednima.

Na žalost, Wally Byam prerano je napustio svoju ulogu oca tvrtke „Airstream“. Umro je 1967. u svome domu u Los Angelesu u dobi od 66 godina, nakon borbe s tumorom mozga. No, Airstream je nastavio uspješno raditi te je 1969. unio korjenite tehničke izmjene te drastično modernizirao eksterijer prikolice. Nakon nekoliko godina razvoja, 1979. predstavio je svoje prve karavane, prikolice spojene s pogonskim vozilom.

U međuvremenu Airstream je postao istinska američka legenda te do danas ostao pravim simbolom američke popularne kulture, slobodnog vremena i američkog načina života. Ne čudi onda da čak 70% svih do danas izgrađenih Airstreama još uvijek putuje cestama širom svijeta, nakupljajući milijune kilometara.

„Uživanje u prikolicama u Americi se razvilo u umjetničku formu, zahvaljujući tome što smo osmislili automobile koji to omogućuju, razvili tehnologiju koja boravak u prikolici čini komfornim te izgradili veliku mrežu cesta i sustav kampova za prikolice, koji omogućavaju taj užitak“, rekao je jednom prigodom Wally Byam.

HONDA HR-V

Automobil za HR-V(atske) kupce

Ne znamo je li možda naziv novog Hondinog modela u Japanu osmišljavao neki zaljubljenik u našu zemlju, ali HR-V u svakom slučaju djeluje vrlo simpatično i prihvatljivo za hrvatsko tržište

piše **Mislav Frleta**

Poznato je kako slovenska policija još kako rado voli odrapiti kaznu nemate li na vozilu jasno vidljivu oznaku države odakle ste. Isprike poput onih „zaboravio sam" ili „upravo se odlijepila", nažalost ne pale. Međutim, postoji način kako to izbjeći: jednostavno kupite vozilo koje u svom nazivu ima HR i – mirni ste! Rješenje je dakle u Hondi, odnosno o modelu koji doduše ima i treće slovo u nazivu koje dolazi iza oznake HR, ali i to vam ide na ruku jer riječ je o slovu V.

Ne znamo je li možda naziv novog Hondinog modela u Japanu osmišljavao neki zaljubljenik u našu zemlju, ali HR-V u svakom slučaju djeluje vrlo simpatično i prihvatljivo za hrvatsko tržište. Istina, nećemo si lagati, riječ je zapravo o *remaku* tog naziva koji se pojavio još u prošlom stoljeću (1999.) i trajao do 2006. godine. Tadašnji HR-V bio je prepoznatljiv po činjenici da je bila riječ o manjem SUV-u koji je imao samo dvoja vrata, bio je to dakle svojevrsni *coupe*. Tek je u drugoj fazi dobio i četvora vrata koja su, budimo iskreni, ipak izgledala pomalo nezgrapno. Ne treba biti „vidoviti Milan" da bismo ustvrdili kako će drugi nastavak serijala HR-V sigurno biti uspješniji od originala...

Razloga je mnogo, a svakako moramo početi s vrlo uspjelim dizajnom. Ako se netko još sjeća starog HR-V-a, tada znaju da su se djeca iz njegovog dizajna mogla učiti o pravokutnim tijelima. Danas je to sasvim druga priča: HR-V je iznimno atraktivan manji SUV, vjerojatno i najatraktivniji u svojem segmentu. Honda se opet malo poigrala sa zadnjim vratima koja su ovaj put „itekako postojana", ali je zato kvaka dobro skrivena u karoseriji čime se može steći dojam kako je opet riječ o dvovratnoj izvedbi.

Unutrašnjost je također ergonomski osmišljena i bogata i to već od prvog paketa opreme (Comfort). HR-V je zasluženo dobio pet zvjezdica na nezavisnom *crash testu* Euro-NCAP. Međutim kako ne bi uopće došlo do nesreće, Honda nudi sustav koji prepoznaje eventualnu opasnost, odnosno sustav koji primjećuje da idete prebrzo prema vozilu ili predmetu ispred vas i na to vas na vrijeme upozori zvučnim i vizualnim signalom. Na brzinama do 32 km/h sustav čak i sam koči kako bi se spriječio prvenstveno udar u pješaka. To je samo jedan od mnogobrojnih sustava kojim Honda još jednom potvrđuje svoje

lidersko mjesto u domeni vrhunske automobilske tehnologije. Svako je HR-V vozilo opremljeno *Idle stop* sustavom koji gasi motor kad je vozilo zaustavljeno i time štedi gorivo kao i smanjuje emisiju CO_2.

Honda kupcima nudi dva motora – jedan benzinski i jedan dizelski. Godinama je ime Honde bilo vezano uz najbolje benzinske motore, a tako je ostalo i danas. Kod HR-V-a Honda je ponudila iznimno moderan 1.5 litarski i-VTEC agregat koji razvija najveću snagu od 130 konja. To je dostatno za najveću brzinu od 192 km/h i ubrzanje od 0-100 km/h za 10,2 sekunde, a pritom potrošnja iznosi tek 5,6 l/100 km.

Serijski, Honda nudi odličan ručni mjenjač sa šest stupnjeva prijenosa. Svi Hondini mjenjači, pa tako i ovaj koji se ugrađuje u HR-V, nudi vrhunsku preciznost i odlične omjere i daje vozilu pomalo sportski štih. Jednostavno imate želju za „šaltanjem". Međutim, budući da je HR-V ipak globalni automobil, a pojedina tržišta poput američkog već su odavno zaboravila čemu služi treća papučica kod nogu, Honda nudi i CVT automatski mjenjač. CVT znači da je riječ o kontinuiranom prijenosu, odnosno nema klasičnih brzina, već se prijenos obavlja pomoću remena koji klizi i koji stalno vozilo drži u idealnom omjeru.

Ljubitelje dizelaša svakako će oduševiti 1.6 litarski i-DTEC koji razvija najveću snagu od 120 KS. Taj je agregat dobio bezbroj nagrada za tehnička postignuća. Možda se na primjeru Honde može najbolje vidjeti kako ponekad okretni moment ima veći utjecaj od same snage. Tako HR-V sa dizelskim motorom i 10 konja manjom snagom, zapravo ima čak i nešto bolje ubrzanje od benzinca i ono iznosi okruglo 10 sekundi do stotke, dok najveća brzina i u ovom slučaju iznosi identičnih 192 km/h. A prosječna potrošnja kod ovog modela iznosi tek četiri litre na 100 km.

Dizelaš također ispušta samo 104 g/CO_2 po km, čime je i osnovica za posebni porez niža (17.000 kuna kod benzinca, te 11.300 kn za dizelaša). U Hrvatskoj, kod generalnog uvoznika tvrtke „Ruting", cijena HR-V-a s benzinskim motorom i Comfort paketom opreme iznosi 187.900 kuna, dok dizelaš s istom opremom stoji 199.800 kuna. Uz, naravno, uštedu za HR naljepnicu.

OBITELJSKI AUTOMOBIL U ATRAKTIVNOM PAKIRANJU

HR-V je za Hondu iznimno važan automobil jer ulazi u jedan od najbrže rastućih segmenta, onaj manjih SUV vozila. Poznato je kako prodaja SUV vozila raste iz godine u godinu i taj trend ni najmanje ne posustaje, dapače. Upravo zato Honda, koja inače ima vrlo uspješan model u višem SUV segmentu (CR-V) sad, eto, kupcima nudi i cjenovno povoljniji automobil koji, međutim, daje zaista odličnu prostranost uz prtljažnik kapaciteta od nemalih 453 litara. Ukratko: HR-V je zaista pravi obiteljski automobil u atraktivnom pakiranju.

KAKO POBJEĆI IZ ZAGRLJAJA FOBIJA

Broj poznatih fobija je toliki da nam se čini kako ih psiholozi izmišljaju iz hobija; kompilirali su ih dosad više od tisuću. I makar je dobar broj u prvi mah zaista smiješan, utjecaj koji imaju na ljude koji od njih pate više je nego ozbiljan

piše **Stjepan Vudrag**

Kad je u vrijeme Velike depresije 1933. godine, u svom inauguracijskom govoru Franklin Roosevelt izjavio da je strah jedino čega se Sjedinjene Američke Države imaju bojati, zapravo je opisao fobofobiju – strah od straha. Iako je 32. američki predsjednik na umu imao drugačiju poruku, nesvjesno je konstatirao da se strahovi manifestiraju u svakoj dimenziji života koju je mozak sposoban percipirati.

No, strah i fobija, iako usko povezani, nisu isto. U otkrivanju razlika, kao i za neka druga pitanja vezana uz strahove i fobije o kojima se u ova današnja vremena sve više govori, za stručnu smo pomoć konzultirali psihologa **Luku Gerića**.

Strah je jedna od osnovnih ljudskih emocija. Baš poput svih drugih emocija, može biti blag, srednji ili intenzivni te može trajati kraće ili dulje, ovisno o situaciji i osobi. Promijeni li osoba svoj stil života kako bi strahom upravljala, tad već govorimo o fobiji. Precizniju razliku između straha i fobije objašnjava nam naš sugovornik:

– Strah je prirodna reakcija na prijeteći događaj, objekt ili situaciju, i kao takav ima svoju ulogu u prilagođenom funkcioniranju pojedinca. S druge strane, za fobiju možemo reći da spada u poremećaj funkcioniranja mehanizama, u osnovi to su manifestacije straha koje onemogućavaju adekvatno reagiranje pojedinca u prijetećoj situaciji. Drugim riječima, osobe s fobijama u „bori se ili bježi” (*fight or flight*) situaciji, ne reagiraju na isti način kao i osobe bez njih. Umjesto da se adekvatno suoče sa situacijom, preplavljeni intenzitetom emocionalnog doživljaja, u pravilu reagiraju patološkim i nezrelim obrambenim mehanizmima. Kako fobije spadaju u anksiozne poremećaje ličnosti, u njihovoj je definiciji strepnja od onoga što se može dogoditi u budućnosti. Za razliku od straha, kod fobije to se događa bez prisutnosti stresora (izvor stresa/straha). Kako je za organizam to stanje iscrpljujuće, osoba nema resursa za korištenje konstruktivnih strategija součavanja u situacijama kad se sam stresor pojavi – tumači Gerić.

EVOLUCIJSKI, STRAH NAM POMAŽE u zaštiti. Upozorava nas na opasnosti i priprema nas da se s tom opasnošću nosimo. Bojati se vrlo je prirodno, a strah je u nekim situacijama od velike pomoći. Kad osjetimo opasnost, mozak reagira instantno, šalje signale koji aktiviraju živčani sustav, a to uzrokuje tjelesne reakcije poput ubrzanog pulsa, bržeg disanja i povećanog krvnog pritiska. Krv se ubrzano pumpa u mišiće i priprema tijelo na fizičku akciju (borba ili bježanje). Koža se znoji da održi tjelesnu temperaturu. Tijelo u tom „bori se ili

bježi" stanju, ostaje sve dok mozak ne dobije informaciju da je „sve čisto". Nekad se strah pojavi zbog nečeg neočekivanog (poput glasnog zvuka), iako realna opasnost ne postoji. To je zato jer je reakcija instantna – nekoliko je sekundi brža od procesa koji mozak provrti ne bi li evaluirao što se događa. Kad dobije informaciju da nije opasno („O, to je samo balon puknuo"), ugasi tu reakciju. Sve to dogodi se u nekoliko sekundi.

Kod fobija, strah je u odnosu na potencijalnu opasnost obično izvan svakih proporcija. No, strah za osobu s fobijom vrlo je stvaran i intenzivan, premda većinu fobija ljudi sa strane smatraju iracionalnim. Gerić pojašnjava:

– Fobije se percipiraju iracionalnim od strane drugih jer izvor straha nije prisutan, ali nazvati ih sve iracionalnima nije točno. Strahovi od zmija, primjerice, ili visina, imaju svoju važnu evolucijsku funkciju te ih kao takve treba razlikovati od uvjetovanih reakcija na objektivno neprijeteće objekte (npr. strah od žute boje, strah od okruglih stvari i tomu slično).

DIJELU MOZGA KOJI NAS upozorava na opasnost nekad jednostavno postane dosadno. Odražava se to na broj poznatih fobija koji je toliki da se čini kao da ih psiholozi izmišljaju iz hobija. Kompilirali su ih dosad preko tisuću (!), a neke od njih su zaista smiješne. No, utjecaj koji imaju na ljude više je nego ozbiljan. Neuroznanost nam objašnjava kako su fobije često povezane s amigdalom, dijelom mozga zaslužnim za emocije:

– Istraživanja fobija i mehanizama uključenih u njihov nastanak još su daleko od gotovih, a kao i u svim znanstvenim granama danas, interdisciplinarna su. Počeci su vezani uz klasične eksperimente Skinnera i Watsona, a oni su ukazali na važnu ulogu klasičnog i operantnog uvjetovanja u nastanku fobija. Watson je još 1920. proveo eksperiment s ciljem dokazivanja o klasičnom uvjetovanju. Subjekt eksperimenta bio je tek devetomjesečni Albert što čitav eksperiment sa strane etičke opravdanosti čini upitnim. Poput ostale djece, Albert se nije bojao životinja već su ga zabavljale. Tijekom eksperimenta posegnuo je za malim bijelim mišem, a Watson je tad proizveo snažan iznenadni zvuk udarcem o gong. Buka je predstavljala neuvjetovani podražaj, a strah djeteta neuvjetovanu reakciju. Ponavljanjem postupka Watson je kod djeteta izazvao uvjetovanu reakciju straha na samu pojavu miša, a to je dokaz klasičnom uvjetovanju. No, neočekivano se usput dokazao i još jedan psihološki fenomen: generalizacija podražaja – Albert se kasnije počeo bojati i bijelih zečeva, pa čak i bijele brade Djeda Božićnjaka, a i na sve druge slične podražaje reagirao je plačem!

KOLIKO GOD SE NEKE ČINILE BIZARNE I SMIJEŠNE, NI JEDNA FOBIJA NIJE BEZAZLENA – STVARAJU NELAGODU I STRAH, POJAŠNJAVA PSIHOLOG **LUKA GERIĆ**

NEKE RIJEČI KOJE U SEBI SADRŽE RIJEČ „FOBIJA", POPUT HOMOFOBIJE ILI KSENOFOBIJE, NE ODNOSE SE NA STRAH VEĆ NA PREDRASUDE ILI DISKRIMINACIJU

Fobije se obično javljaju u ranom djetinjstvu, tinejdžerskim godinama ili ranoj odrasloj dobi. Uzroci su obično stresne situacije ili iskustva, zastrašujući događaji, a mogu se javiti i u slučaju kad roditelj ili drugi član domaćinstva ima fobiju koje dijete postupno postaje svjesno.

– Novija istraživanja sve više potvrđuju i određenu dozu hereditarnosti. Kako su se postavljala pitanja zašto su neke fobije toliko raširene (primjerice strah od zmija), tako su se znanstvenici okretali genetskim i epigenetskim faktorima te su identificirali hereditarnost određenih mutacija. Laički rečeno, ako deset generacija zaredom ima problema sa zmijama, priroda se pobrine da im ne prilazimo – izazivaju refleksnu reakcija straha. Također, prenatalna istraživanja pokazuju utjecaj majčinih iskustava, posebno u posljednjem tromjesečju. Djeca zrcale majčine emocije do te mjere da do određene dobi ni ne percipiraju majku kao zasebni entitet već kao ekstenziju sebe. Sve nas to priprema za samostalan život, a traumatski događaji tu mogu imati dugoročne posljedice...

Prema nekim istraživanjima, čak 40 posto fobičara ima barem jednog roditelja koji ima slične probleme.

DISKRIMINACIJA I PREDRASUDE

Neke riječi koje sadrže riječ „fobija" ne odnose se na strah već na predrasude ili diskriminaciju. Homofobija tako nije nekontrolirani strah od homoseksualnih osoba već odbojnost tj. diskriminacija protiv njih. Ksenofobija je odbojnost prema strancima ili nepoznatom. Sličnih primjera ima još (recimo, islamofobija), no iako znanost rješava brojne psihološke probleme, za liječenje ovih „bolesti" manje je mogućnosti – još uvijek nije poznat lijek za glupost!

FOBIJE MOŽEMO PODIJELITI na jednostavne, kompleksne i agorafobiju. Jednostavne se obično javljaju u ranoj fazi života, a lakše ih se riješiti od ostalih. Uključuju nesrazmjeran strah od specifičnih situacija, živih bića, mjesta, aktivnosti ili stvari. Neke od njih su dentofobija (strah od zubara), sinofobija (strah od pasa), ornitofobija (strah od ptica), aviofobija (strah od letenja – u Americi je mnogo češći od napada na Blizance 11. 9. 2001)...

Kompleksne fobije obično se javljaju kasnije, a vezane su uz anksiozne poremećaje. Dijele se na socijalne fobije (osjećaj paralize u socijalnim situacijama), panične poremećaje (strah se javlja bez očiglednog razloga) i specifične poremećaje gdje je vidljiv okidač, a zbog čega je njih najlakše riješiti.

Agorafobija pak nije samo strah od otvorenih prostora već anksiozni poremećaj koji karakterizira strah u situacijama u kojima patnik percipira okolinu kao opasnu, neugodnu i nesigurnu. Za terminološku konfuziju zaslužna je činjenica da se takve situacije događaju uglavnom izvan kuće. Uzroci su još uvijek poprilično misterij, ali vjeruje se da je za njih zaslužna kombinacija životnih iskustava, genetike i kemije mozga.

Nažalost, za prevladati fobije nije dovoljna snaga volje, no ima itekako učinkovitih metoda. Najnoviji tretman u prevladavanju fobija, terapija je izlaganjem u virtualnoj stvarnosti. Pacijent je smješten u sobu s projekcijom čime terapeut dobiva potpunu kontrolu nad situacijom i može je prilagoditi individualnim potrebama pacijenata. Fobičaru se postepeno simulira objekt straha čime se dokida njegova moć da ga terorizira.

Druge tehnike u borbi protiv fobija uključuju grupne terapije, terapije izlaganja, eksperimentalne metode, kognitivno-bihevioralnu terapiju i suočavanje. Za suočavanje sa strahom bitno je da je postupno, a sam početak često je najteži dio. Pomaže i meditacija:

– Postoji pravilo (koje proizlazi iz osnova funkcioniranja simpatikusa i parasimpatikusa) da osoba ne može u isto vrijeme biti napeta i opuštena. Tehnike disanja i relaksacije tako dovode do „štednje" resursa koji nam omogućavaju adekvatnije suočavanje sa stresorom. No, valja napomenuti da je to često samo prvi korak u prevladavanju fobija, a put je različit od pojedinca do pojedinca. Dok su neki spremni za suočavanje nakon samo par sesija, kod drugih je problematika puno dublja i dugi niz godina s neprilagođenim reakcijama se generalizira se u sve sfere života, pa to onda zahtijeva učenje prilagođenih reakcija, ponašanja, suočavanja...

Koliko god se neke činile bizarne i smiješne, ni jedna fobija nije bezazlena. Stvaraju nelagodu i strah, a, nažalost, sve su češća pojava. No, isto tako, metode za prevladavanje konstantno napreduju. Većina fobija tako je rješiva, a potrebno je samo pokrenuti se i napraviti odlučujući prvi korak – suočavanje.

ŠARENI IZBOR STRAHOVA

HEMOFOBIJA – strah od krvi
NEFOFOBIJA – strah od oblaka
KSANTOFOBIJA – strah od žutog
KROMOFOBIJA – strah od svijetlih boja
ALEKTROFOBIJA – strah od pilića
ARAHNOFOBIJA – strah od paukova
KOULROFOBIJA – strah od klaunova
ANTOFOBIJA – strah od cvijeća
PANFOBIJA – strah od svega (neodređen strah)
ITIFALOFOBIJA – strah od erekcije
EUROTOFOBIJA – strah od ženskih genitalija
HIPPOPOTOMONSTROSESQUIPPEDALIOPHOBIA – strah od dugih riječi
EUFOBIJA – strah od dobrih vijesti
KAKOFOBIJA – strah od ružnoće

LORENZO

DRAMA SVIH DRAMA U KRALJEVSKOJ KLASI

Valentino Rossi ima 36 godina i omiljeni je trkač najjače klase najjačeg motociklističkog prvenstva na svijetu. Jedan od najvećih u povijesti, u zadnjoj utrci sezone izgubio je osmu zvjezdicu...

piše **Domagoj Kuna**

Spuštene glave pobjednika i poraženog. Ona Jorgea Lorenza spuštena je od silnog ganuća osvajanjem trećeg naslova prvaka svijeta, a glava Valentina Rossija tugaljivo visi zbog raspršenog sna o osmom naslovu. Sezona 2015. završena je „dramom svih drama“...

Uzmite tinejdžera, stavite ga na čelo države i, kako nam je povijest puno puta pokazala, za mjesec dana država će biti u ratu. Sasvim suprotno, uzmete li „stare kvrge“ i stavite ih u vojsku umjesto uobičajenih tinejdžera, u tom ratu nitko nikada ne bi poginuo. Srećom, već se dugo nije dogodilo da države vodi netko tko mora u osam već biti u krevetu, ali, nažalost, u rat, u borbu, još uvijek velikim dijelom idu oni koji legalno ni pivo ne mogu naručiti u birtiji. U tim godinama, borba je previše slatka da se u njoj ne sudjeluje, pa čak i pod cijenu života.

Draž borbe je i ono što ljude prvenstveno privlači sportu. Nitko nije napeto iščekivao borbe Alija, Tysona ili Klička samo zato da bi čuo njihove misli prije meča. Ljude zanima krv i ako su dovoljno mladi, pokušat će je i sami okusiti. Ako su pak dovoljno stari, znat će da je bolje ipak samo gledati kako to drugi rade...

Talijan Valentino Rossi ima 36 godina na grbači i omiljeni je trkač najjače klase najjačeg motociklističkog prvenstva na svijetu, jedan je od najvećih u povijesti. Poput napuštenog psa kojega su jednom nahranili i sad nikako ne želi otići, u najjačoj je klasi motociklističkog prvenstva već šesnaest godina i preživio je dovoljno da zna kako ne bi trebao ulaziti u fizičke sukobe na trkaćoj stazi. Španjolac Jorge Lorenzo, ni star ni mlad, vozački je stroj koji, u savršenim uvjetima, nepogrešivo odrađuje sve što je potrebno za pobjedu na utrci. Treći junak naše priče, još jedan Španjolac, Marc Márquez nakupio je tek 22 godine životnog staža i najmlađi je trkač u povijesti natjecanja koji je uspio osvojiti prvenstvo. Svojim je beskompromisnim stilom konstantno u sukobu sa zakonima fizike, ali i ostalim trkačima.

Ovogodišnji se prvak nije znao sve do zadnjeg kruga zadnje utrke prvenstva. Razlika između vodećeg Valentina Rossija i prvog do njega Jorgea Lorenza bila je svega sedam bodova, no Lorenzo je započinjao Valenciju, tu zadnju, odlučujuću utrku, s prvog startnog mjesta i tamo je namjeravao ostati sve do kraja, a Rossi, zbog svježe dodijeljene kazne sa još svježije odbijenom žalbom, sa zadnjeg. Dvojica trkača iz tvorničkog tima Yamahe, na posve suprotnim stranama startnog poretka, u borbi za isto mjesto na cilju. Samo njih dvojica imaju mogućnost osvajanja naslova, ali to nikako neće biti utrka samo njih dvojice...

Valentino Rossi, s 36 godina poput dinosaura u svijetu suvremenog

JORGE LORENZO (LIJEVO) NA KRAJU OVE LUDO ZANIMLJIVE SEZONE USPIO JE KUĆI PONIJETI NASLOV SVJETSKOG PRVAKA U KRALJEVSKOJ KLASI, ISPRED **VALENTINA ROSSIJA** (DESNO)

motociklističkog natjecanja, uspio je natjerati evoluciju da u njegovom slučaju prebacuje normu više i od samog Alije Sirotanovića. Kako god mu je MotoGP mijenjao životne uvjete, kakve god mu je protivnike MotoGP bacao, Rossi se prilagođavao i pobjeđivao. On je zadnji prvak divlje ere dvotaktnih 500cc motocikala, prvi šampion MotoGP klase i nositelj crnog pojasa u svakom stilu vožnje koji obećava pobjedu. Sezona 2015. bila je njegova prilika da izjednači rekord legendarnog Giacoma Agostinija od osam osvojenih prvenstava kraljevske klase.

Sve do polovice prvenstva, Rossijevi su navijači zadovoljno gledali kako lik s postera na njihovim zidovima marljivo skuplja bodove i nezaustavljivo kopa bodovni jarak između sebe i ostalih iza njega. Njegov momčadski kolega Lorenzo, iako uvijek u blizini i unatoč nekolicini pobjeda, nije se uspio odviše približiti svom starijem kolegi.

No onda je došao drugi dio sezone. Márquez, iako je sasvim izgubio šansu za trećim uzastopnim naslovom prvaka, odjednom počinje loviti pobjede i, sasvim nepozvan, na pobjedničko postolje miješati narančastu boju svog Repsol Honda trkaćeg kombinezona u plavetnilo Yamahinog dvojca. Kao da to nije dovoljno, Dani Pedrosa, Márquezov momčadski kolega, sa svojom novopronađenom željom za pobjeđivanjem uključio se u to razaranje navijačkih živaca. Honde su preuzele pobjedničku ulogu, a Yamahini Lorenzo i Rossi, uhvaćeni u svojoj borbi za prvaka, na utrkama su bilježili ona mjesta koja se baš i ne pamte.

Rossijev se jarak počeo zatrpavati. Polako, sasvim neprimjetno, borba za naslov svjetskog prvaka pretvorila se u grozničavu borbu za svaki centimetar trkaće staze, za svaku tisućinku sekunde prednosti ispred onog drugog. Zanimljivost je prerasla u nešto gotovo nezdravo, a nokti su postali deficitarna roba ispred televizijskih ekrana.

Stari lisac Rossi može cijelu utrku odvesti istim tempom čak i s polovicom motora. Lorenzo uvijek snažno kreće, ali forma mu pada pred kraj utrke. Nitko ne može predvidjeti što će Márquez napraviti. Onaj četvrti,

LEGENDARNI RIVALI

Kao što svaki Batman ima Jokera, a svaki Dinamo ima Hajduka, tako svaki legendarni trkač kraljevske klase ima svog legendarnog suparnika. Od jednostavnog pružanja srednjaka tijekom utrke, do razmjene otisaka šaka na licima, ovo su legendarna motociklistička rivalstva:

Kenny Roberts vs Barry Sheene

King Kenny i Veličanstvena Sedmica odvezli su 1970. na Silverstoneu vjerojatno najbolju utrku sedamdesetih. Nakon bezbrojnih izmjena na vodećoj poziciji i trenutak prije nego će Robertsova brža Yamaha ponovno prestići njegov sporiji Suzuki, Sheene pozdravlja Robertsa srednjim prstom.

Valentino Rossi vs Max Biaggi

Možda najveći Doktorov suparnik ikada, Mad Max, Talijan koji nikada nije osvojio naslov, imao je nesreću natjecati se za krunu baš u vrijeme kad je na scenu stupio mladi Rossi. Za vrijeme utrke na Suzuki 2001. godine, Biaggi na ciljnoj ravnini laktom gura Rossija sa staze. Rossi se vraća, prestiže Biaggija odmah u sljedećem zavoju i pozdravlja na Sheeneov način.

Michael Doohan vs Alex Criville

Imati dva prvaka u istoj momčadi, na papiru je uvijek dobra ideja. U stvarnosti, šef takve momčadi uvijek završi na tabletama za smirenje. Honda je takvu situaciju imala 1996. godine kad je nedodirljivog Micka Doohana njegov mladi kolega, nakon duge borbe prepune kontakata, napokon udario i uzrokovao izlijetanje obojice sa staze. Criville je uspio osvojiti svoj prvi i jedini naslov prvaka tek u sezoni u kojoj je Doohan, zbog teške ozljede, prekinuo karijeru.

Wayne Rainey vs Kevin Schwantz

Najdulje i najsportskije rivalstvo. Započeto u američkom AMA Superbike prvenstvu i nastavljeno u najjačoj klasi, njihove dvoboje nije obilježilo nasilje ili maštoviti pozdravi nego prekrasan ples na stazi dvojice majstora koji pokazuju sav sjaj svog talenta. Nakon Raineyjeve teške nesreće i završetka karijere, postali su bliski prijatelji...

Sezona 2015. bila je velika Rossijeva prilika da izjednači rekord legendarnog Giacoma Agostinija od osam osvojenih prvenstava kraljevske klase

Na pomolu je novo legendarno rivalstvo, ostaje tek pitanje tko će biti onaj glavni suparnik prgavcu Marquezu: Lorenzo, Rossi ili čak možda Pedrosa?

Pedrosa, pojačava tempo upravo onda kad Lorenzo počinje opadati. Tko će pobijediti u tom velikom finalu?

Nakon što je tijekom sezone zabilježio četiri pobjede, ali i nekoliko sudara s Márquezom i dovoljno kaznenih bodova da ga pošalju na začelje startnog poretka zadnje utrke, Rossi ima najteži zadatak. Lorenzo je skupio šest pobjeda i kreće s prve startne pozicije na stazi koju pozna jako dobro. Márquez ima pet pobjeda, ali zbog čestih ispadanja iz utrka nema priliku za osvajanje prvenstva. No, stekao je nešto drugo – želju za borbom s Rossijem, svojim nekadašnjim idolom, a sada čovjekom s kojim na trkaćoj stazi razmjenjuje boju s oklopa svog motocikla. Onaj četvrti, Pedrosa, ima dvije pobjede i utrku započinje s trećeg mjesta.

Utrka je započela uobičajeno: silovit tempo Lorenza je odveo u vodstvo. Honde su strpljivo slijedile. Rossi, nakon što je fanatičnim tempom prestigao dvadeset i dva trkača i zapravo postao junak utrke, završio je na četvrtoj poziciji i s osvojenih trinaest bodova u finalnoj utrci završio je prvenstvo sa samo pet bodova manje od svježeg prvaka Lorenza. Trkaći se svijet zapalio. Pa to je podvala! Zar se Rossi morao natjecati sam protiv njih trojice?!

Sasvim slučajno, Jorge Lorenzo, Marc Márquez i Dani Pedrosa iste su nacionalnosti. Zadnju polovicu te zadnje utrke Márquez i Pedrosa, sasvim očekivano, uhvatili su vodećeg Lorenza, no nekako ga nisu uspjeli prestići... Lorenzovo bi treće mjesto na toj završnoj utrci u „njegovoj" Valenciji značilo osvajanje samo šesnaest bodova i ostanak na konačnom drugom mjestu u prvenstvu, iza talijanskog velemajstora. Rossijevi navijači bili su decidirani: nema dileme, u pitanju je zavjera!

Po svemu sudeći, na pomolu je novo legendarno rivalstvo, ostaje tek pitanje tko će biti onaj glavni suparnik prgavcu Marquezu. Hoće li Lorenzo dobiti svog prvog pravog rivala ili Rossi svog, nakon Biaggija, Gibernaua, Stonera, sad već tko zna kojeg po redu? A možda, ali samo možda, to bude Dani Pedrosa, taj vječiti drugi iza tri prvaka, moguće on odluči da je 2016. upravo sezona za osvojanjem svog prvog naslova MotoGP-a, te kraljevske klase.

Kako god bilo, urnebesni finiš ove sezone, na najbolji je način najavio sljedeću, a na silno zadovoljstvo svih ljubitelja utrkivanja na dva kotača.

LORENZO
PEDROSA

MARC MÁRQUEZ

ZADNJIH PETNAEST PRVAKA

2001.	**Valentino Rossi** (Italija)	Honda
2002.	**Valentino Rossi** (Italija)	Honda
2003.	**Valentino Rossi** (Italija)	Honda
2004.	**Valentino Rossi** (Italija)	Yamaha
2005.	**Valentino Rossi** (Italija)	Yamaha
2006.	**Nicky Hayden** (SAD)	Honda
2007.	**Casey Stoner** (Australija)	Ducati
2008.	**Valentino Rossi** (Italija)	Yamaha
2009.	**Valentino Rossi** (Italija)	Yamaha
2010.	**Jorge Lorenzo** (Španjolska)	Yamaha
2011.	**Casey Stoner** (Australija)	Honda
2012.	**Jorge Lorenzo** (Španjolska)	Yamaha
2013.	**Marc Márquez** (Španjolska)	Honda
2014.	**Marc Márquez** (Španjolska)	Honda
2015.	**Jorge Lorenzo** (Španjolska)	Yamaha

Audi A4

Audijeva četvorka za čistu peticu

Audi A4 i dosad je bio broj 1 u svom segmentu, a ako uzmemo u obzir sve kvalitete novog proizvoda, onda će tu sasvim sigurno i ostati

piše **Mislav Frleta**

Svaki proizvođač ima po jedan model koji mu je ključan u ponudi. Ne treba biti nobelovac da bi se shvatilo kako je to obično onaj najprodavaniji, onaj o kojemu najviše ovisi poslovanje tvrtke. Volkswagen ima Golf, Peugeot ima 208-icu, Opel Astru, a kod Audija to je A4.

Novi model je deveti u nizu generacija „četvorke". Istina, pri brojanju u obzir se uzima i Audi 80 kako se nekad zvao model više srednje klase tvrtke iz Inoglstadta. Upravo je i 80-ica stvorila čvrste temelje na kojima je kasnije svoju uspješnicu gradio A4.

Za Audi bi svaki eventualni krivi korak prilikom oblikovanja i predstavljanja nove generacije mogao doslovno biti koban za cijelu tvrtku zbog težine koju A4 ima u prodaji. Upravo zato inženjeri i dizajneri doista imaju delikatan posao - napraviti nešto novo, a opet ne riskirati pretjerano, jer poslovica „tko riskira profitira" nije uvijek omiljena u menadžmentu.

Prema najavama za novi A4, ekipa iz Audija krenula je doslovno od nule ili kako se kaže od lista praznog papira. I tako je nedavno predstavljen svjetskoj javnosti u 90 posto potpuno novi proizvod; tako se bar najavljivalo... Ako samo čitate tekst, a ne pogledate fotografije, možete pomisliti da nećete ni prepoznati novi Audijev model.

No, nije baš tome tako. Neka pravila svakako postoje, pa su tako i dizajneri (iako su krenuli od praznog lista papira) ipak malo „škicnuli" u dosadašnje projekte prije negoli su ponudili novo rješenje. To znači da novi A4 ima jasna obiteljska obilježja i ne može se nikako promašiti tko su mu „ćaća i mater". To nasljeđivanje linija naročito je izraženo kod premium brendova gdje kupci baš i nisu ljubitelja ruleta i više vole staloženi razvoj. Čak je i dimenzijama novi A4 sličan prethodniku. Govorimo o povećanoj dužini od svega 2 centimetra i većoj širini od samo centimetar. Međutim tih nekoliko centimetra ima ipak utjecaj i to u unutarnjem prostoru koji nudi više komfora kako na prednjim, tako poglavito na stražnjim sjedištima.

U Audiju tvrde kako novi A4 ima praktično svu moguću tehnologiju koja je dosad bila rezervirana za vozila visoka klase, ili u prijevodu - za najluksuznije limuzine. Odmah se ističe mogućnost promjene izgleda instrumentne ploče. Ona može prikazivati klasične pokazivače poput

brzine i broja okretaja, međutim odaberete li tu opciju, ona se može pretvoriti u veliki navigacijski sustav. Vrlo atraktivno i korisno, jer vozač ne mora skretati pogled u stranu, već sve relevantne podatke ima ispred sebe. To je samo jedan detalj onoga što nudi novi A4, praktično vrhunski komfor u nešto manjem pakiranju. Sigurnosna oprema je također na visini - od automatskog držanja razmaka, do najsloženijih elemenata aktivne i pasivne sigurnosti.

Što se motora tiče, u početku će u ponudi biti tri benzinska i tri dizelska motora. Osnovni benzinac je 1.4 litarski koji razvija najveću snagu od 150 konja. Još prije 15 godina automobil s takvom snagom bi dobio epitet sportskog, a danas je to tek „entry level". To je samo još jedan dokaz razvoja automobilske industrije koje ponekad nismo ni svjesni.

Do stotke model 1.4 dolazi za 8,5 sekundi i razvija najveću brzinu od 210 km/h. A pritom troši tek 4,9 l/100 km što je uistinu impresivno. Veći 2.0 litarski benzinac dolazi u dvije izvedbe. Ona jača razvija najveću snagu od 252 KS i omogućuje ubrzanje do stotke od 5,8 sekundi, dok je najveća brzina ograničena na 250 km/h. Slabija izvedba razvija snagu od 190 konja, ali je zato iznimno štedljiva jer troši 4,8 l/100 km, a pritom do 100 km/h dolazi za 7,3 sekundi. Taj model nosi naziv ultra, upravo zbog tog naglaska na potrošnju i nisku emisiju CO_2 koja iznosi samo 109 g/CO_2 po km. Upravo zbog te niske emisije, ovaj model ima zanimljivu cijenu na hrvatskom tržištu.

Međutim koliko god se trudili prikazati novo ruho benzinskih motora koji su postali kudikamo štedljiviji, efikasniji, jednom riječju bolji, poznato je da u Hrvatskoj odabir najčešće ipak pada na tri dobro poznata slova -TDI. „Dizel je dizel" i to se sigurno neće tako brzo promijeniti. Uzalud se pokušava ocrniti slika dizelaša, njihove prednosti su jače od svake negativne kampanje, a ako postoji kralj među dizelima, onda je to TDI motor koji se bezbroj puta dokazao i pokazao kao najbolje rješenje.

Sigurna oklada u prodaji je 2.0 litarska verzija koja dolazi u izvedbi od 150 i 190 konja. Slabija izvedba ima ubrzanje od 8,7 sekundi i razvija najveću brzinu od 219 km/h, a pritom potrošnja pada ispod 4 litre, odnosno prosjek iznosi 3,8 litara. A čak je i emisija CO_2 simbolično spuštena ispod 100 g/CO_2 po km (99 g/CO_2 po km). To je iznimno važno jer taj jedan gram često spušta vozilo u nižu poreznu kategoriju i stoga se zapravo u konačnici cijena dizelaša izjednačila s benzincima što je dodatni čavao u lijesu benzinaca na pojedinim tržištima, premda, ruku na srce, takvu presudu ne zaslužuju.

Dodatna zanimljivost je da je trenutno jedini šestocilindrični motor u ponudi dizelaš i to 3.0 litarski TDI motor koji opet dolazi u dvije različite izvedbe od 219 i 272 KS. Da, najjači model u ponudi je trenutno dizelaš koji do stotke dolazi za 5,3 sekunde, dok je naravno opet najveća brzina ograničena na 250 km/h. Ovaj model inače jedini dolazi s tiptronic mjenjačem s osam stupnjeva prijenosa. Ostali modeli imaju mogućnost odabira između klasičnog ručnog mjenjača ili pak S-tronic mjenjača (koji se razlikuje u odnosu na tiptronic i ima 7 stupnjeva prijenosa).

Cijena osnovne benzinske i dizelske izvedbe je identična i iznosi 279.200 kuna. To je iznimno konkurentna cijena ako se usporedi s direktnom konkurencijom i razinom opreme. Audi A4 je i dosad bio broj 1 u svom segmentu, a ako se uzmu u obzir sve kvalitete novog proizvoda, onda će tu sasvim sigurno i ostati.

AUDI NAJAVLJUJE KAKO NOVI A4 IMA PRAKTIČNO SVU MOGUĆU TEHNOLOGIJU KOJA JE DOSAD BILA REZERVIRANA SAMO ZA VOZILA VISOKA KLASE

INDIJSKA KUHINJA U LONDONU

Spremate li se uskoro u London? Naš gastronomski stručnjak preporuča vam da posjetite dva izvanserijska indijska restorana – **Tamarind** i **Quilon**, oba nagrađena Michelinovim zvjezdicama

piše **Velimir Cindrić**

Kad su prvi Europljani stigli u Indiju bili su šokirani shvativši da lokalno stanovništvo umjesto toaletnog papira rabi vodu. Nakon što je jedan od njih pozvan na indijsku gozbu, rekao je – „dobro da ga ne rabe, jer bi se zapalio!".

Naravno, radi se o jednoj od mnogih poluduhovitih šala na temu ljutine indijskih jela, temeljenih na predrasudi da je sva hrana u toj zemlji abnormalno ljuta. Kažemo predrasudi, jer u ogromnoj Indiji s gotovo 1,3 milijarde stanovnika ima mnogo regionalnih kuhinja s još više jela, od kojih mnoga nisu ljuta, niti se uklapaju u predodžbu laika o hrani te zemlje.

Usprkos tomu, predrasude kad je u pitanju indijska kuhinja ostaju. Jedna od njih je i ona o najtradicionalnijoj vrsti britanskoga lokala u kojem se poslužuje hrana, kojim mnogi drže *fish-and-chip shopove*, makar britanski povjesničari hrane imaju čvrste podatke koji pokazuju da se ta vrst zalogajnice prvi put pojavila u Londonu tek 1860-ih, više od pola stoljeća nakon prvog indijskog restorana u tome gradu – Hindoostanee Coffee Housea, koji je svoja vrata otvorio 1810.

Taj je restoran još prije dva stoljeća utro put suvremenoj sceni indijskih restorana u Britaniji, koja danas broji više od 10.000 lokala ili jedan na 6500 stanovnika. Radi se o industriji koja trenutačno vrijedi 3,2 milijarde funti, drži dvije trećine restoranskog nacionalnog posla uopće i mjesečno posluži 10 milijuna ljudi. Naravno da se tu prvenstveno radi o anglo-indijskim restoranima u kojima su jela prilagođena britanskome ukusu, pa ne čudi da se danas, primjerice, *tikka masala* od piletine drži jednim od „pravih britanskih specijaliteta".

No, istodobno, London je i grad s najvećom koncentracijom autentičnih i kvalitetnih indijskih restorana te prijestolnica indijske kuhinje izvan njezina domicilna područja. Ta je kuhinja u Britaniji sazrijevala desetljećima, najčešće posredstvom već spomenutih neautentičnih i kvalitetom upitnih restorana, sve dok 1982. u Londonu nije

TAMARIND NUDI AUTENTIČNA SJEVERNOINDIJSKA JELA, PA RESTORANSKA KUHINJA MORA OMOGUĆAVATI SVE TRADICIONALNE TEHNIKE PRIPRAVE, KAŽE *CHEF* **PETER JOSEPH** (U DRUŠTVU NAŠEG SURADNIKA)

20 Queen Street, Mayfair, London W1J 5PR (tel. +44 20 7629 3561)

Jedno od najpopularnijih jela u Tamarindu je *Janjeća koljenica Hyderabadi,* poslužena u umaku od cimeta, kardamoma, klinčića, đumbira i češnjaka

otvoren Bombay Brasserie, prvi pravi indijski restoran u Britaniji, koji je čitavu scenu digao na sasvim novu razinu i kojemu se može zahvaliti za današnju raskošnu scenu lokala s tom vrstom kuhinje.

Upravo stoga, kao i zbog činjenice da se u nas, iako je *curry* prilično omiljen, indijski restorani pojavljuju vrlo sramežljivo (Zagreb ih, recimo, broji dva), odlučili smo proučiti scenu indijskih restorana u Londonu, posjetiti najbolje i sastaviti vodič za ljubitelje indijske kuhinje koji posjećuju taj grad.

MEĐU RESTORANIMA koje smo posjetili, za detaljniji prikaz odlučili smo izdvojiti dva izvanserijska primjera – Tamarind i Quilon, oba nagrađena Michelinovim zvjezdicama, kao predstavnike dvaju polova indijskih regionalnih kuhinja, one snažne i teže sa sjevera, te lakše i delikatnije s juga.

Prvi od njih, Tamarind, nalazi se u elegantnoj četvrti Mayfair i sjajan je primjer restorana koji se temelji na tradicionalnoj mogulskoj kuhinji bogatoj ribljim i mesnim jelima spravljenim u autentičnoj *tandoori* peći, kakva se rabi na sjeverozapadu Indije. Jelovnik, o kojem se danas brine 37-godišnji *chef* Peter Joseph, poprilično je eklektičan i posvećen jasnim, snažnim okusima.

– U Tamarindu se bavimo sjevernoindijskom kuhinjom, što je tradicija ovog restorana, i možemo se pohvaliti da imamo mnogo stalnih gostiju, kako Britanaca i Indijaca, tako i turista. Osim toga, bavimo se tradicionalnom kuhinjom, a ne modificiranom ili

U UGODNOJ SALI TAMARINDA UŽIVA SE U MORSKOJ SALATI (GORE), JANJEĆIM KOTLETIMA *PUDHINA*, GOSHT DUM BIRYANIJU, MALAI TIKKI (SREDINA), TIGER KOZICAMA (DOLJE) I MNOGIM DRUGIM SPECIJALITETIMA

QUILON
41 Buckingham Gate,
London SW1E 6AF
tel. +44 20 7821 1899

CHEF RESTORANA **QUILON** (GORE), **SRIRAM AYLUR**, NUDI OBILJE IZVORNIH JELA DELIKATNE JUŽNJAČKE KUHINJE (DESNO) I MNOŠTVO SPECIJALITETA OD RIBE, RAKOVA I MORSKIH PLODOVA, POPUT JELA RIBARSKI ULOV (KRAJNJE DESNO)

europeiziranom. Dakle, namirnice i okusi su autentični, a jedina razlika je u količini začina koje rabimo – objašnjava simpatični Jospeh, koji se kuhanjem zarazio još kao dječak, gledajući kulinarske šou emisije u rodnoj Indiji.

Peter je učio kod poznatog indijskog *chefa* Rakesha Upadhyaya, a u London je stigao 2004. s 26 godina. Najprije je radio u jednom malezijsko-indijskom restoranu, a potom prešao u Tamarind, prvi indijski restoran s Michelinovom zvjezdicom. Zvjezdica je u njega stigla 2001, dok je kuhinju još vodio Atul Kochar, danas *chef* restorana Benares (vidi okvir). Nakon što je šest godina koje je proveo kao *sous chef* Kocharova nasljednika, Alfreda Prasada, inače čestog gosta na britanskim televizijskim kanalima, Joseph je 2012. preuzeo kuhinju Tamarinda.

– Tada sam već sam bio verziran u sastavljanju sezonskih jelovnika. Naime oko 30-40 posto jela nikad se ne mijenja, ali ostatak da, s tim da se tu ne upuštam u kreativne kombinacije ili moderne verzije tradicionalnih jela, koje ipak volim raditi za pojedina događanja, bankete i slično. No, Tamarind nudi tradicionalnu kuhinju, zbog koje smo i dobili Michelinovu zvjezdicu, pa od toga ne odstupamo – kaže Joseph.

Iako degustacijski meni nije indijska tradicija, Tamarind ga nudi, kao i još nekoliko vodećih indijskih restorana u gradu. Tu se najčešće zapravo radi o manjim porcijama većeg izbora jela s redovitog jelovnika. Osim *à la carte* ponude, Tamarind nudi menije od dva ili tri slijeda (21,50 i 25,50 funti), obilat vikend meni (32 funte) te degustacijske menije „Taste of Tamarind" (75 funti) i „Shahi Dawat" (72 funte).

Osim Michelina i mnoštva gurmana, kvaliteta i konzistentnost Quilona privukla je i slavne goste poput Rogera Federera, Micka Jaggera i Jeffa Goldbluma

BOGATI, SNAŽNI OKUSI sjevernjačke indijske kuhinje znače da se tu rabe intenzivniji začini, koji imaju zadatak pojačavanja okusa i upotpunjenja jela. Turmeric, tamarind, kim, čili, cimet..., rabe se najčešće i svaki ima svoju posebnu ulogu.

– Princip je da jelo ne smijete opteretiti s previše začina, već svaki mora imati određenu svrhu. Recimo, velike kozice na žaru traže đumbir, češnjak i papriku, i to je dovoljno. Važna je jednostavnost, jer okusi ne smiju zbunjivati gosta. Znate, svaki indijski začin ima svoju individualnost. Primjerice, đumbir se rabi za umak makhani, cimet za mousse od čokolade ili puding od riže, dok kim kozicama daje sjajan okus. Sjeme gorčice odlično je za umak od rajčice koji služimo uz brancin, dok je tamarind idealan za umake uz ribu ili s blitvom i jogurtom – objašnjava Peter.

Neki od favorita Tamarinda su *Kotleti Pudhina* (predjelo), meki janjeći kotleti sa sušenom metvicom, sladnim octom i paprom, posluženi s umakom od jogurta

začinjenim čilijem, dok se iz ponude kebaba izdvaja *Ajwaini macchi*, iza čijeg se imena skriva grdobina marinirana u turmericu, senfu, kopru i začinskoj biljci ajwain. Jedno od najpopularnijih jela je *Janjeća koljenica Hyderabadi*, poslužena u umaku od cimeta, kardamoma, klinčića, đumbira i češnjaka, koja odaje počast hiderabadskoj kuhinji, poznatoj po vještini uporabe začina i začinskog bilja (danas prisutnoj na području drevne zapadne indijske države Hyderabad).

Ljubitelji lakšeg mesa, u Tamarindu najčešće naručuju *Awadhi murgh*, piletinu pirjanu s košticama dinje, jogurtom i začinima te *Kozice Malabar*, jedino južnoindijsko jelo na jelovniku, ili *Tiger kozicu* s pirjanim lukom, zelenim čilijem, gorčicom i kokosovim mlijekom.

Iz Tamarinda smo otišli oduševljeni obiljem raskošno poslužene hrane, autentičnim jelima velikih okusa i sjajnim izborom vina (izvrstan *sommelier*), uvjereni da se radi o najboljem indijskom restoranu sjevernjačke kuhinje, kojeg u Londonu svakako krasi epitet – *must visit*.

Da bi se kušala jedna sasvim druga indijska kuhinja, treba iz Mayfaira odšetati do središta Westminstera, gdje se nedaleko Buckinghamske palače nalazi restoran Quilon. Radi se o lokalu koji je, iako ima zaseban ulaz, zapravo dio hotela St. James' Court, člana luksuzne indijske hotelske grupacije Taj Hotels Resorts and Palaces. Quilon je, naime, specijaliziran za kuhinju indijske jugozapadne obale, čiju je kvalitetu i konzistentnost Michelin 2008. nagradio zvjezdicom. Ona je, osim gurmana, tu privukla i klijentelu poput Rogera Federera, Micka Jaggera i Jeffa Goldbluma.

①

②

REST OF THE BEST

Osim Tamarinda i Quilona, London se ponosi s još četiri indijska restorana s Michelinovom zvjezdicom. Evo kratkog pregleda:

1) AMAYA – Halkin Arcade, Motcomb Street, Belgravia, London SW1X 8JT
Restoran s ponudom jedinstvenog koncepta suvremene indijske kuhinje, koji radikalno promišlja namirnice, tehnike i prezentaciju. Iako su utemeljena na drevnoj indijskoj tradiciji, jela su zanimljiva i izazovna, te poslužena u raskošnom ambijentu koje odiše kulinarskim uzbuđenjem. Najveći izbor indijskih jela s roštilja u Engleskoj.

2) BENARES – First Floor, 12A Berkeley Square House, London W1J 6BS
Jelovnik *chefa* Atula Kochara (prvi indijski *chef* koji je zaradio Michelinovu zvjezdicu, još u restoranu Tamarind) pokriva čitavo područje Indije, odnosno više njezinih regionalnih kuhinja. Kochar u svojoj jedinstvenoj i inovativno modernoj indijskoj kuhinji sjajno kombinira bogato nasljeđe, kreativnost i najkvalitetnije britanske namirnice.

3) GYMKHANA – 42 Albemarle Street, London W1S 4JH
Suvremena indijska kuhinja koja rabi britanske sezonske namirnice, s jakim naglaskom na pripravu jela u tandoori peći. Jelovnik s chatpatta stilom posluživanja (gosti za stolom dijele hranu) i raskošan interijer u stilu kolonijalne Indije, s glavnom salom u finom stilu *gymkhana* klubova (otud ime). Bogat izbor jela snažnih okusa.

4) TRISHNA – 15-17 Blandford Street, Marylebone, London W1U 3DG
Restoran koji nudi inovativni pogled na kuhinju jugoistočne indijske obale. Starinski uređen interijer nudi neformalno ozračje za uživanje u tradicionalnim i suvremenim jelima, osobito onima od ribe i morskih plodova, ali i s lijepim izborom mesnih jela (čak i divljač). Naglasak na jednostavnoj prezentaciji i sezonskim namirnicama.

③

④

London je grad s najvećom koncentracijom autentičnih i kvalitetnih indijskih restorana te prijestolnica indijske kuhinje izvan njezina domicilna područja

ZA SVE JE NAJZASLUŽNIJI 52-godišnji *chef* Sriram Aylur, koji majstorski na goste prenosi svoju strast za kuhinju kraja u kojemu se rodio i odrastao.

– Otac je imao vlastiti restoran, a ja sam kuhao već s devet godina. Učio sam u obiteljskom restoranu, ali i od majke, koja je kuhala kod kuće. To je bilo presudno da odustanem od studija prava i upišem ugostiteljski fakultet. Majku i dandanas znadem nazvati za neki savjet – kaže nam Aylur dok razgovaramo u tihoj, zamračenoj sali Quilona, čiji luksuz i finoća sjajno odgovara njegovu kulinarskom stilu.

Sriram se s 26 godina pridružio grupaciji Taj, gdje je vrlo brzo postao *chef* svih restorana Gateway hotela Bangaloru. Najveći uspjeh postigao je u Karavali Restaurantu, gdje je kuhao tipična jela zapadne obale Indije, i to autentično, na način kako su ih ljudi spravljali kod kuće, što tada nije radio niti jedan hotel u Indiji. Nakon brojnih nagrada koje je osvojio, 1999. mu se napokon ukazala prigoda da radi u Londonu.

– Bio sam željan dokazati se i u Londonu. Dobra strana je što jezik nije problem, dostupne su sve moguće namirnice, a postoji i veliko razumijevanje azijskih kuhinja, posebno indijske. Dakle, bilo je vrlo lako uklopiti se, a jedini mi je problem predstavljalo londonsko vrijeme – smije se Sriram.

Do početka novog tisućljeća scena kvalitetnih indijskih restorana već je bila postavljena. Nakon što je Bombay Brasserie postavio nove standarde, otvoreno je mnogo odličnih lokala, iz Indije su pristigli vrhunski *chefovi* i kvaliteta je naglo porasla. No, nije postojao niti jedan vrhunski restoran s južnjačkom indijskom kuhinjom. Sve do otvaranja Quilona.

– Donijeli smo nešto novo, drukčije i to je bio veliki izazov, kako za nas, tako i za goste. Jer, ljudi su dotad pod indijskom kuhinjom podrazumijevali isključivo curry, tandoori piletinu i slična jela. Trebalo je nekoliko godina da gosti shvate da Indija ima ponuditi mnogo više, kuhinju različitih pokrajina... A kad su jednom kušali ono što smo nudili, shvatili su da je to nešto vrlo zanimljivo – objašnjava Aylur.

Ono što je Quilon ponudio doista je bilo nešto posebno. Naime, jug Indije zovu „zdjelom začina", jer iz toga kraja dolaze najbolje čili papričice, najbolji papar, kardamom, cimet, klinčići, list korijandera, list curryja... Nadalje, zbog obalnog područja, kuhinja obiluje ribom i morskim plodovima, ali i raznovrsnim povrćem... Radi se o području velikog bogatstva namirnica, koje se tradicionalno rabe vrlo decentno. Kuha se polako

i neagresivno, s malo ulja, a osobito postoji i veliko razumijevanje uloge hrane u održavanju ravnotežja ljudskog organizma.

– Jela te kuhinje zahtijevaju najsvježije namirnice i pažljivu pripravu. Recimo, *Masala dosa*, koja je zapravo fermentirana palačinka od rižina tijesta i crne leće, ispečena na vrlo malo ulja, iznimno je lagana, profinjena okusa. To je jelo tipično za južnoindijske pokrajine Andhra Pradesh, Karnataka, Tamil Nadu, Kerala i Telangana. Čak i kad uzmete koncept jela *Korma* koje je na sjeveru bogato i kremasto, na jugu je sasvim drukčije, znatno lakše... A kremoznost se, umjesto teškim vrhnjem, dobiva kokosovim mlijekom, koje se posebno dobro slaže s ribom i morskim plodovima. Dakle, sve je u svježini i okusu, a elementi jela međusobno se ne nadmeću, odnosno niti jedan ne dominira nad osnovnom namirnicom – govori Sriram.

JELOVNIK QUILONA jedinstven je spoj tradicionalnih i suvremenih jela, od kojih potonje Aylur naziva progresivnima. Tvrdi da se kuhinja, da bi bila relevantna u današnjem vremenu, mora stalno razvijati te da je njegov cilj da se kreativnost i tradicija spajaju na način da se doimaju kao da su oduvijek bili zajedno. Pri tome ne zazire niti od japanskih, tajlandskih i kineskih utjecaja.

Uz *à la carte* jelovnik, Quilon nudi menije od dva i tri slijeda (24 i 27 funti) te degustacijski (32 funte). Među mnogim sjajnim jelima izdvajaju se *Jakopske kapice s roštilja s relishem od manga i čilija*, *Marinirane tiger kozice sa senfom, listovima curryja i masalom od kokosa*, zatim *Jastog u umaku od maslaca i papra*, *Piletina mangalore s mljevenim svježim kokosom*, *Biryani od janjetine u zemljanom loncu sa začinima iz Malabara*...

Daleko najpopularnije jelo Quilona je *Crni bakalar sa šparogama i mahunama*, za koje riba 34 sata odležava u kuhanoj marinadi od tamarinda i sjemena gorčice te potom peče.

Quilon je jedinstven i po inovativnoj listi piva koje nudi te kao jedini restoran koji nudi sparivanje piva sa sljedovima degustacijskog menija. S obzirom da danas ima piva jednako kompleksnih koliko i vina – hmeljastih, laganih, kremastih, limunskih, odležanih, punoga tijela..., Sriram tvrdi da to uopće nije problem.

– Savršeno odgovaraju uz ono što tu nudimo: jednostavnu kuhinju koja je ujedno tradicionalna i suvremena, ali uvijek vjerna svojoj biti... Nastojim kuhati kao kod kuće i želim da se gost u Londonu osjeti kao da jede u Indiji – zaključuje Aylur.

BOGATSTVO INDIJSKE TRPEZE

Indijska gastronomska tradicija počiva na tri elementa – dostupnosti namirnica u određenom području, religijskim uvjerenjima ljudi i razini njihova bogatstva. U slučaju indijske kuhinje radi se zapravo o stotinama različitih regionalnih kuhinja, koje povezuje strast za obilatom uporabom lokalnih začina te vjerovanje da određene namirnice imaju poseban utjecaj na ljudski organizam. Da bi se sve bolje razumjelo, potrebno je pogledati posebnosti pet temeljnih regija te mnogoljudne zemlje.

Sjeverna Indija (Punjab, Kashmir, Rajasthan, Delhi, Uttar Pradesh)
Sjevernoindijska kuhinja poznata je po gustim, bogatim curryjima (većina indijskih restorana u Europi nudi upravo sjevernjačku kuhinju). U područjima Rajasthana i Punjaba jela su spravljena raskošno i dostojno dvorova, te puna luksuznih namirnica, kao i začina poput kardamoma, klinčića, cimeta, korijandera, kima i čilija. Ipak, u nekim je predjelima kuhinja znatno jednostavnija, s mnogo daala i chawala (jela od riže i pšeničnog brašna). Kruh (naan, paratha) je na trpezi prisutniji od riže, a služi se uz kundan kaaliya („zlatno meso") ili mutter paneer (curry s mladim graškom i mladim sirom).
Najbolje mjesto za kušati:
THE BOMBAY BRASSERIE – Courtfield Close, Courtfield Road, London SW7 4QH

Zapadna Indija (Maharashtra, Mumbai, Goa)
Kuhinja Zapadne Indije različita je kao i njezina geografija. U Maharashtri, uz đumbir, češnjak, papriku i kokos, prevladava uporaba jedinstvenih začina, poput limunova lista, te lokalni sitni zalogaji, poput vada pava (indijska verzija hamburgera u popečku od krumpira, poslužena s chutnyjem od zelenog čilija). Bombay je melting pot indijskih okusa – od parsijskog botija (janjetina s hrskavim prutićima krumpira) do sjevernjačke piletine s maslacem. Kuhinju Goe, pak, karakterizira riba, morski plodovi, riža i kokos te začini poput tamarinda, čilija, kardamoma, klinčića i češnjaka.
Najbolje mjesto za kušati:
INDIAN ZING – 236 King Street, Hammersmith, London, W6 0RF

Središnja Indija (Gujarat)
Gujaratska kuhinja pretežito je vegetarijanska, ali usprkos tome vrlo uravnotežena. Jela obiluju okusima korijandera, kima, luka, cimeta, lovorova lista, kardamoma... Hrana se poslužuje na thaliju (okrugli pladanj), na kojem se obvezno nalaze roti (lepinja), dal (umak od leće) i shaak (vegetarijanski curry). Tipična guajaratska jela su dhokla (fermentirano tijesto od brašna mljevenog slanutka) i undhiyu (jelo od miješanog povrća s grahom, patlidžanom, krumpirom i parenim okruglicama). Gujarati su poznati i po vlastitim verzijama slastica preuzetih iz svih krajeva Indije.
Najbolje mjesto za kušati:
SAKONIS – 127-129 Ealing Road, Wembley, London HA0 4BP

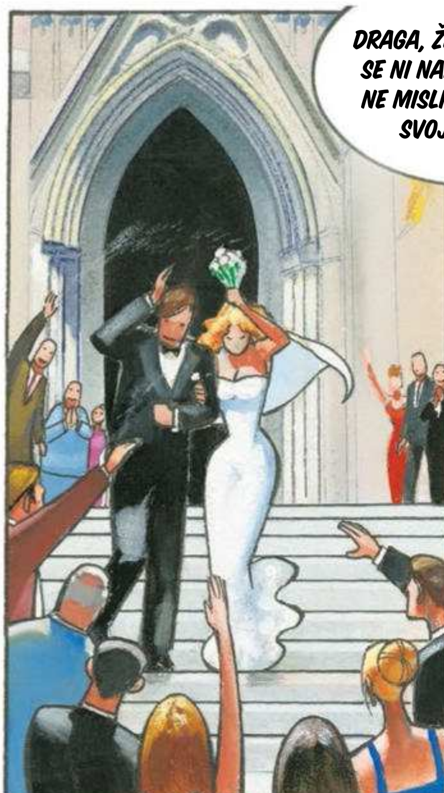
Istočna Indija (Zapadni Bengal)
Bengalska kuhinja je jednostavna, ali bogatih okusa. Temelji se na uporabi panch porana (mješavina pet začina), koji se nalazi u većini curryja. Tradicionalna jela obuhvaćaju momos (parene okruglice punjene mesom ili povrćem) i begun bhaja (prženi začinjeni patlidžan). Mnoga jela karakterizira obilata uporaba sjemenki gorčice. Njihovim miješanjem s turmericom, uljem, čilijem i solju, dobija se kasundi (opori senf), kojim se marinira riječna riba te potom pari umotana u list banane. Stanovnici Bengala obožavaju slatko, a među desertima je najpopularniji sandesh (spravljen od kiselog mlijeka).
Najbolje mjesto za kušati:
THE BENGAL – 62a Porchester Road, Bayswater, London W2 6ET

Južna Indija (Karnataka, Andhra Pradesh, Tamil Nadu, Kerala)
Izreka da je „čovjek ono što jede" vrijedi u cijeloj zemlji, ali nigdje toliko kao u Južnoj Indiji. Tamo se strogo pazi na najbolje i najsvježije namirnice, a voće i povrće obilato rabi. Jela spravljena u kućanstvima obično su osmišljena oko riže i sambara (juha od žute leće). Hrana je lagana i začinjena, a često se rabi kokos, posebno u pokrajini Kerala na jugozapadnoj obali, kao i paprike, korijander, lišće curryja i tamarind. Rado se jede morska riba, koje ima u izobilju, a tradicionalna jela uključuju dosas (hrskave palačinke, poslužene s chutneyem od kokosa) i idlis (pjenasti pareni kolači od rižina brašna, posluženi sa sambarom od leće i tamarinda).
Najbolje mjesto za kušati:
CHENNAI DOSA – 33 Upper Tooting Road, Tooting, London SW17 7TR

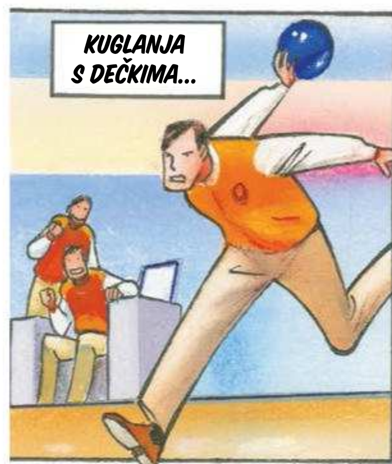
Navike

JUAN ALVAREZ · JORGE G

ZAGREBAČKI SAJAM VIDEO IGARA

Kao kruna hrvatske game scene stoji **Reboot Infogamer** koji se u studenom održao po četvrti put. Posjetilo ga je više od 50.000 ljudi, čime je postao peti najveći *game* sajam u Europi

piše **Matija Boltižar** fotografije **Reboot**

Industrija video igara svake godine evidentno postaje sve veća i prepoznatija u svijetu. Od jedne industrije koja je trebala služiti samo kao zabava za djecu, postala je jedna od najbrže rastućih gospodarskih grana, a svojom godišnjom zaradom premašila je čak filmsku i glazbenu zajedno. U prošloj je godini industrija video igara samo u SAD-u zaradila vrtoglave 22 milijarde dolara te izravno zapošljava više od 140.000 ljudi. Ako se tome pridoda i ostatak svijeta, brojke postaju samo još impresivnije.

A zasluge za rast te industrije zapravo imaju sami igrači, kojih svakim danom ima sve više i više. Istraživanje iz 2013., koje je proveo Spil Games, otkrilo je da više od 1,2 milijarde ljudi igra video igre, a taj se broj zbog sve veće popularnosti mobilnih igrara od tada povećao gotovo do dvije milijarde!

Trend rasta industrije video igara nije zaobišao ni Hrvatsku koja je po pitanju video igara postala lider u regiji. Naime, hrvatski *game developeri* u ovoj su godini zaradili oko 100 milijuna kuna, a 99,9 posto svojih proizvoda izvoze na inozemno tržište. Game studiji poput Croteama, Little Green Men Gamesa te Exordium Gamesa pronašli su svoje mjesto na svjetskom tržištu te ponosno predstavljaju Hrvatsku kao zemlju u usponu u svijetu video igara.

Kao kruna hrvatske game scene stoji Reboot Infogamer, koji se u studenom održao po četvrti put te ga je posjetilo više od 50.000 ljudi, čime je postao peti najveći game sajam u Europi. Damir Đurović, direktor časopisa

HTC VIVE – PROZOR U DRUGU REALNOST

Najveći red na sajmu bio je kod HTC Vivea i njihove virtualne prostorije. U jednom izoliranom prostoru uz pomoć VR tehnologije moglo se otići u potpuno novu realnost. Brod na 10.000 metara pod morem ili zombi apokalipsa samo su neki od scenarija u kojima su posjetitelji mogli uživati, a razina stvarnosti je zapanjujuća. Stipe Sikirica, Retail Account Specialist iz HTC-a, objasnio nam je što se zapravo nalazi u toj prostoriji:

– HTC Vive u suradnji s tvrtkom Valve stvorio je virtualni prostor, a u odnosu na ostale proizvođače i bilo koga drugog, naš sustav omogućava da u prostoru vidite i produžetak vaše ruke tako da imate potpunu interakciju s tim prostorom. To nije samo neko plasiranje sadržaja koji vi gledate, nego aktivno bacate, lupate, pucate, trčite..., kompletno funkcionirate u tom prostoru – rekao je Sikirica te dodao kako se za razliku od ostalih VR tehnologija ovdje mozak ne umara, jer svaki korak u realnosti jedan je korak u virtualnom svijetu.

PRVI HRVAT MEĐU LOL PROFESIONALCIMA

League of Legends (LoL) trenutačno je najpopularnija *multiplayer online* igra na svijetu te dnevno broji čak 27 milijuna igrača. Iako je velika većina ljudi igra samo za zabavu, postoji i profesionalni dio te igre, gdje igrači zarađuju ogromne iznose čineći ono što najviše vole – igrajući LoL.

Među njima se našao i **Luka Perković – Perkz**, prvi Hrvat koji će u siječnju nastupiti u LCS-u, profesionalnom prvenstvu League of Legendsa.

– LoL sam počeo igrati prije četiri godine, a sve je krenulo tako što su me prijatelji nagovorili da malo probam kako je to. Ispočetka sam igrao samo *solo queue* zbog zabave, no onda, malo po malo, došao sam visoko na ljestvici. Tada su me počeli kontaktirati drugi timovi... – prisjeća se Perković, koji je svoje prve korake prema „velikim dečkima" napravio u Challangeru s timom Gamers2.

Golema popularnost igre sa sobom nosi i golemu zaradu. Spomenimo da je nagradni fond za posljednje svjetsko prvenstvo u LoL-u iznosio vrtoglavih 2,1 milijun dolara, dok trenutačno najbolji igrač, Korejac Sang Hyeok Lee, zarađuje 480.000 dolara samo za jedan play.

– Dok igraš u LCS-u, dobivaš službenu plaću od Riot Gamesa, koja zna biti dosta dobra. Sve ću to iskusiti u siječnju kada se selim u Berlin na nekoliko mjeseci. Tada moj san može početi – kaže Perkz koji trenutno još uvijek pohađa jednu gimnaziju u Zagrebu.

EASports, natjecateljsko igranje video igara, nije se još potpuno razvilo u Hrvatskoj, ali s Lukinim ulaskom u svijet profesionalaca, možda će i drugi dobiti potrebnu inspiraciju i želju da kao svoje zaposlenje mogu napisati: Profesionalni igrač video igara.

NA SAJMU SU BILI PRISUTNI VELIKI SVJETSKI IGRAČI IZ OVE INDUSTRIJE, ALI I DOMAĆE UZDANICE

NATJECANJE U COSPLAYU

Na svim sličnim *gaming* sajmovima nezaobilazna su natjecanja u cosplayu – izradi najorginalnijih kostima iz svijeta *gaminga*, a ove godine nagradni je fond za najkreativnije iznosio 1000 eura. **Jelena Valčić** se pretvorila u glavnog protagonista novog Fallouta, The Sole Survivora, te nam je objasnila kako je izradila svoj kostim.

– Sam kombinezon običan je plavi kombinezon na koji je dodana žuta tkanina za trake i brojeve na leđima. Glavni fokus je bio Pip-Boy i laserska puška koji su izrađeni kombinacijom kartona i spužve. Za Pip-Boy je bila potrebna i elektronika kako bi bio što bliže onome iz igre. Da bih postigla taj efekt čak sam prvi put primila lemilicu u ruke kako bi sva elektronika bila kako treba. Za sve je trebalo otprilike tri tjedna: od prilagodbe kombinezona, izrade ključnih dodataka kao i svih manjih elemenata poput čepova za boce koji se u igri koriste kao valuta za kupnju – rekla je Jelena koja je osvojila drugo mjesto na natjecanju.

Inače, prvo mjesto osvojila je Kristina Vitić u kostimu Night Elf Death Knighta (World of Warcraft).

YOUTUBERI – ZVIJEZDE NOVE GENERACIJE

Glavna novina na ovogodišnjem Infogameru bili su regionalni *youtuberi*, nove zvijezde u svijetu *gaminga*. Osobe koje se snimaju dok igraju video igre ili komentiraju *trailere* postali su pravi hit, a ponukani uspjehom stranih *youtubera*, poput PewDiePiea, imamo sve više regionalnih faca koje odlučuju otvoriti vlastite YouTube kanale.

Među njima je najviše pažnje privukao zagrebački youtuber **Domagoj Martinko**, znan kao **Duki**. Proslavljen svojim YouTube serijalom Ma3ica te osebujnim stilom humora, bio je magnet za brojne obožavatelje od kojih se čak u jednom trenutku morao sakriti.

– Ništa nije teško, samo ljudi trebaju ostati dosljedni sebi i raditi ono što ih zanima, a ne raditi to zato što je to dobro i zato što su to drugi napravili. Čak i ako se ne uspije, treba nastaviti, jer je sam proces izrade zabavan. To je jedini način, jer ja sam u zadnjih sedam godina imao tri YouTube kanala prije ovoga, a tek mi ovaj od prije godinu dana dolazi do izražaja. Prije nije bilo ničega, ali je bilo zabavno i u tome je poanta... – rekao je Martinko, a osim njega na sajmu su bili regionalni *youtuberi* Bunny Girl, Pakao, Veki i mnogi drugi.

„Reboot" te ujedno glavni organizator sajma nedavno održanog na Zagrebačkom velesajmu, kaže da je ove godine bio dvostruko veći nego prošle, kako po prostoru, tako i po sadržaju.

– Prošle smo godine imali dvjestotinjak igraćih jedinica, a ove smo ih godine imali malo manje od 500. Produkcija je u svim sektorima podignuta za jednu razinu te smo uspjeli dobiti neke naslove koji su ili tek sada izašli na tržište ili dolaze za nekoliko mjeseci – rekao je Đurović te dodao kako je na sajmu bilo gotovo sto izlagača te da se i sam iznenadio s ponekim sadržajima.

Tako su se u središnjoj hali smjestili trenutno najveći naslovi u svijetu video igara: Fallout 4, Call of Duty: Black Ops 3, Rainbow Six Siege te Rise of the Tomb Raider. Igraće konzole neprekidno su bile zauzete, pa su posjetitelji morali stajati u redu kako bi mogli ber nakratko zaigrati najnovije igre iz svijeta *gaminga*.

Osim stranih naslova, svoje stalno mjesto na sajmu imale su i igre hrvatskih *developera*. Hala u kojoj su se nalazili regionalni *indie* studiji donijela je jedan drukčiji pogled na gaming; tu su posjetitelji mogli vidjeti odlične mobilne igre, turnire, AAA igre, a sve u produkciji regionalnih majstora.

Prošle godine glavna novina na sajmu bio je Oculus Rift, uređaj za virtualnu stvarnost s kojim ste mogli osobno uroniti u čari igre. Ove godine taj je uređaj postao standardni dio opreme brojnih izlagača, što pokazuje koliko se tehnologija razvila u posljednjih godinu dana. Đurović smatra da je došlo do generacijskog skoka na polju tehnologije i *gaminga*.

– Uređaji koji će uskoro doći u prodaju nešto su potpuno drukčije od onoga što se moglo isprobati prošle godine. Otklonjen je niz problema, povećane su rezolucije. Sve je to utjecalo na industriju video igara koja se počela okretati u smjeru VR-a, tako da očekujemo da će se iduće godine pojaviti prava poplava igara namijenjenih VR uređajima – kaže Đurović.

Na pitanje može li Infogamer jednog dana postati najveći sajam u Europi, odgovara kako im to uopće nije cilj:

– Dostigli smo brojku od 50.000 posjetitelja, čime smo peti najveći europski sajam, što je doista nevjerojatno postignuće za Hrvatsku. Prije nekoliko godina nismo uopće postojali na mapi svijeta, a danas smo jedno od ključnih mjesta za *gaming* festivale i konferencije.

U DVORCU POŽUDE

Zna se da su najbolji provodi – Playboyeve zabave! Sve njemačke duplerice okupile su se u baroknom dvorcu Burg Schlitz kraj Mecklenburga samo s jednom nakanom – da se dobro provedu, otprate staru i dočekaju novu godinu. Odijenule su seksi donje rublje, visoke potpetice, a krinkama će „začiniti" večer. U ovom dvorcu požude sve je spremno za nezaboravan provod!

snimio **SACHA HÖCHSTETTER**

Pancerice Cruzar X8.5
ili ženske Cruzar X7.5W

1.067,97 kn

~~1.779,95 kn~~

Skijaški set Progressor 800 ili ženski Progressor 800 Lady s vezovima RS10

M: Dužine: 150, 155, 160, 165, 170, 175 cm · Radijus: 12-15 m / 165 cm

Ž: Dužine: 150, 155, 160 cm · Radijus: 11-14 m / 155 cm

2.519,97 kn POGODAK

~~4.199,95 kn~~

Akcijska ponuda vrijedi do 9. 12. 2015., ili do isteka zaliha.

Mercator-H d.o.o., Sesvete • Sport to the people / Sport svima

SPORT TO THE PEOPLE

15 godina INTERSPORT

PLAYBOY STYLE

JOSH HARTNETT NOVO JE ZAŠTITNO LICE BRENDA MARC O'POLO

Ovaj zimski, predblagdanski prilog namijenili smo upravo vama, modernom muškarcu koji drži do svog prepoznatljivog modnog stila, stila muškarca s ukusom kojem su ležernost, udobnost i elegancija na prvom mjestu. Osim odjevnih kombinacija vrhunskih modnih marki, tu su i satovi, sportska oprema, upaljači, pisaći pribor i štošta drugo čime možete razveseliti sebe, ali i svoje bližnje. Prelistajte ove stranice, pogledajte naše šoping prijedloge i – budite u trendu. Budite pravi Playboy muškarac!

Camel Active – Avenue Mall Zagreb / 1.kat

SAVRŠENSTVO OD GLAVE DO PETE

Stigao je prosinac, mjesec darivanja, mjesec u kojem obično muku mučite sa šoping odlukama i originalnim idejama za poklone. Nudimo vam savršeno rješenje, a ono se krije u novootvorenoj prodavaonici muške i ženske odjeće **Camel Active** u Avenue Mall-u.

Neodoljive i meke kombinacije vune, pamuka, kože, antilopa i krzna, jednostavno vas mame da i sebe i vašu djevojku ili suprugu odjenete od glave do pete u udobne i više no moderne odjevne predmete brenda Camel Active. Tu su čizme gležnjače, vječno moderan jeans, karirane košulje, tople jakne, meki šalovi, rukavice i kape, trendi i praktične torbe – i one manje i one veće, lisnice, remenje...

Ovaj bezvremenski brend nudi baš sve što vam treba za besprijekoran *casual* imidž bilo da ste se uputili u šetnju gradom ili na romantični vikend u planine. Oku ugodni, topli zemljani tonovi, primamit će vas na prvi pogled i teško ćete im odoljeti. Ne krivimo vas zbog toga jer i mi prepoznajemo ljepotu, šarm i kvalitetu ovog po svemu odličnog modnog imena koji u svijetu kvalitetne odjeće kotira i te kako visoko. Ako ste dakle u potrazi za savršenim božićnim darom, ne tražite dalje – u Camel Active prodavaonici pronaći ćete apsolutno sve za svaku vama dragu osobu.

1 **TORBA VELIKA** 579 kn
2 **TORBA MALA** 349 kn
3 **RUKAVICE** 219 kn
4 **RUKAVICE** 499 kn
5 **TORBICA** 269 kn
6 **ŠAL – PRUGASTI** 289 kn
7 **REMEN** 179 kn
8 **KAPA** 179 kn
9 **NOVČANIK** 269 kn
10 **TORBICA** 269 kn
11 **TREGERI** 199 kn
12 **CIPELE** 899 kn
13 **CIPELE SMEĐE** 1299 kn
14 **JAKNA** 1849 kn
15 **KOŠULJA** 499 kn

3
2
1
5
8
4
6
7
9
11
10
12
13
14
15

DiCaprio

NOVO RUHO DI CAPRIO ELEGANCIJE

Zimska kolekcija „Varteksove" modne marke Di Caprio donosi eleganciju u novom ruhu! Sa sivim ili tamnoplavim odijelom nikad ne možete pogriješiti – radilo se o odlasku na uredski božićni domjenak ili jednostavno o važnom poslovnom sastanku. Profinjeni modeli ovih odjevnih predmeta namijenjeni su modernom muškarcu kojem je važna sigurnost u svakoj prilici. Ako ste vi taj muškarac, ovo je sigurno kolekcija za vas!

PULOVER 659 kn
KOŠULJA 429 kn
SAKO 1099 kn
HLAČE 399 kn

KOŠULJA 429 kn
SAKO 1499 kn
KAPUT 1799 kn
ŠAL 389 kn
KRAVATA 259 kn
HLAČE 599 kn
CIPELE 999 kn

KOŠULJA 399 kn
PULOVER 429 kn
KRAVATA 199 kn
HLAČE 599 kn
KAPUT 2299 kn

KOŠULJA 399 kn
KRAVATA 199 kn
SAKO 999 kn
RUBAC 49 kn
HLAČE 599 kn

ŠAL 209 kn
SAKO 639 kn
MAJICA 159 kn
TRAPERICE 559 kn

s.Oliver

LEŽERNIM STILOM U HLADNE DANE

Čarobna kombinacija klasičnog i hipsterskog čini zimsku liniju s.Olivera onom koju, ukoliko ste moderan muškarac, apsolutno morate imati! Meki puloveri i šalovi u kombinaciji s toplom jaknom odvažne plavo-ljubičaste boje, pun su pogodak kojim ćete dobro ugrijani razbiti sivilo ovih zimskih dana. Neka ležernost i udobnost zavladaju vašom ovosezonskom garderobom.

ŠAL 209 kn
JAKNA 799 kn
PULOVER 319 kn
HLAČE 399 kn

ŠAL 599 kn
KAPA 399 kn
CIPELE 1229 kn
HLAČE 759 kn
MAJICA 839 kn
JAKNA 1899 kn

Marc O'Polo

TRENDI KOMBINACIJA ZA SVAKI DAN

U ove zimske dane svaki muškarac koji drži do sebe u svom ormaru mora imati barem jednu trendi, a istovremeno ležernu kombinaciju. Traper hlače baš nikada ne izlaze iz mode, a idealno će pristajati uz deblju pamučnu majicu marke Marc O'Polo. Upotpunite imidž ugodnim toplim cipelama i jaknom, a kad se živa spusti do nule ili ispod, neophodni će vam biti kapa i šal izrađeni od fine kombinacije pamuka i prave vune. Marc O'Polo ima sve što vam treba.

Afrodita MEN proizvode možete kupiti u on-line shopu: **webshop.afroditacosmetics.com**

AFRODITA MEN SA MEN FIT FORMULOM

AFRODITA MEN je linija proizvoda za njegu muške kože koja je potpuno prilagođena potrebama suvremenog muškarca. Djeluje s inovativnom MEN FIT FORMULOM koja sadrži visoko aktivni anti-age vitamin B3 ili niacin, te potiče obnovu stanica kože. Linija MEN sadrži univerzalni 3D SENSITIVE SHAVE GEL za ugodno brijanje, matirajući AFTER SHAVE BALZAM za nježno smirivanje kože nakon brijanja, AFTER SHAVE EXTRA SENSITIVE LOTION bez alkohola, te dvije kreme za njegu: hidratantna HYDRA EXTREME i AGE PROTECT sa 24h anti-age zaštitom. Proizvodi ne sadrže parabene, parafin i silikone. Jednostavni su za uporabu, namijenjeni njezi nježne do osjetljive kože i povoljni za novčanik. MEN FIT FORMULA blago dezinficira i umiruje iritacije nakon brijanja, smanjuje mogućnost nastanka prištića nakon brijanja, obnavlja zalihe vlage te zaglađuje bore. Više na: www.kozmetika-afrodita.com

MEN 3D SENSITIVE SHAVE GEL

omogućuje učinkovito i glatko brijanje bez pretjeranog pjenjenja i bez porezotina. Pomoću dodanog uljnog kompleksa kožu odlično štiti, dugoročno je hidratizira te joj pruža ugodan osjećaj dugotrajne njegovanosti i mekoće. Primjeren je za brijanje različitih dijelova tijela kao što je područje pazuha, prsa i nogu.

MEN 3 U 1 AFTER SHAVE BALZAM

Činjenica je da koža nakon brijanja treba osjećaj olakšanja i smirenja. Brijanjem uništavamo hidrolipidni sloj na površini kože koji predstavlja zaštitu od bakterija te pomaže pri očuvanju prirodne vlage i elastičnosti kože. Zbog toga koži nakon brijanja najbolje odgovora intenzivna hidratantna njega, koja obnavlja zalihe vlage te oživljava ten. 3 u 1 AFTER SHAVE BALZAM sadrži MEN FIT formulu, koja koži daruje dugotrajni osjećaj ugode i još više: smanjuje mogućnost nastanka prištića nakon brijanja.

MEN EXTRA SENSITIVE LOTION 0% ALKOHOLA

sa snagom kamilice i niacina nježno umiruje od brijanja nadraženu kožu, pruža joj vlagu te ju čini mekšom i svježom. Losion je lagane, neljepljive formule koja ne sadrži alkohol. 120 ml

MEN 24H HYDRA EXTREME KREMA

pomoću dodane 100% prirodne hijaluronske kiseline pruža intenzivan prijenos vlage u kožu i njezino upijanje u dublje slojeve. Lagana, brzo upijajuća formula nadomještava s brijanjem odstranjene lipide te nudi trenutno „ekstremno" vlaženje svih vrsta kože s dugoročnim rezultatima, koji se manifestiraju u povećanoj čvrstoći i napetosti kože. Krema ne čepi pore i ne ostavlja masni sjaj. 50 ml

MEN 24H AGE PROTECT KREMA

opskrbljuje i čuva vlagu u koži te pruža osjećaj njegovanosti tijekom cijeloga dana. Također nadomješta brijanjem odstranjene lipide. Na površini kože stvara zaštitni film koji usporava prerano starenje kože i nastanak bora. Koža je nakon njege osjetno glatkija, čvršća, napetija i elastičnija. Krema se lijepo upija, ne ostavlja mastan sjaj i ne začepljuje pore. 50 ml

5 ATRAKTIVNIH GELOVA ZA TUŠIRANJE ZA:

- mirisnu kosu
- glatko brijanje
- meku i njegovanu kožu
- osjećaj svježine koja traje

Korlat rakije i likeri

GDJE UŽITAK NE POZNAJE KOMPROMISE

ODVAŽITE SE ISPROBATI NEUKROTIVU ŽESTINU I STRAST DALMATINSKE DIVLJINE ZAROBLJENU U NAŠIM KORLAT RAKIJAMA I LIKERIMA!

Korlat Loza Barrique nastaje znalačkim sljubljivanjem i dugotrajnim brižnim njegovanjem cijelih boba biranih sorti grožđa s položaja Korlat u hrastovim barrique bačvama. Zahvaljujući tome, njena karakteristična, snažna i mirisom bogata vinska nota zaokružuje se i nadopunjava nježnom notom blago paljenog drveta.Višestruko prepoznatu i nagrađivanu od strane znalaca, Korlat Lozu Barrique poslužite dobro ohlađenu i uronite u bezvremenski užitak koji ispunjava toplinom i strašću.
149,99 KN

Pelinkovac Antique
Od svog nastanka 1862. pa sve do danas, Badel Pelinkovac je bio i ostao vrhunski liker. Povodom 145 godina Badel Pelinkovca i Badela 1862, predstavljeno je ovo posebno izdanje Badel Antique Pelinkovca, prigodno proizvedenog u ograničenoj seriji prema najstarijoj recepturi u arhivu Badela 1862. Zahvaljujući umirujućem i opuštajućem učinku ljekovite biljke pelin (koja dominira među odabranim ljekovitim biljem od kojih je spravljen Badel Pelinkovac), ovaj se lagani liker može preporučiti za bilo koje doba dana i za svaku prigodu. Uživa se kao aperitiv ili digestiv, uz kavu ili na večernjem izlasku, s ledom ili limunom. Ovaj izvsni liker u svim će kombinacijama zadovoljiti i one najzahtjevnije.
99,99 KN

Korlat Aronija liker ekstreman je spoj koji u svakom pogledu prkosi očekivanjima većine. Snaga tradicionalno pripremljene rakije od grožđanog koma s položaja Korlat, savršeno ističe intenzivan i bogat, slatko-trpki voćni okus koncentriranog soka aronije, čineći svaku kap pravom malenom senzacijom.
149,99 KN

NESCAFÉ Dolce Gusto

MODERNA UMJETNOST KAVE

NESCAFÉ Dolce Gusto zatvoreni je sustav za kavu i jedini na tržištu koji omogućuje pripremu različitih vrsta napitaka u istom aparatu. Aparati za kavu NESCAFÉ Dolce Gusto prava su remek-djela revolucionarne KRUPS tehnologije i avangardnog dizajna, a kapsule čuvaju svježinu okusa i arome kave. Inspiriran kapljicom kave, DROP je najnoviji visoko sofisticirani aparat u ponudi, ima praktičnu zapremninu spremnika za vodu od 0,8 l, a spreman je za uporabu za samo 30 sekundi. Profesionalni pritisak od 15 bara omogućuje pripremu vrhunskih kava. Kavoljupci tako mogu uživati u šarenilu okusa od espresso kava, pa do poslastica poput *cappuccina*, *latte macchiata*, *chococina*, *chococino caramela* i *café au lait*. Otkrijte modernu umjetnost kave u baš svakom okusu.

Kiehl's

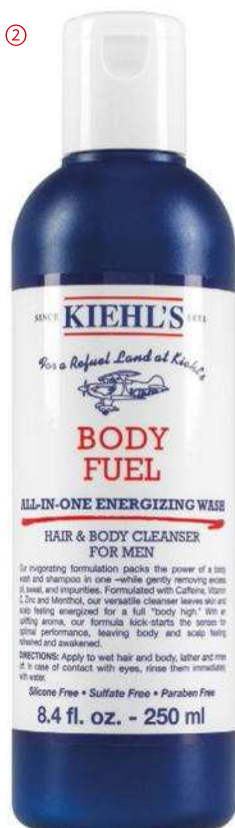
TOP KOZMETIKA S TRADICIJOM

Kiehl's beauty proizvode liječnici preporučuju još od davne 1851. godine otkad ovaj američki brend postoji. Da, dobro ste pročitali! Kvaliteta ovih proizvoda je top u svijetu još i danas i preporučit će ih svaki dermatolog. Izbor koji nude je širok - od krema za lice do preparata za kosu. Što god da odabrali sigurno nećete pogriješiti jer Kiehl's proizvodi obožavaju vaše lice i kosu, a mi smo sigurni da će obožavanje biti uzajamno...

①

②

③

④

⑤

⑥

① OIL ELIMINATOR DEEP CLEANSING EXFOLIATING FACE WASH
Gel za čišćenje lica bez sapuna i sulfata namijenjen je dnevnom čišćenju lica, a otklanja sve nečistoće nakupljene tokom dana, te otklanja višak sebum, a da pritom ne narušava prirodni zaštitni sloj kože. Sadrži usitnjene sjemenke marelice koje otklanjaju nakupljene mrtve stanice i smanjuju proširene pore. Ovaj proizvod kožu ostavlja bez viška sjaja i sa ujednačenom teksturom kože.
180,00 KN

② BODY FUEL ALL IN ONE ENERGIZING HAIR AND BODY CELANSER FOR MEN
Sa 60 godišnjim iskustvom u proizvodnji i formulaciji proizvoda koji su izrazito djelotvorni kod jedinstvene kože kao što je muška, Kiehl's je ostao vjeran formuli da su jednostavnost i efikasnost njege kože odličan recept za dobivanje najefikasnijih rezultata. Body Fuel All-In-One Energizing Wash jedinstven je proizvod za njegu kose i tijela koji lagano otklanja višak ulja, znoja i nečistoća, a ostavlja kožu i kosu napunjenu energijom. Sadrži kofein, cink, vitamin C i mentol. Odličan je za svaki početak i kraj dana.
170,00 KN

③ ORIGINAL MUSK BATH AND SHOWER LIQUID BODY CLEANSER
Bogati pjenasti gel za tuširanje i kupanje. Ostavlja kožu mekanom i mirisnom. Sadrži glycerin, ekstrakt badema i natrij PCA koji pružaju dugotrajan osjećaj ugode. Smeđa boja dobivena je dodatkom karamele.
140,00 KN

④ MUSK TOALETNA VODICA 50 ML
350,00 KN

⑤ FACIAL FUEL ANTI WRINKLE CREAM 50 ML
Hidratantna krema bez ulja formulirana za kožu muškaraca koja pomaže pri smanjenju sitnih linija i poboljšava čvrstoću kože lica. Obogaćena vitaminima C i E te ekstraktima citrusa, lako se upija te hidratizira, razbuđuje i osvježava lice, uklanjajući znakove umora.
300,00 KN

⑥ CROSS TERRAIN DEO STICK
Sadrži izrazito jake aktivne sastojke koji daju maksimalnu zaštitu tokom cijelog dana. Koristeći aktivne sastojke anti perspiransa i deorizirajuća esencijalna ulja, ovaj dezodorans u stiku daje "osjećaj suhoće" te vas štiti od znoja i neugodnih mirisa i to cijeli dan. Stoga nanesite ovaj proizvod, ponosno dignite ruku i recite: „Krećem odlučno u nove avanture, sa zen fokusom i bez trunke znoja.'' Bez parabena. 24-satna dugotrajnost.
150,00 KN

VISKI, VOTKA, DŽIN...

Legendarni song iz legendarnog mjuzikla „Jalta, Jalta" glasi upravo tako kako stoji u naslovu, a mi vam uz ta tri vrhunska pića za znalce, nudimo i ekskluzivni šampanjac koji se pije u iznimnim prilikama, ali i upravo savršeni *tonic water* u kojemu možete uživati kao u bezalkoholnom piću ili pak u kombinaciji sa džinom.

① GLENFIDDICH 12 Y.O.

Glenfiddich je najpopularniji i najprodavaniji *single malt scotch whisky* na svijetu. Izvrstan, delikatan, zaokružen viski, karakterističan po notama svježe kruške i hrasta.

② GLENFIDDICH 15 Y.O.

Glenfiddich 15.Y.O. *singl malt whisky* proizveden je koristeći posebne Solera bačve, koje ovom viskiju daju prepoznatljiv i znatno drugačiji okus, ispunjen notama meda i grožđica.

③ GLENFIDDICH 18 Y.O.

Glenfiddich 18 Y.O. je svojevrstan starješina ove linije *singl malt whiskyja*. Osamnaest godina sazrijevanja daje mu okus s notama pečenih jabuka i cimeta.

④ ROBERTO CAVALLI VODKA

Roberto Cavalli Vodka je prva votka u cijelosti proizvedena u Italiji. Inspirirana je i posvećena modernoj seksi ženi koja je ikonska, vječna muza Cavalli stila. Roberto Cavalli je u ovu ukusnu premium votku unio svoj optimizam i „joie de vivre" po kojem je poznat u cijelom svijetu i koji je oduvijek karakterizirao njegove kolekcije.

⑤ HENDRICK'S GIN

Hendrick's je vjerojatno najunikatniji džin na svijetu. Destiliran je na sasvim poseban i jedinstven način, dok mu završni okus ističe arome svježih krastavaca i mirisa ruže, koji su dva glavna sastojka u ovom svjetski poznatom džinu. Pogodan za sve postojeće i buduće konzumente džina koje će zasigurno Hendrick's osvojiti svojom neobičnom pričom.

⑥ TONIC WATER

Thomas Henry je svoj tonic water doveo do savršenstva. Popriličnо visoka količina kinina i suptilna cvjetna aroma citrusa, baza su osvježavajućeg okusa. Zreo, jedinstven, čist užitak. Ovaj tonic water čini suptilnu, ali značajnu razliku u klasičnom miksu gin & tonic, kao i kod mnogih drugih produženih pića. Predanost je ključ.

⑦ PIPER HEIDSIECK

Piper-Heidsieck jedna je od najstarijih champagne kuća, osnovana 1785. godine od Florens-Louis Heidsiecka u francuskoj regiji Champagne. Piper-Heidsieck je ekskluzivni šampanjac filmskog festivala u Cannesu, ali i Oscara. Šampanjac je to za savršenu proslavu ili kao dar za nekog posebnog.

Intersport

SVE ZA SNJEŽNU AVANTURU

S prvim snijegom konačno stižu i zimske radosti! Malo je onih koji mogu odolijeti spuštanju niz snježne padine, pa tako Intersport nudi sve što vam za to treba. Tu su skijaški setovi izrađeni po najnovijim tehnologijama, zaštitne kacige, najmodernije pancerice. Ukratko, sve što vam je potrebno da se upustite u svoju zimsku sportsku avanturu!
www.intersport.com.hr

Kaciga skijaška Nomad

999,95 kn

Pancerice Impact X
Izvrsne pancerice, dizajnirane prvenstveno za one koji žele uživati u skijanju cijeli dan, što zahtjeva udobnost, izvrsno prianjanje stopala i preciznu izvedbu u zavoju.
VELIČINE: 25,5-30,5
FLEKS: 90
- Advanced Shell Technology
- My Custom Fit Comfort Liner
- 4 Micro Alu kopče
- 3D kopča

1.549,95 kn

Pancerice ženske Divine lx 2
DIVINE LX su pancerice koje su san svake žene! Nude vam veliku dozu udobnosti za cjelodnevno skijanje ali ne na račun prianjanja.
VELIČINE: 22,5-27,5
FLEKS: 55
- X Fit Fusion Comfort
- 4 Micro Alu zaponke
- Women Liner, Polar Fleece
- lakše obuvanje

1.399,95 kn

Skijaški set Redster X s vezovima XTO 10
Idealan su izbor za rekreativne skijaše koji žele uživati u dugim i kratkim zavojima bez većeg napora.
VEZOVI: XT 10
DUŽINE: 157, 165, 173 cm
RADIJUS: 9-10,5-11,5 m / 165 cm
ŠIRINA POD VEZOM: 69 mm
- Fusion Core

3.499,95 kn

Pancerice ženske Hawx 1.0 70

1.999,95 kn

Skijaški set Amphibio QT s vezovima EL10
Inovativna Amphibio tehnologija, koja kombinacijom camber i rocker profila, čini skije Amphibio 11 Fusion snažnima i osjetljivima. VEZOVI: EL 10
DUŽINE: 152, 160, 168, 176 cm
RADIJUS: 14,4 m / 168 cm
ŠIRINA pod VEZOM: 76 mm
- WaveFlex™
- DST Sidewall
- Power Woodcore
- Fibreglass"

1.999,95 kn

Štapovi skijaški Carve

129,95 kn

Skijaški set Progressor 800 s vezovima RS10
Skije za vrlo dobre rekreativne skijaše koji uživaju u velikim brzinama na svim vrstama. Opremljene su tehnologijom dvojnog radijusa koji je kombinacija slalomske i veleslalomske geometrije skija.
VEZOVI: RS 10
DUŽINE: 150, 155, 160, 165, 170, 175 cm
RADIJUS: 12-15 m / 165 cm
ŠIRINA pod vezom,: 74 mm
- Dual Radius System
- Air Carbon
- Sandwich Sidewall Construction
- Powerrail

4.199,95 kn

Skijaški set Loni s vezovima Lithium 10
Skije namjenjene rekreativcima koji traže čim više užitka u zavojima sa srednjim radijusom. Zbog šire konstrukcije vrlo su stabilne, što omogućuje brži napredak.
VEZOVI: Lithium 10 W
DUŽINE: 144, 151, 158 cm
RADIJUS: 12,6 m / 151 cm
ŠIRINA VEZOVA: 75 mm
- Monocoque Construction
- Composite Core
- Women Control Frame
- Easytrack 2"

2.599,95 kn

Pancerice m/ž Cruzar (m 8.5/ž 7.5)
Pancerice namijenjene dobrim rekreativnim skijašima. Tehnologija SOMATec osigurava prirodan položaj noge u pancerici omogućava lakše postavljanje skije na rub.
VELIČINE: 26,5-30,5
FLEKS: 80
- SOMATec
- Rapid Slide System
- Thermoshape

1.799,95 kn

Pancerice Hawx 1.0 100x
Odličan izbor za dobre rekreativne skijaše. Zahvaljujući točkama i-Flex osiguravaju odličnu stabilnost, kontrolu i udobnost.
VELIČINE: 26-31,5
FLEKS: 100
- Medium Fit
- i-Flex
- Walk to Ride Grip Pads
- Sport Line"

2.799,95 kn

Skijaški set Pulse 73 s vezovima ET L100
Vrlo lagane i izdržljive skije za srednje dobre skijaše. Konstrukcija 3D je izgrađena od laganog robusnog PU drva koje osigurava poboljšanu snagu i prijem rubnika i jednostavnu upotrebu u svim vremenskim uvjetima. Tip&Trail Rocker omogućuje jednostavan ulazak u zavoj pri malim brzinama, stabilnost kroz cijeli zavoj i lagan izlazak iz zavoja, što osigurava pouzdanost i kontrolu u svim uvjetima. Gornja ploča Ice Topsheet je odporna na ogrebotine i udarce
DUŽINE: 144, 152, 160, 168 cm
RADIJUS: 13,8 m (160 cm)"
- All Mountain
- Early Rise Rocker Tehnology
- 3D Dual Wood Cap
- Ice Topsheet
- High Molecular Base
- Tip Protector

1.999,95 kn

Skijaški set Safine Infinity s vezovima ET L100
Vrlo lagane i izdržljive skije za srednje dobre skijaše, koji će tim modelom brzo nadograditi svoje skijaško znanje. Konstrukcija 3D Dual Wood Cap je izgrađena od laganog robusnog PU drva koje osigurava poboljšanu snagu i prijem rubnika i jednostavnu upotrebu u svim vremenskim uvjetima. Tip&Trail Rocker omogućuje jednostavan ulazak u zavoj pri malim brzinama, stabilnost kroz cijeli zavoj i lagan izlazak iz zavoja, što osigurava pouzdanost i kontrolu u svim uvjetima. Gornja ploča Ice Topsheet je odporna na ogrebotine i udarce.
DUŽINE: 144, 152, 160 cm
RADIJUS: 12,4 m (152 cm)
- All Mountain
- Early Rise Rocker Tehnology
- 3D Dual Wood Cap
- Ice Topsheet
- High Molecular Base
- Tip Protector

1.999,95 kn

Klizaljke m/ž.Phoenix

499,95 kn

Klizaljke Toronto

399,95 kn

EL PRIMERO SPORT

S El Primero Sport modelom, **Zenith** predstavlja novi kronograf u svojoj bezvremenskoj kolekciji. Tumačen kroz nekoliko klasično sofisticiranih varijacija, ovaj je sat dostojan nasljednik velike tradicije Zenithovih sportskih kronografa. Novi El Primero Sport sat sjajno dokazuje mušku osobnost naglašenu veličinom njegovog metalnog kućišta uz izrazito sportsku prirodu svojih funkcija. Njegov iznimni karakter upravo izvanredno odražava bit sportskih satova i čini ga dijelom ponosne loze modela koje slobodno možemo uvrstiti među Zenithove ikone
www.darvel.hr

LINDBERG, MIKLI, STARCK...

U ponudi zagrebačke optike Luna pronaći ćete brojne svjetski poznate, luksuzne brendove sunčanih naočala i dioptrijskih okvira kao što su Oliver Peoples, Paul Smith, Lindberg, Alain Mikli, Starck, JFRey, Cutler and Gross... Svima im je zajednička vrhunska kvaliteta ručne izrade, prvoklasni materijali (acetati, titan...) i dizajn kojem teži svaki moderan muškarac. Ako volite diskretne naočale, modernog dizajna, lagane i izdržljive, Lindberg će vas oduševiti. Za one koji naginju *vintage* duhu tu su Oliver Peoples, Paul Smith i Cutler and Gross. A za sve koji vole moderne muške linije, na vas čekaju Alain Mikli ili Starck... Poslovnice optike Luna su u Zagrebu na pet lokacija (Prečko, Špansko, Trešnjevka, Centar i Gajnice), a moguća je i kontrola vida uz prethodnu najavu. Pratite nas na društvenim mrežama i prvi saznajte novitete!
www.optika-luna.hr

OLIVER PEOPLES

CUTLER AND GROSS

ZA TRČANJE PO SUHOM

Zimski vremenski uvjeti (snijeg, bljuzga, led...) nekako navode čovjeka da razmišlja o kupovini naprave koja bi mu omogućila alternativu trčanju na otvorenom. U tu svrhu uistinu nema bolje stvari od trake za trčanje. Najpovoljnije trake, kad gledamo odnos cijene i kvalitete, svakako nudi američki brend XPLORER koji za naše tržište ima na hrvatskom jeziku cijelu podršku na *online* platformi www.xplorerlife.hr, s lagerom u Hrvatskoj, dostavom u roku 48 sati, odnosno garancijom i besplatnim servisom čak do 3 godine za bolje modele. Kupnju je moguće obaviti na njihovom *online shopu* vrlo jednostavno, a na AMEX i Diners kartice moguća je plaćanje na 12 rata bez kamata. Od trinaest modela u ponudi teško je ne pronaći model koji vam najviše odgovara.

S.T. DUPONT SPECTRE

S.T. Dupont je povratak legendarnog špijuna 007 proslavio novom kolekcijom koja spaja eleganciju, profinjenost i vrhunsku tehnologiju. Nakon uspjeha prethodnih kolekcija, James Bond je još jednom udružio snage s brendom koji je svjetski poznat po svojim legendarnim „cling“ upaljačima i besprijekornim pisaćim priborom. Ova nova Spectre limitirana linija inspirirana je poznatom rupom od metka, jednom od najznamenitijih slika iz špica filmova o agentu 007.

S.T. Dupont je kreirao spektakularni upaljač s tom na nekl način ikonskom rupom od metka: Spectre upaljač je jedini upaljač na svijetu koji ima ovaj jedinstveni dizajn. Spectre kolekcija prikazuje iznimnu stručnost S.T.Dupontovih majstora zlatara, koji su svaki upaljač i komad pisaćeg pribora ukrasili prepoznatljivim bondovskim linijama. www.darvel.hr

BRIJANJE KAO UGODA

Brojni su savjeti kako muškarci mogu postići ugodno brijanje te izbjeći posjekotine i crvenilo koje dovodi do osjetljive kože. Riječ je o tome kako pravila poput onih o omekšavanju kože, korištenju kvalitenih gelova i pjena za brijanje, kao i oštrih britvica, zahtijevaju puno vremena, a konačan rezultat nije zadovoljavajući. Čak 60 posto muškaraca složilo se kako je osjetljiva koža lica posljedica crvenila i iritacija tijekom brijanja. Ono što muškarci žele jest, prije svega, rješenje za osjetljivu kožu, a potom i jednostavnost.

Imajući to na umu, **Philips**, broj 1 za osjetljivu kožu osmislio je aparate za brijanje serije 7000 koji su posebno prilagođeni muškarcima s osjetljivom kožom, a koji smanjuju nelagodu te pružaju maksimalnu udobnost tijekom brijanja.

Inovacija koja omogućuje glatko klizanje aparata jest prstenje za ugodno brijanje s jedinstvenim premazom od mikrozrnaca. Glave *DynamicFlex* s pomicanjem u pet smjerova omogućuju precizno brijanje svakog dijela lica. Sustav oštrica *Gentle Precision* omogućuje bolje prianjanje dlačica oštrici i tako pruža ugodnost. Iskustvo brijanja poboljšava i dodatak *Smart Click* – precizni podrezivač koji omogućuje održavanje brkova i podrezivanje zalizaka.

Uz intuitivni zaslon te indikatore napunjenosti baterije, čišćenja, zamjena glave ili putnog zaključavanja, stvari postaju još jednostavnije, baš kao i uz sustav *AquaTec* koji omogućuje mokro i suho brijanje.

Uz odgovore na potrebe modernih muškaraca, iz Philipsa stiže i posebna pogodnost za kupce: svi koji do 31. prosinca donesu svoj stari električni aparat za brijanje ili britvicu u Elipso, Emmezetu ili Technomarket, ostvaruju 25 posto popusta na novi Philips aparat za brijanje iz serije 7000 i 9000.

PLAYBOYEV VODIČ

GIFT SHOP MADE IN USA

Na sljedećim stranicama možete pogledati što su to naši kolege iz američkog Playboya u blagdanskom broju ponudili svojim čitateljima kao izbor za dar pod bor svojim dragima ili možda samome sebi. Što naravno ne znači da nešto od toga ne možete i vi nabaviti...

OVOGODIŠNJI VODIČ ZA KUPNJU FOKUSIRAN JE NA DOBRU IZVEDBU, DOBAR DIZAJN I PRAVU DOZU NJUHA ZA NOVOSTI, OD RUSKOG ZVONA SA STAVOM ILI SUNČANIH NAOČALA OD DRVENE BAČVE BURBONA, PA DO BEZVREMENSKI ZGODNIH BLUETOOTH ZVUČNIKA

1

KAKVA SNAGA

Moćno „Onnitovo" rusko zvono **Gorilla Primal** izrađeno je od čelika otpornog na lomljenje i hrđu. Velika ručka omogućava čvršći stisak, a široki donji dio daje veću stabilnost za vježbanje. Uteg i pol!
170 dolara | **onnit.com**

2

SPREMNI ZA SVE UVJETE

Pametna jakna za sve uvjete može se prilagoditi za održavanje tjelesne topline ovisno o vremenskim prilikama, a ergonomski kroj dopušta punu slobodu kretanja. Osim toga, kapuljača se može navući preko kacige za snowboard, bicikl i slično.
675 dolara | **aetherapparel.com**

3

PRSTEN ZA ZADIVITI

Ako želite prstenovati mali prst, neka to bude ovim prstenom. Petrvs pečatnjak dizajnera **David Yurmana** izrađen je od 22 karatnog žutog zlata i s karneolom s gravurom inspiriranom antičkim novčićima.
6.400 dolara | **davidyurman.com**

5

ČAŠE U PRVOM PLANU

Semplijeva kolekcija čaša Monti uključuje set od četiri čaše za pivo od bezolovnog kristala posebno dizajnirane za piva vrsti IPA (India pale ale) i pilsner, za točenje u krigle i boce od 35 dcl.
100 dolara | **sempli.com**

4

DESTILIRANI STIL

Ove sunčane naočale **Maker's Mark X Woodzee** ručno su izrađene od recikliranog drveta bačvi viskija i imaju stakla od crnog polikarbonata.
150 dolara | **woodzee.com**

6

PUTNI ALAT

MT21 višealatni set biciklističkog brenda **Brooks England** sastoji se od raznih čeličnih ključeva, tri odvijača, praktičnog otvarača za boce i noža, a spakirani su kožni etui.
70 dolara | **mrporter.com**

7

MIX MASTER

Old **Limestone**, voda bez željeza, iz vodospremnika u Kentuckyju koji je inače omiljeni izbor destilerija, odličan je izbor za sve koji uživaju u premium okusu burbona.
10 dolara | **oldlimestone.com**

8

NA OŠTRICI

Bison Made i Max Sprecher Customs udružili su snage i stvorili **Bison + Max Sprecher** britvicu s preciznom oštricom od nelegiranog čelika i ručkom od čeličnih vlakana s pripadajućim elegantnim kožnim etuijem.
895 dolara | **bisonmade.com**

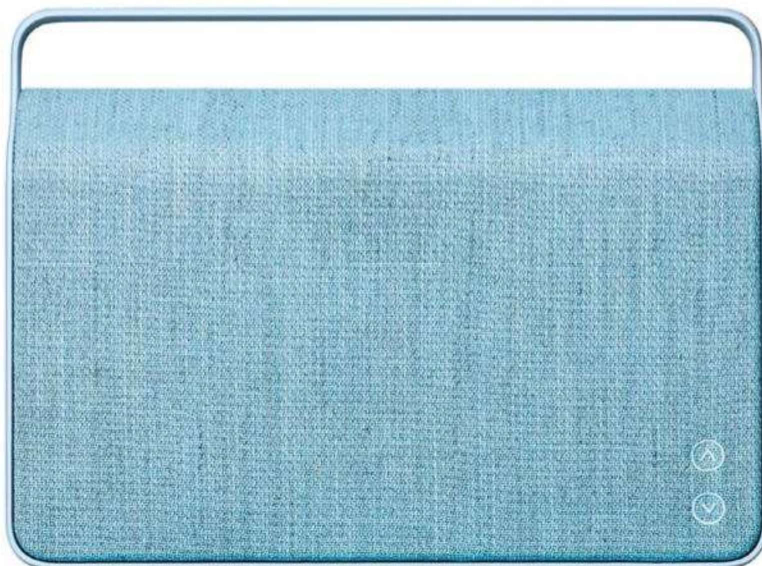

9

PRAVO VRIJEME

Michael Kors već tipično pretjeruje (u pozitivnom smilu, dakako) s veličinom kronografskih satova od nehrđajućeg čelika i silikonskim remenom u žarko crvenoj boji.
350 dolara | **michaelkors.com**

10

DIZAJN ZVUKA

Vifin Copenhagen wireless zvučnik od lijevanog aluminija podržava Bluetooth, Apple AirPlay i Wi-Fi Direct i sve to u danskom minimalističkom stilu.
700 dolara | **aplusrstore.com**

11

UZMI MJERU

Leopold, mala čaša od nehrđajućeg čelika presvučenog bakrom, inspiriran je *vintage* opremom za šank iz tridesetih godina prošlog stoljeća, iz zlatnog doba američke koktel kulture.
25 dolara | **cocktailkingdom.com**

PRIVEŽITE JEDNOG

Luksuzna prozračna talijanska vuna dvobojno obojene zgužvane tkanine ovog šala dizajnera Johna Varvatosa, pravi je umjetničko-kolekcionarski primjerak.
228 dolara | **johnvarvatos.com**

12

DOBACI ELEGANTNO

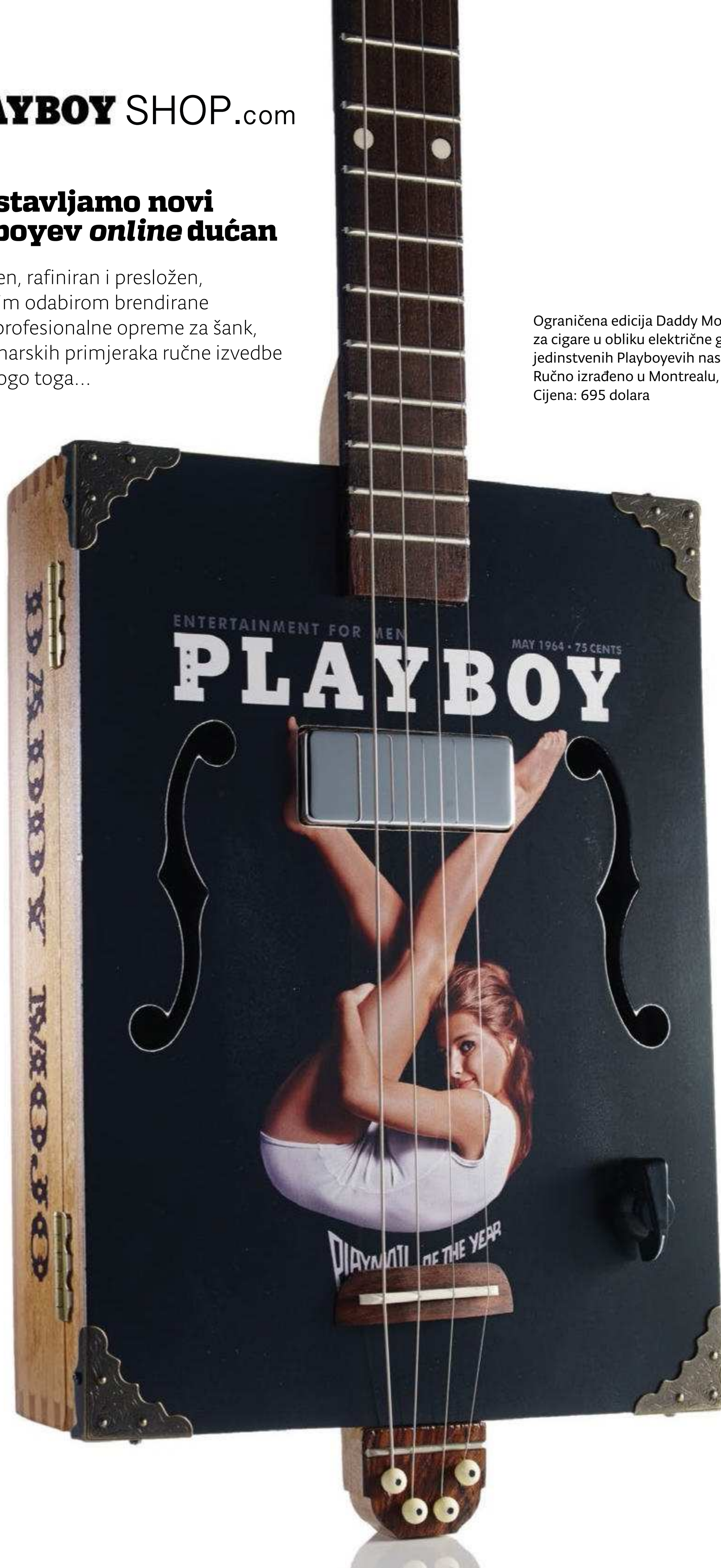
Shinolina kožna lopta za američki nogomet boje merlota i mornarsko plave s vezicom od sirove kože ručne je izrade, svaka posebno krojena i šivana u SAD-u.
150 dolara | **shinola.com**

13

Predstavljamo novi Playboyev *online* dućan

Obnovljen, rafiniran i presložen, sa smjelim odabirom brendirane odjeće, profesionalne opreme za šank, kolekcionarskih primjeraka ručne izvedbe i još mnogo toga...

Ograničena edicija Daddy Mojo kutije za cigare u obliku električne gitare i šest jedinstvenih Playboyevih naslovnica. Ručno izrađeno u Montrealu, Kanada. Cijena: 695 dolara

Vesta od 100% runske vune s klasičnim Playboyevim uzorkom. Za ručnu izradu je bilo potrebno 25 sati pletenja. Proizvedeno u Kanadi. Cijena: 395 dolara.

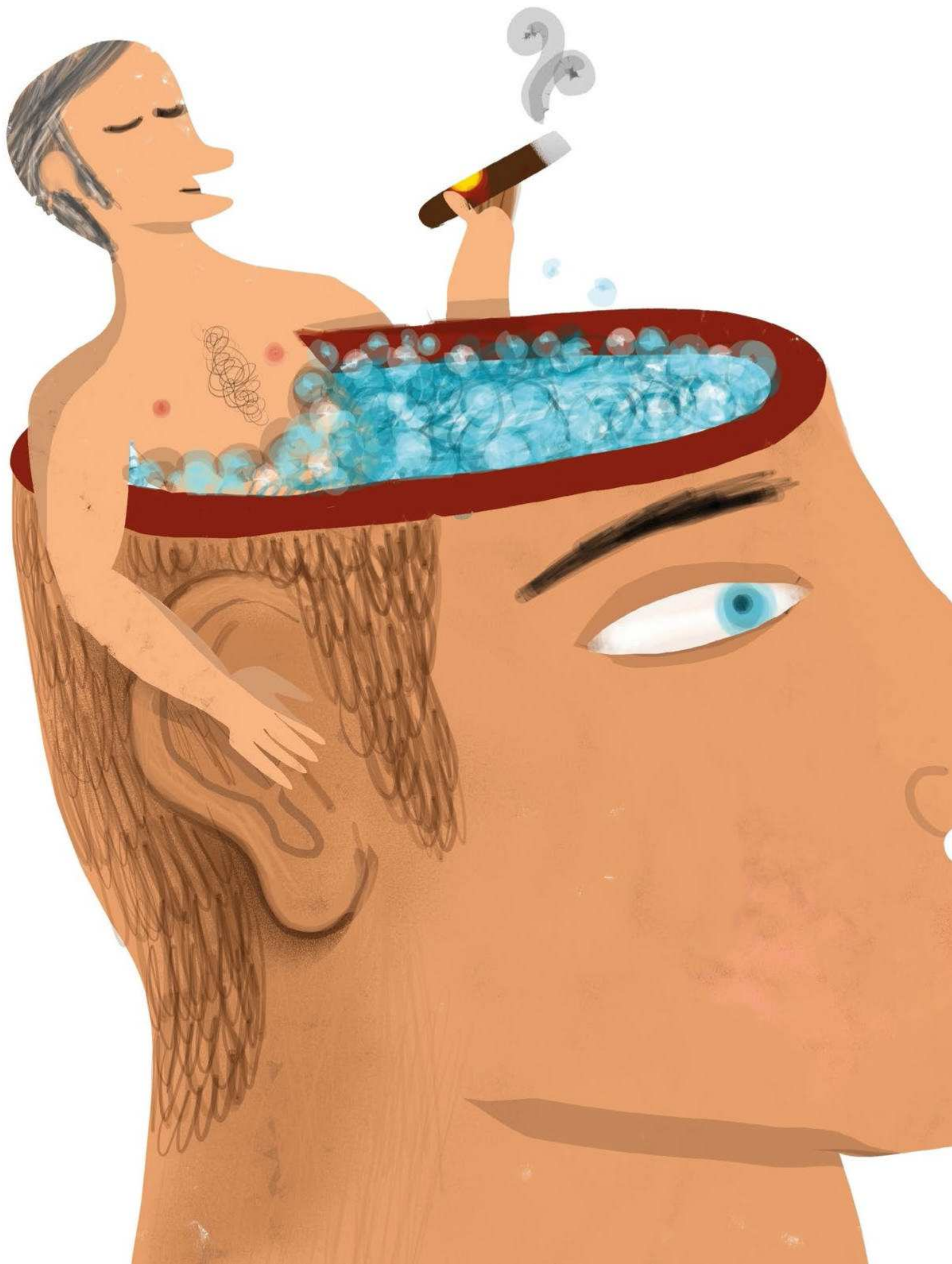
Vunena bejzbol kapa podesive veličine, kakva se prodavala na stadionu Ebbets Field u New Yorku s likom Mr. Playboy. Cijena: 48 dolara.
Udobne bejzbol kape s logom Playboyevog zeca. Cijena: 25 dolara.

Ukrasni jastuci s grafičkim uzrokom prišivenih slogana dizajnera Alexandra Fergusona. Proizvedeno u SAD-u. Cijena: od 65 do 100 dolara.

Termosica od nehrđajućeg čelika s dodatkom za miješanje koktela. Cijena: 29, 95 dolara
Pljoska od kroma presvučenog kožom.
Cijena: 44,95 dolara.

KAD SI SRETAN LUPI NOGAMA O POD

Moja je predblagdanska molba da budete obzirni prema svojim susjedima kao da su vaši bližnji. Ako netko živi ispod vas, ma koliko vi bili sretni u određenom trenutku, molim vas da ne igrate „Kad si sretan lupi nogama o pod" u sedam ujutro

PIŠE **KRISTIJAN MARTINOVIĆ**

Znate li one vjerske grupe na Facebooku kojima u *inbox* možete poslati zahtjev za što da se moli pa onda oni stave javnu objavu iliti status npr. „Danas molimo za Željku iz Vinkovaca koja sutra (!!!) ima zakazan abortus, neka joj dragi Bog prosvijetli pamet i odgovori je od ubojstva!". I onda pratitelji te stranice mole za spornu Željku.

Znate takve stranice? Nekad čak napišu „Hitno moliti za"... i onda lista od 10 stvari. Eto, sad ja vas molim da hitno molite za mene da se ja napokon naspavam, jer kat iznad mene doselio se par s malim djetetom i svako jutro u sedam (!) igraju „Kad si sretan lupi nogama o pod" drito iznad moje glave.

Napravio sam plan da ću im dati šansu od tjedan dana koliko je dovoljno da im Bog da pameti, a ako ne prestanu ići ću im reći da ne mogu igrati „Lupi nogama o pod" u ranu zoru. Ali šesti dan su me preduhitrili. Naime, u 11 prije podne zabijao sam slike na zid i majka djeteta je (nakon redovno odigranog „Lupi nogama o pod") brzinom tigra, pume ili neke slične divlje mačke skočila do mojih vrata da mi kaže da ne mogu lupati čekićem po zidovima u 11 ujutro jer njeno dijete tada, pogađate, spava.

Budimo realni, 11 ujutro je idealno vrijeme kad po svakom zakonu i svakom kućnom redu smijete zabijati čavle u zid, dapače smijete i puštati na sav glas bučne i nasilne pjesme metal bendova tipa Slayer, pa čak i odigrati jednu rundu „Lupi nogama o pod". Ali u sedam ujutro nikako ne smijete lupati nogama o pod iznad ničije glave, u nikojem svijetu osim ako ste američki vojnik kojem je zadatak natjerati na sva priznanja uhvaćenog islamskog ekstremista terorista.

To sam i objasnio ženi s kata iznad, a ona me pogledala k'o da sam ne znam što rekao i učinio, jer u 11 sati njeno zlato spava i zbog toga svačiji život i svijet mora stati. Kao da sam u najmanju ruku omeo to dijete u trenu kad je dolazilo do kemijske formule koja će izliječiti rak. Još je bila bezobrazna i krenula se prepucavati: „Vi da negdje radite ne bi spavali u sedam ujutro!"

DA JE UBOJSTVO LEGALNO udavio bih je na licu mjesta, pa bi onda vjerske grupe na Faceu pozivale na grupnu molitvu za mene i nju. Ali ubojstvo je ilegalno pa sam joj samo pomalo grubo odgovorio: „Vas se ne tiče kada i gdje ja radim, a prema kućnom redu igrati 'Lupi nogama o pod' smijete od devet ujutro do dva poslijepodne kad počinje vrijeme dnevnog odmora koje traje do pet. Vaše dijete u dva počinje voziti tricikl iznad moje glave, ali to mi ne smeta jer sam većinu dana u to doba na poslu, a i kad sam doma ne spavam popodne, što je samo vaša slučajna sreća. Kako god bilo, ja smijem zabiti sliku na zid u 11!"

SHUTTERSTOCK

Žena je uvrijeđeno otišla, a ja iznerviran odustao od daljnjeg zabijanja slika i odlučio da ću dovršiti sutra opet u 11, nakon što oni u sedam odigraju „Lupi nogama o pod". No, sutradan su mi sjebali plan jer, začudo, u sedam je bila skoro pa tišina, pjevale su se neke pjesmice, ali lupanja o pod nije bilo pa sam imao moralnu dilemu jel' da zabijam slike ili ne. Nakon nekoliko minuta dvojbe, odlučio sam zabiti slike jer mi kućni red to dopušta, ma čije dijete tada spavalo.

Navečer sam bio uzbuđen (!) što ću se naspavati jer je valjda lupanje nogama o pod prestalo, no... Uslijedilo je nešto još gore. „Auuuuuuuuuuuuuu! Av-av! Grrrr, auuuuu!!!" – odzvanjalo je u ponoć iz napuštenog dvorišta preko puta prozora moje spavaće sobe. Pas. Po decibelima zavijanja odmah sam procijenio da je poveći, ali kroz prozor nisam mogao vidjeti zbog drveta koje mi zaklanja pogled, a osim toga mračno je. Nije mi bilo baš jasno što pas radi u napuštenom dvorištu jer to je dvorište prazno zadnjih 20 ili više godina – korov i šikara te ofucani i isprani natpis „Buffet", valjda još iz Juge.

> Pas je zavijao k'o da ga kolju i oko dva ujutro izgubio sam živce i otišao pogledati što se događa. Naišao sam na neprijateljski nastrojenog rotvajlera zaključanog u dvorište...

DA NE DULJIM, PAS JE ZAVIJAO k'o da ga kolju i oko dva ujutro sam izgubio živce i otišao pogledati što se događa. Naišao sam na neprijateljski nastrojenog rotvajlera zaključanog u dvorište. „Koji kurac!" – sam sa sobom sam rogoborio vrteći u glavi scenarij o tome kako se sigurno netko „jako pametno" sjetio riješiti psa tako da ga ostavi u napuštenom dvorištu.

Napravio sam plan pričekati jutro, pa onda odlučiti što da poduzmem. Dakle, plan za izradu plana. Pas je bez prestanka lajao i zavijao, zbog čega je dijete koje lupa nogama o pod također plakalo. Sam sam sa sobom razgovarao i tješio se gledajući u strop: Cucak laje, mora prestati, al' barem će klinac biti preumoran da u sedam igra „Lupi nogama o pod".

Nakon neprospavane noći prošetao sam se do tog dvorišta. Pas se donekle smirio, a ja sam se ponio kao dobar čovjek i bacio mu preko ograde krišku pizze iz pekarne koju sam kupio sebi. Tko zna kad je zadnji put jeo. Otišao sam na posao, vratio se, a pas je i dalje bio tamo. Dao sam si rok od tri dana – ako u roku od tri dana netko ne dođe po psa, ja zovem Noinu arku ili neku sličnu ustanovu za zbrinjavanje životinja.

U noći se ponovilo isto – pas je lajao i zavijao. Preko dana opet mir, a treću noć ponovno zavijanje. Neispavan i živčan treće sam jutro ponovno otišao do psa, ovog puta spreman da zovem neko nadležno tijelo, ali s psom sam zatekao djevojčicu od kojih 14-15 godina kako ga hrani suhom hranom i daje mu vodu. Pitao sam je što i zašto.

„Mi smo se prije tri dana doselili tu u stan preko puta. To je naš pas, zove se Bob, ima deset godina i cijeli život je živio s nama u stanu, ali novi stanodavac nam ne da da imamo psa, pa smo ga stavili tu u dvorište. Hranimo ga i dolazimo obići", objašnjava mi mala.

Bravo – rekao sam u sebi te roditeljima od male opalio imaginarni šamar jer su se sjetili te briljantne ideje za ocjenu nedovoljan (1) da psa drže u tuđem napuštenom dvorištu. Psa koji, pardon my French, pizdi na sav glas cijelu noć jer nije navikao spavati, praktički, na ulici.

Ti ljudi su se dakle dosjetili držati psa na ulici – na uštrb i psa i njegovog mentalnog zdravlja, a i mentalnog zdravlja cijelog kvarta u okrugu 500 metara jer pas zavijanjem i lajanjem ljudima ne da živjeti. Zar nije logično, ljudi moji, ako već imaš 10 godina psa i seliš se u stan čiji vlasnik ne dozvoljava psa, da se: a) ne useliš u taj stan ili b) psa tajno useliš u taj stan? Nije li to logično?

Ovima očito nije, nego se oni logički (??) sjete da će psa držati na ulici. Nisam klinki htio ništa objašnjavati jer ipak je klinka koja tu nije ništa pretjerano kriva, ali od svega mi je pao mrak na oči i došlo mi da pošaljem vjerskoj grupi poruku na Facebook da mole za mene, moje spavanje i jadnog psa.

Odlučio sam da se neću miješati jer sigurno ima živčanijih ljudi od mene u zgradi koji će poduzeti neke mjere, npr. ovi koji zbog psa ne mogu ujutro biti odmorni za igranje „Lupi nogama o pod"...

SUTRADAN SE PAK DOGODILO nešto još apsurdnije. Krenem s vlastitim psom u šetnju i pardonira me nepoznati gospodin da mi kaže da bih ja svog psa trebao noću držati u kuhinji koja gleda na ulicu, a nikako u spavaćoj koja gleda na dvorište. Naravno da mi ništa nije bilo jasno, dok mi gospodin nije objasnio da njegov pas u dvorištu laje zato što vidi i čuje mog?!

To što mi je gospodin rekao nema naravno nikakve veze s mozgom, čak ni mozgom zelenog bičaša ili neke slične jednostanične životinje. Nije mi trebalo duže od pet sekundi da povežem kako je nepoznati gospodin, koji mene poziva na red, novi susjed koji svog psa drži na ulici jer se, eto, prvi sjetio da je to odlična ideja, toliko dobra da zaslužuje ocjenu nedovoljan (1).

Dakle, da ponovimo i rezimiramo: on drži psa na ulici, a ja sam taj koji je kriv jer njegov pas laje. To što pas laje, po njemu nema nikakve veze s tim što je ostavljen na hladnoj ulici u napuštenom dvorištu površine 10-ak kvadratnih metara, nego je za to kriva samo i jedino činjenica da ja imam psa. U stanu. Psa koji šuti i tu i tamo pogleda kroz prozor da vidi tko to cijelu noć laje.

Ako tad nisam dobio moždani udar, neću nikad. Što si ljudi dopuštaju?! Stvarno, što si sve ljudi dopuštaju, pobogu!? Molim vas da hitno molite za te ljude da im Bog da pameti! Ja hodam gradom izgledajući kao statist iz filma „Zora živih mrtvaca" pošto danima ne spavam – prvo zbog ovih što u sedam lupaju nogama o pod, a onda zbog ovih što pasivno zlostavljaju životinju držeći ju na ulici, a aktivno mene i cijelo susjedstvo. Kažem aktivno, jer njihov ljuti i prestrašeni pas jako aktivno laje i zavija: da postoji natjecanje u psećem lajanju ovaj bi se jako dobro plasirao!

„Znate kaj, nemojte vi mene zajebavati" – odmah sam mu rekao jer mi se nije dalo biti fin: „Lajanje vašeg cucka nema nikakve veze s mojim, a ja pretpostavljam i podrazumijevam da vi nemate dozvolu za držanje psa u tuđem dvorištu pa ću vas ja, ako ne maknete psa do večeri, prijaviti i policiji i Noinoj arci i svim ustanovama čije brojeve pronađem na internetu!"

U TAJ ČAS STVORI SE pokraj mene žena od lika, a on mi tad bahato kaže: „Pazi kak z menom razgovaraš da ne bi upoznal moju šaku!"

Ja na to njemu još bahatije: „Pazi ti kak sa mnom razgovaraš da ne bi ti bahati majmune upoznao moj pajser!"

Žena se prepadne i kaže mu: „Daj se ne prepucavaj, vidiš da je ovaj lud!"

„Da, u pravu ste, ja sam lud" – kažem ja s tlakom dignutim na 250 i još nadodam:

„Uopće ne želite saznati koliko sam lud i zato maknite psa!"

Kad statistički sagledam, kad god sam nekog nešto tražio pristojno – taj me izignorirao, a kad prijetim pajserom ili se pozivam na metode mučenja islamskih ekstremista, odmah me shvate ozbiljno

Lik mi nešto opsuje i oboje otiđu. Gle čuda, maknuli su psa i laveža više nema. Nije li grozno da moraš bit' bezobrazan i ponašati se kao da si lud ako želiš da te ljudi shvaćaju ozbiljno? Nije li to paradoks: budi lud da bi te se shvatilo ozbiljno?

Kad statistički sagledam, kad god sam nekog nešto tražio pristojno – taj me izignorirao, a kad prijetim pajserom ili se pozivam na metode mučenja islamskih ekstremista kao što je bio slučaj s ženom s kata iznad, odmah me shvate ozbiljno. Jednom je netko mudar rek'o: „Agresivnost nikad nije loša stvar!" E pa stvarno nažalost nije!

Zahvaljujući agresivnosti ovi su prestali igrati „Lupi nogama o pod", a ovi drugi majmuni su maknuli psa. Kako je loše kad majmun posjeduje psa, jebote led! Jučer sam se prvi put u 10 dana doista i naspavao jer nije bilo buke, ali i to će biti kratkog vijeka pošto je u mom dvorištu kafić, a ja sam na prvom katu, direktno iznad kafića. Sam kafić kao kafić nije problem, ali vidio sam sad kroz prozor da se penju na ljestve i počinju postavljati božićne lampice i onda će mi to, pogađate, svijetliti cijelu noć kroz rolete u spavaćoj sobi, a opet ne mogu spavati sa skroz spuštenim roletama jer onda ne znam kad je dan, a kad je noć.

ZNAM DA OVO ZVUČI kao smiješan problem nakon svega, ali... Trebao sam slušati mamu kad mi je rekla da je glupa ideja kupovati stan na prvom katu. Odnosno mama je morala vjerskoj grupi na Facebooku poslati molbu da hitno mole za mene da odustanem od kupnje tog stana jer molitve uvijek djeluju – zato su svi na svijetu zdravi, uspješni i bogati jer vjerske grupe za to grupno mole. Trebali su moliti i za mene, jeb'o ga ja.

Završit ću ovaj tekst predblagdanskom molbom da budete obzirni prema svojim susjedima kao da su vaši bližnji. Ako netko živi ispod vas, ma koliko vi bili sretni u određenom trenutku, molim vas da ne igrate „Kad si sretan lupi nogama o pod" u sedam ujutro, možete to odigrati jednom ili dvaput, ali oko podne, ako baš morate.

Isto vas molim da ne budete taj genijalac koji se „prvi sjetio" da psa može držati na ulici ili u tuđem napuštenom dvorištu, već idite u stan u kojem možete držati psa.

Uživajte u ostatku ovog lijepog časopisa, a ja idem spavati. Ako mi božićne lampice ispod prozora to dopuste. Laku noć.

-20% -20%

Sretni blagdani!

-20% -20%

01.12.2015. - 31.12.2015.

Galeb ADRIATIC GLB

www.galeb.hr

Zašto split personality?

Kako bih strancu – kao netko tko je u tom gradu rođen, odrastao i svejednako općinjen njime – objasnio što je zapravo Split? E, tu dolazi u pomoć naziv ove nove Playboyeve kolumne...

piše **Ivica Profaca**

Razgovarajući ovoga ljeta u Splitu s nekim američkim turistima, pokušao sam im razjasniti zašto se grad u kojem su se zatekli putujući Hrvatskom zove baš tako kako se zove. Probijali smo se tako kroz povijesne naslage Aspalathosa, Spalatuma, Spalata, Spljeta, Splita i kako se već grad nije zvao. Ne znam, nadam se da su valjda shvatili sve one teorije o brnistri, naselju uz palaču i sličnom.

Shvatili, ne shvatili, podrijetlo imena je zapravo najlakši dio priče o Splitu. Kako bih im – kao netko tko je u tom gradu rođen, odrastao i svejednako općinjen njime – objasnio što je zapravo Split? E, tu dolazi u pomoć naziv ove nove Playboyeve kolumne.

Ne bojte se, neće ovo biti još jedna serija lauda u stilu „ča je pusta Londra...", jer bi to naprosto bilo prejednostavno. Baš zbog toga što je Split toliko kompleksan dobro mu i leži ova igra riječi s psihijatrijskom frazom.

Prvi put sam je u splitskom kontekstu čuo od jednog engleskog novinara koji je izvještavao o dočeku Gorana Ivaniševića nakon osvajanja Wimbledona na Rivi 2001. Tada je za našeg najvećeg tenisača upotrijebio baš tu frazu – Split Personality. Em je „faca" iz Splita, em je tako često izazivao podvojene osjećaje. Tako nekako stoje stvari i s cijelim gradom.

Neka mi oproste žitelji drugih gradova, ali ako postoji grad za koji se može reći da posjeduje kolektivnu osobnost, onda je to Split. Nemam naravno iluzija da je jedini takav na svijetu, toliki kampanilist baš i nisam. Štoviše, u tome kolektivizmu spreman sam češće naći minuse nego pluseve. To što će me zbog toga netko u rodnom mi gradu razapeti, samo je dodatni dokaz za tezu o gradu koji ima vlastitu osobnost, koja ga čini skoro živim bićem sa svim vrlinama i manama. Negdje u ovoj zbrci dolazimo i do razloga zbog čega je ta osobnost zapravo podvojena, podijeljena. Odnosno, zašto Split ima „split personality".

Od svih jedinstvenosti koje Splićani pripisuju gradu čiji su dio, valjda je najbliži istini onaj o njegovoj opjevanosti. Ne mogu niti zamisliti da igdje na kugli zemaljskoj postoji naselje kojem je posvećeno više pjesama, bez obzira na postotak potpunog glazbenog smeća u toj golemoj hrpi. Pogledajte samo produkciju koja se ovih nekoliko desetljeća čula s pozornice Splitskog festivala. Pa češće se tu spominje Split nego Krist u pjesmama koje se izvode na solinskom Papa festu (da, doista postoji tako nešto). Te je cvit Mediterana, te je na najlipjem dilu svita, te je i inače najlipši.

I sve to prema vani. Sjednete li na neki od štekata po Splitu, pa oslušnete što se priča, dobit ćete najčešće porciju grintanja na račun svega što se nalazi u vidokrugu, i šire. Ukratko, split personality.

Priznajem, sudjelujem i sam u tom popularnom lokalnom sportu. I ne mislim da je to nešto zbilja loše, jer šta će ti ljubav prema bilo čemu i prema bilo kome ako ne vidiš ono što u tome nečemu ili nekome ne valja? Možemo mi svi, recimo, biti oduševljeni što je Split postao tako popularan među turistima cijelog svijeta, ali zašto bi trebali bespogovorno prihvatiti da grad istinski trpi zbog nekontrolirane navale gostiju i pretvaranja svakog kuta u pokušaj proizvodnje novca? Ili da bismo ipak voljeli kad bi se poneka kuna od tih silnih noćenja nekako vratila i u kvalitetu življenja? Recimo pogodnosti koje bi Splićane i zimi dovodile u centar grada?

Neka mi oproste žitelji drugih gradova, ali ako postoji grad za koji se može reći da posjeduje kolektivnu osobnost, onda je to Split. Nemam naravno iluzija da je jedini takav na svijetu, toliki kampanilist baš i nisam

Ili da žestoko navijamo da splitski klubovi i sportaši ostvaruju uspjehe, ali ne volimo gledati prema kojim pravilima se među njima dijeli javni novac. Ili, ne dam nikome da govori protiv Bačvica, ali poludim kad vidim da su se pretvorile u nepregledne nizove ležaljki od kojih se tamošnjim pijeskom više ne može ni prolaziti do mora koje je čišće i od mnogih otočnih plaža.

Možemo i u političke vode: nema šanse da ću ikad o ijednom gradonačelniku izgovoriti rečenicu „I Kerum je bio bolji", ali teško mogu oprostiti biračima i stranačkim kadrovicima što nas obasipaju tolikim kolonama potpunih mediokriteta nesposobnih za išta osim zapošljavanja rodbine i prijatelja.

Odreći se toga „prava na grintanje" značilo bi biti ravnodušan. A prema Splitu se ravnodušan ne može biti.

E, pa time će se baviti i ova kolumna.

Zoran Primorac

NASTAVAK SA STR. 57

Potrebno ih je poticati da za vrijeme karijere paralelno studiraju. To dakako nije lako – sportaš mora trenirati dvaput, pa i triput na dan. Ima slučajeva sportaša koji su uspjeli završiti fakultet, ali to su iznimke i iskreno – jako je to teško...

Postoje i naši sportaši koji su završili najbolje američke fakultete i druge jako kvalitetne studije. Njih treba animirati i privući, a ne ih smatrati potencijalno opasnima i micati ih od sporta. Nužno ih je približiti sportu.

PLAYBOY: Kada će onda Hrvatska dosegnuti stupanj da netko od bivših olimpijaca i vrhunskih sportaša postane predsjednik HOO-a?

PRIMORAC: Kanadski premijer nedavno je napravio strašnu priču. Sva ministarstva je dao ljudima iz struke. Sport je povjerio sportašu koji ima zavidnu sportsku karijeru i akademski je obrazovan. Hoće li sportaš-olimpijac kod nas sutra biti predsjednik HOO-a? Iskreno se nadam da hoće. Nije ta želja usmjerena protiv nikoga tko je to bio, tko je to sada ili ima neke aspiracije da to bude. Dajmo ljudima koji su stvarali sport da se o njemu i brinu.

Ne može ministar branitelja biti netko tko nije bio branitelj. Tako je i u sportu. Naravno, u vrijeme kad se Hrvatska pokušavala međunarodno afimirati, trebali su nam ljudi koji su bili povezani s politikom, jer to je bila prvenstveno politička funkcija, a sport je za Hrvatsku bio jako važan instrument širenja istine o onome što se ovdje dogodilo.

Ne bježim od toga da su vremena zahtijevala status sporta kao instrumenta politike. U danima rata bila je to jako važna sprega, ali sada ne treba zazirati od toga da i sportaši dođu te da se onima koji imaju kapacitete omogući da čuvaju i razvijaju ove vrijednosti. To je, eto, moje idealističko razmišljanje.

PLAYBOY: Prije dvije godine rekli ste da nemate ambiciju biti predsjednik HOO-a. Jeste li se predomislili?

PRIMORAC: Nemam ambicije. Od početka ove priče svi govorimo da samo ukazujemo na probleme i brinemo se za hrvatski sport. Nikada se nisam niti se želim nametati. Klub olimpijaca me zamolio da budem predsjednik i rekao sam „da”. Nisam se gurao, samo želim da hrvatski sport bude naš ponos kao što je bio cijelo vrijeme, ali da se makne od politike.

Ona treba biti iza sportaša, reći im:„evo vam, to je vaš sektor, a ako vam treba pomoć, mi smo tu.” Ne treba gledati samo vrhunski sport, nego i sport u školama, sport kod mladih. Valja voditi brigu da nam se djeca bave sportom, a sportaši da budu njihov *role model*. Da ih odvrate od droge, cigareta, alkohola, videoigrica koje zatupljuju, a opet magnetski privlače. Ne zamjeram to, znam da je taj medij privlačan, ali ljudi sa 40 godina zatrovani su igricama! Nisu djeca kriva, no daj mu izbor, daj mu loptu, da vidi nekog Modrića, Bobana, Kukoča, Janicu i Ivicu...

Sportaši se isto tako moraju znati ponašati, ne možeš biti primitivac kada te mladi gledaju, a ti si mu još i uzor. Dobro se sjećam, od Dražena sam upijao svaki pokret. Gledaš ga – je li stvaran, idealiziraš... Ako si nečiji heroj, moraš se tako i ponašati, u skladu sa svojim imenom, inače ćeš uništiti snove mladoj generaciji.

Sport je zdravlje nacije. Rekreativni sport je jako bitan, sva istraživanja su pokazala da produžuje život, manje su šanse za kardiovaskularne bolesti, manje se obolijeva od raka i tako se direktno štedi proračun cijele države. Ako je čovjek bolestan, ne može raditi, na bolovanju je, ne doprinosi razvoju, to je trošak. Sve je, hoću reći, povezano. Sport nije samo pitanje hoće li Sandra Perković osvojiti zlato, Bogdanović ubaciti tricu u zadnjoj sekundi ili Duvnjak zabiti ključni gol na Olimpijskim igrama. To je ogromna torta, a ne samo ona trešnja na vrhu. Zato sport ne smije biti ničija igračka ni prčija.

Osim toga, u Zakonu o sportu jasno stoji da je on od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Iza tog ću stava uvijek stajati i boriti se, volio me netko ili ne.

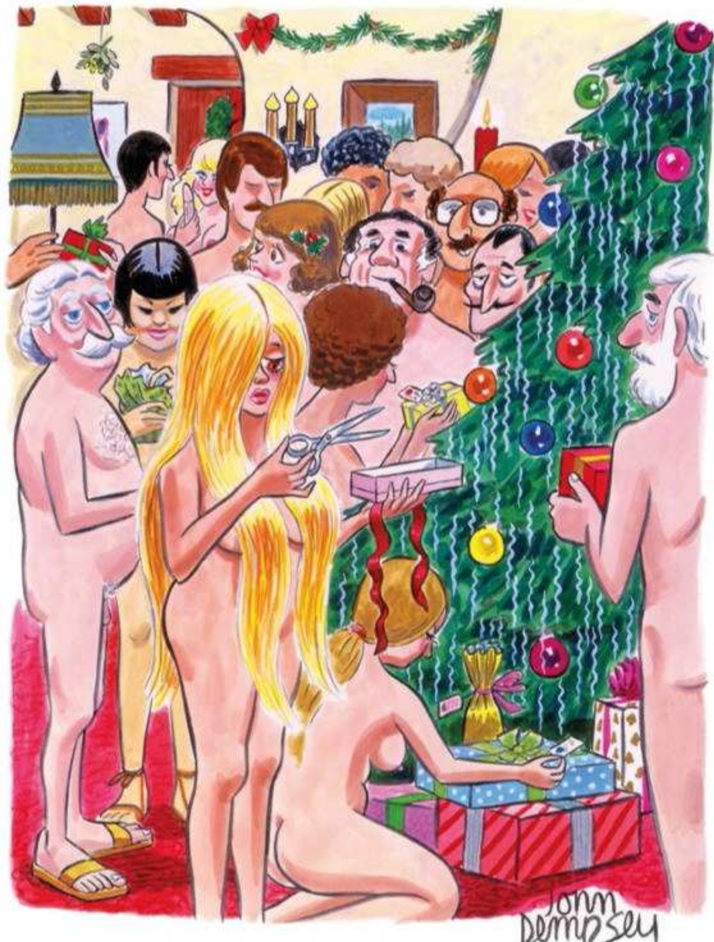
PLAYBOY: Je li vam se Antun Vrdoljak ispričao za onaj napad na skupštini HOO-a prije dvije godine?

PRIMORAC: Nije se ispričao. To je njegov izbor. Mislim da nisam napravio ništa loše, a on je sebi dao za pravo govoriti nešto za što mislim da nije bilo u redu. Ne mislim tako samo ja, i javnost je tako rekla. No, to je život, svi mi živimo s našim djelima... Ja mirno spavam, stojim iza svojih ideala i uvijek ću ih braniti. Ako sam se nekome zamjerio zato što sam rekao ono što mislim, žao mi je, ali ne znači da ću od toga odstupiti.

PLAYBOY: Završimo onda s ljepšom temom: hoće li Rio po broju medalja biti najuspješnije Igre za hrvatski sport dosad?

PRIMORAC: Konzultiram se s dosta ljudi koji razumiju materiju olimpijskog programa. Svi mi govorimo da su šanse za to velike, ali to nikad, naravno, nije sigurno. Olimpijske igre su zeznuta stvar. Svi će u Rio doći maksimalno spremni, puno je kamena spoticaja koji te mogu udaljiti od postolja, ma koliko god ti vrijedio.

Imamo super sportaše, neki od njih su na papiru veliki favoriti, ali dosta toga će ovisiti o psihološkoj pripremi, aklimatizaciji, uvjetima i formi. Bio bih zadovoljan kad bismo ponovili dosad rekordni London.

Veliki spektakl Polleo Sporta

Početkom studenoga otvorena je najveća prodavaonica sportske prehrane i fitness opreme u ovom dijelu Europe: u City Centeru one East, lider u branši **Polleo Sport** pripremio je pravi spektakl i srušio sve rekorde – više od 10.000 ljudi na jednom otvorenju uz najveću prodaju po metru kvadratnom.

Uz zvukove glazbe, posjetitelje su zabavljali Street Brothersi koji svojim akrobacijama prkose gravitaciji, plesna skupina Fusion & Atomic Dance Factory, a svoje su majstorije pokazali i džudo borci. Za senzacionalan show dodatno se pobrinula i akrobatska skupina Dunking Devils, a publiku je na noge podigao Lav Mislav koji je uz nekoliko salta maestralno zakucao loptu u koš.

Glumci Zoran Pribičević i Miran Kurspahić odmjeravali su snage u neizvjesnoj sumo-borbi, a otvorenje najveće Polleo Sport poslovnice kulminiralo je rušenjem Zida Loših Navika kojeg su maestralnim cepelinom probili naše rukometne legende Igor Vori i Vedran Zrnić. Tim potezom je i službeno otvoren najveći Polleo Sport na gotovo 200m^2 prodajnog prostora. Naravno, sve to uz pregršt nagradnih igara...

Cijeli *event* vodio je dugogodišnji prijatelj Polleo Sporta, Mario Valentić, a ovaj „dućan nad dućanima"posjetili su i mnogobrojni prijatelji Polleo Sporta poput Željka Mavrovića, Doris Pinčić, Renate Sabljak, Dušana Bućana, Marijane Mikulić, Lane Jurčević, Jelene Gličić, Antee Kodžoman, Nives Čanović, Snježane Mehun, Stipe Drviša, Sonje Kovač i mnogih drugih poznatih lica.

PONAJBOLJI HRVATSKI ORTOPEDI U ARITHERI

Ozljede koljena, gležnja, stopala, ramena, lakta i šake mogu biti neke od najbolnijih i frustrirajućih ortopedsko-traumatoloških ozljeda. Ako se ne liječe, te ozljede mogu dovesti do nestabilnosti, kroničnih bolova, ili smanjene pokretljivosti ozlijeđene osobe. Bez pravilne njege, oni mogu značiti kraj obećavajuće sportske karijere ili silom prijevremeno umirovljenje radno aktivnog pacijenta.

Osnivanjem specijalne bolnice **Arithera**, Hrvatska je dobila mjesto gdje se pod jednim krovom dobiva vrhunska dijagnostika ortopedskih oboljenja, liječenje, spinalne i ortopedske operacije te postoperativna fizikalna terapija i rehabilitacija.

U Specijalnoj bolnici Arithera izvodi se niz operacijskih zahvata - od ugradnje endoproteza koljena, kuka i lakta, odstranjenja ozlijeđenih meniskusa, rekonstrukcije križnih ligamenata, artroskopskih operacija koljena, gležnja, lakta i ramena, do operacija šaka, stopala i niza drugih operativnih zahvata. Pri tome se koriste najnovije kirurške tehnike i implantati, a operacije u rukama ponajboljih hrvatskih ortopeda poput prof. dr. sc. Saše Jankovića, garantiraju vrhunske rezultate operacijskih zahvata.

Rana dijagnoza, pravovremen i uspješno izveden operativni zahvat i izvanredne tehnike fizikalne terapije koja podrazumijevaju elektroterapiju, hidrokineziterapiju u posebno prilagođenom bazenu za individualno vježbanje i vježbe u dvorani, omogućit će pacijentu najbrži mogući oporavak i povratak svakodnevnim aktivnostima.

Više na: arithera.hr

PURGERSKI „SAVSKI MLIN"

U Zagrebu je, nažalost, sve manje restorana s tradicijom, starih gostionica u kojima se može dobro pojesti, mjesta gdje se su neka tradicionalna purgerska jela zadržala na jelovniku. No, restorani koji su o(p)stali, vrlo su rado posjećeni i dugi niz godina imaju svoju odanu publiku.

Jedan od takvih zagrebačkih lokala svakako je **„Savski mlin"** na Kajzerici, istinski dom domaće kuhinje, ali i odlične atmosfere i zabave (svakoga vikenda glazba uživo, „cajke" najstrože zabranjene!). Želite li se sa svojim društvom oraspoložiti i bar nakratko zaboraviti na sve brige, „Savski mlin" je mjesto kao izmišljeno za to.

Uz odličnu i raznovrsnu ponudu iz kuhinje i zvukove domaćih i stranih evergreena, uživat ćete, uvjereni smo, u svakoj minuti provedenoj u ugodnom i opuštajućem ambijentu „Savskog mlina".

NIKON ZA AKCIJU

Nikonov fotoaparat **COOLPIX AW130** je fotoaparat koji odgovara životu bez granica. Jednako je pouzdan i jednostavan za korištenje ispod vode (do 30 metara), kao i na planinskim visovima pri ekstremnim temperaturama do – 10 °C. Gumb odaziva regulacije akcije, olakšava pristup ključnim postavkama podrhtavanjem fotoaparata, a visokoučinkovito smanjenje vibracija snimke održava oštrima i videozapise besprijekornima, neovisno o surovosti terena.

Otporan na udarce i na prašinu, upravo je savršen za aktivni stil života.

COOLPIX AW130 sigurno bilježi sve vaše avanture u obliku izvanrednih slika i jasnih videozapisa pune HD razlučivosti. Prilagođen je društvenim medijima, uz podršku za NFC i ugrađeni Wi-Fi, a slike se mogu dijeliti istog trena jednostavnim dodirom pametnog uređaja s omogućenim NFC-om ili korištenjem namjenskog gumba za Wi-Fi.

ARGENTINA

LJUBITELJICE BRZINE I DOBRIH PROVODA

Sezona u većini auto-moto športova završila je. **Nadia Terazzolo** (gore), zvijezda latino sapunica, voli brzine, posebice na četiri kotača pa je spremno pozirala na trkaćoj stazi i u garaži momčadi José Valentín Bianchi. **Paula Castillo** (lijevo) nije toliko zaluđena motorima i automobilima, ali kako rado digne palac i autostopira prema odredištima koja nude dobar provod, ples i zabavu, razlikuje SUV od kabrioleta.

NJEMAČKA

SARAH VALENTINA WINKHAUS (LIJEVO) NE SAMO DA VOLI AUTOMOBILE, NEGO JE POSTALA I PRAVI STRUČNJAK ZA BRZE AUTE, POSEBICE FORMULU 1. ZAJEDNO SA STRUČNJACIMA, KAO ŠTO SU BIVŠI SVJETSKI PRVAK JACQUES VILLENEUVE I NEKADAŠNJI VOZAČ MARC GENÉ, PRATI I KOMENTIRA FORMULU ZA SKY SPORTS F1 HD.

RUMUNJSKA

LARISA DRĂGULESCU (DESNO), NIJE VIŠE U CVIJETU MLADOSTI, ALI ZANOSNA FIGURA I VALOVITA PLAVA KOSA NALIK NA MERLINKINU I DALJE MAMI MUŠKE POGLEDE I POKOJI ZVIŽDUK ODOBRAVANJA.

SAD

SAMO SVOJA

Eugena Washington sve je poznatije lice u svijetu visoke mode, a snimila je reklame za brojne prestižne brendove poput Lexusa i Cliniquea. No, njene su ambicije daleko veće – početkom godine lansirat će vlastitu liniju organskih preparata za njegu kose, *DTMG by Eugena*. I snimanje za Playboy bilo je na njenoj podužoj listi „zadataka". Kaže kako se na modnim snimanjima uvijek mora pretvarati da je netko drugi, a na ovom snimanju bila je samo svoja.

JAR

KATIA MARTIN (GORE) ŽIVI I RADI U PARIZU, NO OVO JE SNIMANJE ODRADILA U AUSTRIJI, S NJIHOVIM PONAJBOLJIM FOTOGRAFOM MARTINOM WIELANDOM. OSIM MANEKENSTVA LIJEPA KATIA OBOŽAVA KLASIČNI FILM, BRZE AUTOMOBILE, ALI I FRANCUSKU KUHINJU. PUNO SLOBODNOG VREMENA PROVODI ZA ŠTEDNJAKOM, A ŽELJA JOJ JE OTVORITI VLASTITI RESTORAN.

UKRAJINA

UKRAJINCI SU IZABRALI SVOJU DJEVOKU GODINE. TO JE PREDIVNA BRINETA **MARIA LIMAN** (LIJEVO). KAKO JE VELIKA OBOŽAVATELJICA HALLE BERRY I FILMA „ŽENA-MAČKA", EKIPA IZ PLAYBOYA SE ODLUČILA NA *PICTORIAL* U KOJEM LIJEPA MARIA GLUMI TU SUPERJUNAKINJU S NADNARAVNIM MOĆIMA. MIJAUUU...

BARBARA MOORE

PROSINAC 1992.
SNIMIO **STEPHEN WAYDA**

Barbara Ann Moore rođena je u Washingtonu, a odrasla u Seattleu. Sa 18 seli u Nashville gdje se zaposlila u American Eagle Airlinesu. U isto vrijeme počinje se baviti manekenstvom, a nakon što se pojavila u spotu Rebe McEntire, postala je i vrlo traženo lice, pa je snimila glazbene uratke i za Waylona Jenningsa, Hanka Williamsa Jr., skupinu Aerosmith, Phila Collinsa i Charlie Danielsa. Nakon snimanja za Playboy ostala je vrlo aktivna u Hefnerovu carstvu kao glasnogovornica izvan SAD-a. I televizijske kamere su je voljele – nastupila je u „Bračnim vodama", serijalu „Baywatch Nights", kao i u nekoliko filmova. I ne samo to: s ruskim partnerom dvaput je osvojila američko prvenstvo u dvoranskim plesovima, a danas podučava mlade talente. Barbara je i ambasadorica svjetske neprofitabilne organizacije „Beauty Saving The World".

MISS DECEMBER
PLAYBOY'S PLAYMATE OF THE MONTH